

UNFAMILIAR FOLDS OF EXPRESSIONS

N I G A S A Y Y E D

E. GEPPERT ACADEMY OF ART AND DESIGN IN WROCLAW

AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH IM. EUGENIUSZA GEPPERTA WE WROCŁAWIU

WYDZIAŁ GRAFIKI I SZTUKI MEDIÓW

UNFAMILIAR FOLDS OF EXPRESSIONS

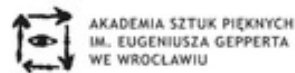
PRACA DOKTORSKA W DZIEDZINIE SZTUKI,

W DYSCYPLINIE SZTUKI PLASTYCZNE I KONSERWACJA DZIEŁ SZTUKI

NIGA SAYYED

PROFESSOR PAWEŁ FRACKIEWICZ

2021

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

POWR.03.05.00-00-Z021/17-00

Umiejscowienie kształcenia, kompetentna kadra i nowoczesne zarządzanie gwarancją jakości i międzynarodowej obecności Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

THE EUGENIUSZ GEPPERT ACADEMY OF ART AND DESIGN IN WROCLAW

FACULTY OF GRAPHICS AND MEDIA ART

UNFAMILIAR FOLDS OF EXPRESSIONS

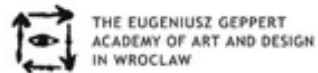
DOCTORAL THESIS IN THE FIELD OF THE ARTS,

IN THE DISCIPLINE – FINE ARTS AND ART CONSERVATION

NIGA SAYYED

PROFESSOR PAWEL FRACKIEWICZ

2021

European Union
European Social Fund

POWR.03.05.00-00-Z021/17-00

Internationalization of education, a competent teaching staff and modern management as a guarantee of quality and international presence of the Academy of Art and Design in Wrocław.

The project is co-financed by the European Union from the European Social Fund.

Acknowledgements

These exciting years of my PhD has been a truly life-changing experience for me, and it would not have been possible to do without the support and guidance that I received from many people.

First, I would like to express my sincere and warm gratitude to my supervisor Professor Pawel Frackiewicz, for all the support and encouragement he gave me during all these years.

I am also especially grateful to Professor Tomasz Opania for his constant guidance to polish my performance skills and ideas. His support and encouragement gave a new direction to my research work. Furthermore, I want to thanks Professor Dorota Milkowskato for her thoughtful comments and recommendations throughout my dissertation.

Here i take a chance to heartfully Thank the “Eurpean Funds” and “Eurpean Social Fund” for being the funding source and providing me scholarship that made my Ph.D. work possible.

To conclude, I want to gratefully acknowledge my family for their unconditional support in these intense academic years. Thank you for standing by me through thick n thins. My biggest thanks to my Ami who calls me almost every single day to shower her love and blessings. To my strong kids, Ramin and Shafin, (you are my oxygen). I was away for months, but you both showed a strong character and never complained. I am sorry for not being with both of you on your birthdays and whenever you wanted me around.

Finally, to my beloved husband, Shahryar, for being my lifeline all these years. Thanks for believing in me and being a great supporter in this long and challenging journey. Without him, I wouldn't be where I am today.

Niga Sayyed

E. Geppert Academy of Art and Design,
Wroclaw, Poland.

June 2021

Abstract

To underline the role of migrants in today's world and the challenges they are facing in their every day's course of life. It's an opportunity to recognize their contributions made to the modern world and a platform for all to come together and voice their concerns regarding the fundamental freedom of rights of the migrants. It is surely the first step in the right direction, but it's a long and challenging journey to change the global mindset. "Migration" a dilemma born out of globalization and is deeply rooted in political repression, poverty, poor political strategies and violation of human rights that the world mainly witnessed during colonialism. These are some of the many issues to weaken society's social structure and threaten the world's peaceful stability and significantly add up to the problems that migrant face.

My research topic, *Unfamiliar folds of Expressions*, deeply examines the issues, which migrants face universally. I investigate how the weak structure of society built racist and discriminatory behaviour and marginalized these people. I build up a narrative through a series of archetypes to voice against discriminations faced by migrants and work towards a global social cohesion on such issues.

As an artist, my archetypes are my visual expressions highlighting my artistic identity through my language. Since I addressed a wider global audience, I took a minimal approach for people to relate easily. I have used simple colours with bold graphical shapes and forms to advocate the protection of migrants and their fundamental rights, which will result in a cohesive society for all.

Streszczenie

Celem niniejszej pracy jest podkreślenie roli migrantów w dzisiejszym świecie oraz ukazanie wyzwań, jakim stawiają oni czoła każdego dnia. Jest to okazja do uznania ich wkładu we współczesny świat oraz wspólna płaszczyzna dla wszystkich, którzy pragną zjednoczyć się i wyrazić swoje obawy dotyczące podstawowych praw przysługujących migrantom.

Jest to z pewnością pierwszy krok we właściwym kierunku, lecz droga do zmiany sposobu myślenia w skali globalnej jest długa i pełna wyzwań. Kwestia „migracji” to temat zrodzony z globalizacji i głęboko zakorzeniony w politycznych represjach, ubóstwie, kiepskich strategiach politycznych i problemach związanych z łamaniem praw człowieka, których świat był świadkiem głównie w okresie kolonializmu.

To tylko niektóre z wielu problemów, które osłabiają strukturę społeczną i zagrażają pokojowej stabilizacji na świecie, a także znacząco przyczyniają się do powstawania niesprawiedliwości, z którymi borykają się migranci.

Moja praca badawcza „*Unfamiliar folds of Expressions*” dogłębnie analizuje problemy, z którymi migranci napotykają na całym świecie. Dociekam w niej, w jaki sposób słaba struktura społeczna doprowadziła do występowania rasistowskich i dyskryminujących zachowań oraz marginalizacji tych ludzi. Poprzez serię archetypów wyrażam sprzeciw wobec dyskryminacji, z jaką spotykają się migranci, a moim celem jest osiągnięcie globalnego społecznego konsensusu w tego typu kwestiach.

Moje archetypy to wizualne ekspresje podkreślające moją artystyczną tożsamość poprzez mój język. Odkąd zaczęłam zwracać się do szerszej globalnej publiczności, przyjąłam minimalistyczne podejście, dzięki czemu moi odbiorcy mogą łatwiej odnieść się do moich prac. Używałam prostych kolorów w

połączeniu z odważnymi graficznymi kształtami i formami, stając w obronie migrantów oraz ich podstawowych praw, i zmierzając do stworzenia spójnego społeczeństwa.

Content

1. Introduction	14
2. Social Structure and Society around Us	16
2.1: Understanding of Basic Social Structure	18
2.2: Social Patterned of our Society	19
2.2.1: Social Groups	
2.2.2: Social Statuses	22
2.2.3: Roles	23
2.2.4: Social Institutions	24
2.3: Social Norms and Values	
2.4: Cultural Diversity	26
2.5: Territories and Boundaries	27
2.6: Race and Ethnicity	29
2.6.1: Inequality and Prejudice behavior	30
3. Humanity based on Ethics and Moralities	34
3.1: Ethics as a valuable Attitude	36
3.2: Types and Elements of Social Ethics in our Society	38
3.3: Hospitality as a Social Ethical Attitude	40

Spis treści

1. Wstęp	14
2. Struktura Społeczna i Społeczeństwo wokół Nas	16
2.1 : Rozumienie Podstawowej Struktury Społecznej	18
2.2 : Wzorce społeczne	19
2.2.1: Grupy Społeczne	
2.2.2: Statusy i Role Społeczne	22
2.2.3: Role	23
2.2.4: Instytucje Społeczne	24
2.3 : Normy i wartości Społeczne	
2.4 : Różnorodność kulturowa	26
2.5: Terytoria i Granice	27
2.6: Rasa i Etniczność	29
2.6.1: Nierówności i Uprzedzenia	30
3. Człowieczeństwo bazujące na wartościach Etycznych i Moralnych	34
3.1: Etyka jako wartościowa postawa	36
3.2: Rodzaje i Elementy Etyki w Naszym Społeczeństwie	38

3.3.1: Kinds of Hospitality	44
3.4: No Acceptance in People for Each Other	46
4. Language of an Archetypes	48
4.1: Speculations about the Origin of Language	51
4.2: How Language Identify Us and Effects of Colonialism	53
4.3: Importance of shapes and their Visual Impact	60
5. My Creative Journey and Work	64
6. Conclusion	96
7. Bibliography	100
8. Illustration list	104

3.3: Gościnność jako społeczna postawa etyczna	40
3.3.1: Rodzaje gościnności	44
3.5: Brak akceptacji dla innych ludzi	46
4. Język Archetypów	48
4.1: Spekulacje dotyczące Pochodzenia Języka	51
4.2 : Jak identyfikujemy się poprzez Język oraz Skutki Kolonializmu	53
4.3 : Znaczenie kształtów oraz ich efekt wizualny	60
5. Moja Podróż Twórcza	64
6. Podsumowanie	96
7. Bibliografia	100
8. Lista ilustracji	104

1. Introduction

In spring and autumn, we see large flocks of birds fly thousands of miles away from one place to another, either for richer food sources or safer habitats. Today, we are living in a world where global migration is rising, but this is not something new for humans. The reasons for humans to migrate are not much different from birds'. Since the stone age, men have evolved different migration patterns to survive food shortage, abrupt climate changes and threats to growth for themselves and their families. According to genetic research, our ancestors started life in Africa, and from there, they moved out to explore other parts of the world.¹ Scientists believe that climate change was the biggest reason for human dispersal. They explain that it is human nature to migrate to make their lives better, but push and pull reasons can differ according to the circumstances.

Now, the question arises here if it is in our genetics that, for a better life, we humans feel it is our right to migrate for any push or pull reason, as the whole world belongs to the human race. Then, why do migrants or foreigners face racism or hatred?. The answer is straightforward: our emotions are a blend of negative and positive thinking; we usually adapt according to our surroundings. Our close surroundings represent our family or inner circle, but I am referring to our community or society, reflecting ourselves in the broader context. This is why, in my next chapter, Social Structure and Society around Us, I will first discuss society and its structure in detail, as the issues which migrants face in different societies are because of its unbalanced system.

¹ Ann Gibbons, Experts Question study Claiming to pinpoint Birthplaces of all Humans, [https://www.sciencemag.org/news/2019/10/experts-question-study-claiming-pinpoint-birth-place-all-humans#:~:text=A%20new%20genetic%20study%20suggests,pinpoint%20where%20our%20species%20arose,\[access:15.03.2021\]](https://www.sciencemag.org/news/2019/10/experts-question-study-claiming-pinpoint-birth-place-all-humans#:~:text=A%20new%20genetic%20study%20suggests,pinpoint%20where%20our%20species%20arose,[access:15.03.2021])

1. Wstęp

Wiosną oraz jesienią możemy zaobserwować wielkie stada ptaków podróżujące tysiące kilometrów w poszukiwaniu bogatszych źródeł pożywienia lub bezpieczniejszych miejsc do osiedlenia. W dzisiejszym świecie widoczna jest również globalna migracja wśród ludzi. Nie jest to jednak dla naszego gatunku nic nowego. Już w epoce kamienia łupanego człowiek migrował w celu przetrwania; wisiało nad nim widmo niedoboru pożywienia, nagłych zmian klimatycznych, jak również zagrożeń rozwojowych dla niego i całej jego rodziny. Według badań genetycznych nasi przodkowie pochodzą z Afryki, skąd przenieśli się do innych części świata w celu jego eksploracji.¹ Naukowcy są przekonani, że to zmiany klimatyczne były największym powodem rozprzestrzeniania się ludzi. Wyjaśniają, iż migracja leży w naturze człowieka skłaniając go do poprawy warunków życiowych, lecz jej przyczyny mogą się różnić w zależności od okoliczności.

W tym miejscu należy zapytać, czy to nasza genetyka powoduje, że czujemy iż w celu poprawy jakości naszego życia, mamy prawo do migrowania z dowolnego powodu; w końcu cały świat należy do ludzi. W takim razie dlaczego migrant lub obcokrajowiec spotykają się z rasizmem lub nienawiścią? Odpowiedź jest prosta: nasze emocje są mieszanką negatywnych i pozytywnych myśli; zazwyczaj czerpiemy je z naszego otoczenia. Nasze najbliższe otoczenie reprezentuje naszą rodzinę lub bliski krąg, lecz staram się wskazać na nasze społeczeństwo lub społeczność, odbijające się na nas w szerszym kontekście. Dlatego w moim następnym rozdziale, Struktura społeczna i społeczeństwo wokół nas, najpierw szczegółowo omówię społeczeństwo i jego strukturę. Ponieważ problemy, z którymi borykają się migranci w różnych społeczeństwach wynikają z niezrównoważonego systemu.

Społeczeństwo opiera się na strukturze społecznej, w której zgodnie z

¹ Ann Gibbons, Experts Question study Claiming to pinpoint Birthplaces of all Humans, [https://www.sciencemag.org/news/2019/10/experts-question-study-claiming-pinpoint-birth-place-all-humans#:~:text=A%20new%20genetic%20study%20suggests,pinpoint%20where%20our%20species%20arose,\[dostęp:15.03.2021\]](https://www.sciencemag.org/news/2019/10/experts-question-study-claiming-pinpoint-birth-place-all-humans#:~:text=A%20new%20genetic%20study%20suggests,pinpoint%20where%20our%20species%20arose,[dostęp:15.03.2021])

Society is based on a social structure where everyone has some roles to play under a set of rules and norms. These rules and standards are usually based on the ethical and moral values of humanity; they help us to control our behaviour and become productive people in society. The structure of society is open to welcome any human as a hospitality gesture, and people are also free to leave under different circumstances. This is why people are free to move, and immigrants are often welcomed, based on their skills and abilities which can be beneficial for that society. This helps us to create a globalized world. However, these people sometimes face problems from the host country or community where people think the new arrivals have occupied their job market, or they face some differences because of political policies.

Simultaneously, people are often forced to migrate from their own country because of wars, and they get the status of refugees. But we have seen that they struggle hard to make a space to breathe freely in a new society. Some societies and countries do not even welcome them because of their policies, which prioritise their own citizens. A recent example of this is when Poland and Hungary refused to take Syrian refugees because of religious differences, and under European Union pressure, they preferred to take Ukrainians.² At the same time, we have seen how the previous American president incited racism through his policies against Mexican immigrants and other people worldwide.

We are, indeed, born as different races, and we have different cultures and languages. I believe this just represents our social identification in the world to keep balance in all classifications. But this difference does not give us the right to exploit others and create racial prejudice against anyone. In fact, we have marked some boundaries and borders around us to keep balance and to run the world's systems smoothly.

My research topic, *Unfamiliar folds of Expressions*, deeply addresses the issues, which migrants today face universally. Many of their situations and

² Jan Cienski, Why Poland doesn't want Refugees, <https://www.politico.eu/article/politics-nationalism-and-religion-explain-why-poland-doesnt-want-refugees/>, [access: 16.03.2021]

określonymi zasadami i normami każdy odgrywa pewną rolę. Te normy i zasady opierają się zazwyczaj na etycznych i moralnych wartościach człowieczeństwa. Pomagają nam one kontrolować nasze zachowania i stać się produktywnym członkiem społeczeństwa. Struktura społeczna zakłada otwartość na każdego człowieka, zaś człowiek ma także prawo opuścić daną społeczność, zależnie od okoliczności. Dlatego ludzie mają prawo swobodnie się przemieszczać, a posiadane przez nich umiejętności i talenty powodują, że jako imigranci są często wartością dodaną dla społeczeństwa i są w nim mile widziani. To z kolei sprzyja globalizacji. Osoby te borykają się niekiedy z problemami ze strony obywateli kraju do którego migrują lub społeczności której stają się częścią. Dzieje się tak, gdyż osoby natywne uważają, iż migranci zabierają im miejsca na rynku pracy, lub zauważają w nich pewne różnice kulturowe lub polityczne.

Jednocześnie, wiele osób jest zmuszanych do migracji z własnego kraju z powodu wojen, uzyskując status uchodźców. Widzieliśmy jednak, że osoby te podejmują trud, aby ułożyć sobie życie w nowym społeczeństwie. Niektóre społeczeństwa i kraje nie przyjmują uchodźców z powodów politycznych, na pierwszym miejscu stawiając własnych obywateli. Jednym z niedawnych przykładów są Polska oraz Węgry, które to kraje odmówiły przyjęcia syryjskich uchodźców z powodu różnic religijnych, zaś pod presją Unii Europejskiej przyjęły uchodźców z Ukrainy.² Jednocześnie byliśmy świadkami rasistowskiej polityki poprzedniego prezydenta USA przeciwko imigrantom meksykańskim i innym ludziom na całym świecie.

Faktem jest, iż ludzie dzielą się na różne rasy i reprezentują różne kultury oraz mówią różnymi językami. Uważam, że zachowanie równowagi we wszelkich przejawach kategoryzowania zwyczajnie cechuje naszą społeczną identyfikację w świecie. Lecz różnice jakie występują między ludźmi nie dają nam prawa do wykorzystywania innych, ani do bycia wobec nikogo uprzedzonym na tle rasowym. W rzeczywistości ludzie podzielili świat na terytoria i wyznaczyli granice, aby zachować równowagę i rządzić światem w płynny sposób.

Moja praca *Unfamiliar folds of Expressions* zgłębia przytoczone powyżej problemy z którymi spotykają się dzisiejsi migranci. Wiele z tych sytuacji i

² Jan Cienski, Why Poland doesn't want Refugees, <https://www.politico.eu/article/politics-nationalism-and-religion-explain-why-poland-doesnt-want-refugees/>, [dostęp:16.03.2021]

emotions are understandable for me, as I have lived a migrant or a foreigner's life for the last fourteen years. For me, the word 'migrant' represents all the refugees and immigrants who move either permanently or temporarily for any reason. Many of them live happily, and some face many issues. This topic is not new for us; in fact, many people have already addressed these issues.

These days, social media interconnect people widely and make the world a global village. People now react and share their thoughts on different social media groups to raise their voice, often using visual symbols for a more powerful effect, but it is hard to find any symbol or archetypes of the migrant's problems that can provide visual support to help them to raise their voice. As an artist, I believe visuals have more strength than words to trigger our emotions, and our brain can absorb them for a longer time. Even primitive man was aware of the fact that, through images and adding colour to them, he could share a lot of information in a short time. Their prehistoric cave drawings and symbols are proofs of optical power used for communication and to promote understanding of the world. Today we are also aware of this fact, and this is why we are using it. In our digital world, my graphical archetypes can become visual communication symbols for migrants and address the problems they face today.

2. Social Structure and Society Around Us

When I was growing up, I heard Aristotle's saying, "Man is by nature a social animal". Man cannot survive without making relationships with his fellow men to satisfy his social needs. I never understood the importance of this quote until I entered into practical life and travelled to different parts of the world and embraced different cultures. When we step outside of our comfort zone or

emocji jest dla mnie zrozumiałych, gdyż od czternastu lat wiodę żywot migranta czy też obcokrajowca. Dla mnie słowo migrant oznacza wszystkich uchodźców oraz imigrantów, którzy z jakiegokolwiek powodu dokonali zmiany obszaru zamieszkania, czy to tymczasowo, czy na stałe. Wielu z nich jest szczęśliwych w nowej sytuacji życiowej, zaś niektórzy borykają się z wieloma problemami. Temat ten nie jest dla nas nowy; w rzeczywistości był już on wielokrotnie poruszany.

Obecnie za sprawą mediów społecznościowych ludzie stali się sobie bliżsi, a świat zyskał miano globalnej wioski. Ludzie zabierają głos i dzielą się swoimi przemyśleniami na różnych portalach społecznościowych, często używając w tym celu pewnych symboli wizualnych, czym potęgują siłę ich przekazu. Trudno jest jednak znaleźć jakiś symbol lub archetyp problemu dotyczącego migrantów, który służyłby jako wsparcie wizualne dla tych, którzy pragną zabrać głos. Jako artysta uważam, iż wizualizacje mają większą siłę wyzwiania emocji, gdyż ludzki mózg łatwiej je absorbuje. Już człowiek pierwotny zdawał sobie sprawę z tego, że poprzez tworzenie obrazów i dodawanie do nich kolorów jest w stanie udostępnić dużą ilość informacji w krótkim czasie. Prehistoryczne rysunki i symbole widniejące w jaskiniach są dowodem na to, jakie znaczenie mają symbole wizualne w przedstawianiu i promowaniu naszej wizji świata. Ludzie żyjący obecnie również są tego świadomi. W cyfrowym świecie moje graficzne archetypy mają szansę stać się wizualnymi symbolami komunikacyjnymi dla migrantów i zwrócić uwagę na problemy, z którymi borykają się oni obecnie.

2. Struktura społeczna i Społeczeństwo wokół Nas

Dorastając spotkałam się z twierdzeniem Arystotelesa mówiącym: „Człowiek jest z natury istotą społeczną”. Nie jest w stanie przetrwać bez nawiązywania relacji z innymi w celu zaspokojenia swoich potrzeb społecznych. Nie rozumiałam jednak w pełni wagi tego cytatu, dopóki nie wkroczyłam w dorosłe życie,

home, then we realize it is essential to meet and make a connection with others for survival. I felt a beautiful feeling of connectedness once I started living as a foreigner, and noticed that, when we develop trust and break the invisible cultural barriers around us, then we can grasp who we are as human beings.

According to our culture, religion, language, race, age and gender, we are divided into different forms of groups. These groups or communities are for human recognition. We can perceive these communities in the form of tribes, villages or groups formed on the basis of mutual interest.³ Civilized communities are always open for others to merge in for their further growth. These communities, further, build a society where people live together for their everyday purposes and share a culture and a territory.

As an individual, it is not possible to deny being a part of society. For example, we interact with society even if we are at home. Our favourite music, which may be introduced to us by some friend, some traditional food and home decoration with some pottery or some branded clothes we wear - they all are an actual product of the society around us. As humans, we get inspired by our surroundings, consciously or unconsciously. It is our nature that we look for exciting and familiar things; we see them, appreciate them, and try to adapt them. In other words, it is a continuous process of getting inspiration from society and the community where we are living. These inspirations shape our individual and collective behaviours.

Society symbolizes the individual's complicated social relationships. Society helps us to develop our social relations properly by controlling our behaviour and activities according to some norms and established standards. According to Guy Debord, we are living in a time when society is highly obsessed with visual imagery and appearances over reality.⁴ I think this is the reason that we are not able to access our real human values. I feel, as an artist, it is the best time for us to raise social issues through our aesthetic and artistic mediums. We can use our abilities to shape a balanced society by realizing these values.

³ Robert M Maclver, *Society; its Structure and Changes*, New York: Farrar & Rinehart 1936, p. 32.

⁴ Guy Debora, *Society of the Spectacle*, Detroit : Black & Red 1977, p. 13.

nie podróżowałam do różnych części świata i nie poznawałam innych kultur. Wychodząc poza naszą strefę komfortu lub miejsce zamieszkania, zdajemy sobie sprawę jak ważne jest nawiązywanie więzi z innymi ludźmi, aby przetrwać. Gdy zaczęłam żyć jako obcokrajowiec poczułam cudowne poczucie więzi i zauważyłam, że kiedy rozwijamy w sobie zaufanie do innych i przełamujemy niewidzialne bariery kulturowe wokół nas, możemy pojąć, kim jesteśmy jako ludzie.

Ludzkość dzieli się na różne grupy zgodnie z ich kulturą, religią, językiem, rasą, wiekiem i płcią. Te grupy lub społeczności są tworzone przez ludzi według ich uznania. Możemy postrzegać te wspólnoty w postaci plemion, wiosek lub grup utworzonych na bazie wspólnych interesów.³ Cywilizowane społeczności są zawsze otwarte na nowych członków, którzy pomagają im dalszym rozwoju. Ponadto wspólnoty te budują społeczeństwo, w którym ludzie żyją razem mając wspólne cele oraz posiadając wspólną kulturę i terytorium. Nie można powiedzieć, że człowiek jako jednostka nie jest częścią społeczeństwa. W kontakt ze społeczeństwem wchodzimy nawet przebywając we własnym domu. Muzyka której słuchamy najprawdopodobniej została nam przez kogoś polecona. Nasza tradycyjna kuchnia, wystrój wnętrz, meble czy niektóre marki ubrań które nosimy - to wszystko jest wytworem społeczeństwa istniejącego wokół nas. Jako istota ludzka człowiek inspiruje się otoczeniem, czy to świadomie, czy podświadomie. W naszej naturze jest poszukiwanie nowych doświadczeń oraz opieranie się na wartościach które już znamy. Obserwujemy wydarzenia, przyjmujemy je do wiadomości i staramy się do nich dopasować. Innymi słowy, czerpanie inspiracji ze społeczeństwa i społeczności wokół nas jest stałym procesem, który kształtuje nasze indywidualne oraz zbiorowe zachowanie. Społeczeństwo symbolizuje skomplikowaną relację jednostki z otoczeniem. Pomaga nam ono odpowiednio rozwijać nasze relacje z innymi jego członkami poprzez kontrolowanie naszych zachowań i czynności zgodnie z ustalonymi normami i zasadami. Według Gya Deborda, żyjemy w czasach, w których społeczeństwo ma obsesję na punkcie obrazów wizualnych, stawiając pozory ponad rzeczywistość.⁴

³ Robert M Maclver, *Society; its Structure and Changes*, New York: Farrar & Rinehart 1936, p. 32.

⁴ Guy Debora, *Society of the Spectacle*, Detroit : Black & Red 1977, p. 13.

2.1 | Understanding of Basic Social Structure

To build a healthy society, a properly framed social structure is essential because it can set directions and limitations on the behaviour of groups and individuals. As I am an artist, my work is always related to societal issues directly or indirectly, and the idea is to understand human interconnection in this shared-world symbolically through aesthetics. I think it is good for us to understand this social structural division to reach deep-seated problems and understand people's behaviour in specific areas to create relational art.⁵ In my artistic approach, my main concern is to highlight microstructure-related issues, but I feel deep down, they are connected to the macrostructure somehow.

Social structure is divided into three levels; Micro, Meso and Macro.⁶ We can understand this division from the diagram below.

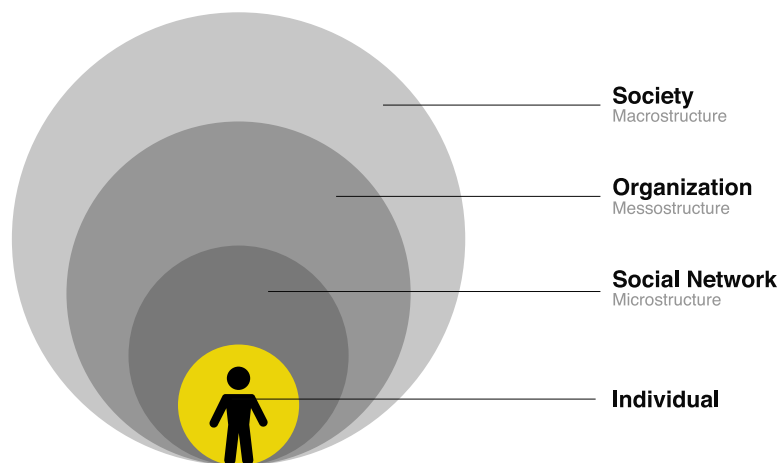

Figure 2.1 | “Division of social structure“

⁵ Nicolas Bourriaud, *Relational Aesthetics*, France : Presses du réel 2010, p. 14, passim.

⁶ M Michael Rosenberg, *Macro/micro: a Brief Introduction to Sociology*, Scarborough, Ont: Prentice-Hall Allyn and Bacon Canada 1998, p. 3.

Według mnie, to właśnie dlatego nie jesteśmy w stanie sięgnąć w głąb naszych prawdziwych ludzkich wartości. Jako artysta, uważam że nadszedł czas, by problemy społeczne ukazać za pomocą środków artystycznych i estetycznych. Możemy wykorzystać nasze talenty pomagając formować zrównoważone społeczeństwo.

2.1 | Rozumienie Podstawowej Struktury Społecznej

Do zbudowania zdrowego społeczeństwa niezbędna jest odpowiednia struktura społeczna, wyznaczająca grupom oraz jednostkom kierunki rozwoju oraz stawiając im ograniczenia. Moja twórczość artystyczna zawsze była bezpośrednio lub pośrednio związana była z kwestiami społecznymi i proponuje koncepcję symbolicznego zrozumienia powiązań międzyludzkich w świecie który dzielimy, poprzez jego estetykę. Uważam, że w tworzeniu sztuki relacyjnej ważne jest zrozumienie społecznego podziału strukturalnego, aby dotrzeć do istoty problemu i zrozumienia zachowań ludzkich, nacechowanych społecznymi ograniczeniami.⁵ Jako artysta głównie skupiam się na zwróceniu uwagi na problemy związane z mikrostrukturą, mam jednak wrażenie, że są one w pewien sposób połączone z makrostrukturą.

Struktura społeczna podzielona jest na trzy poziomy: Mikro, Mezo oraz Makro.⁶ Podział ten jest widoczny na poniższym diagramie.

⁵ Nicolas Bourriaud, *Relational Aesthetics*, France : Presses du réel 2010, p. 14, passim.

⁶ M Michael Rosenberg, *Macro/micro: a Brief Introduction to Sociology*, Scarborough, Ont: Prentice-Hall Allyn and Bacon Canada 1998, p. 3.

Through my research, I am shedding light on our micro-level social interaction issues with each other. My research project is to create some archetypes for foreigners or migrants who are living in a different corner of the world. It seems a small-scale issue, but we are aware that all small, narrow-scaled issues are, as a matter of fact, indeed linked with the macro level. For example, a medical doctor deals with different classes of people every day in a government hospital. If his way of dealing with them differs because of their class differences, those people will build different opinions about him because of his behaviour, and they will share it with their acquaintances. This will create a particular opinion or criteria about that doctor and hospital policies. Such behaviours are a small issue if we analyse them at the micro-level, but at the macro level, it raises a question about racist medical facilities and their patterns.

2.2 | Social Patterns of our Society

In society, an individual's relations are formed in a network to make a balanced social structure. The social structure of society consists of three main components, which help us to understand the social pattern on which society is organized. These components are social group, social statuses and roles, and social institutions.⁷ I will explain them to help understand the structure of society in detail.

2.2.1 | Social Groups

We know that society is built upon various social groups, which are based upon a number of individuals who interact with each other on a daily basis. Every

⁷ Craig J Calhoun, Donald Light, Understanding Sociology, New York: Glencoe/ McGraw-Hill 2001, p. 92, passim.

W mojej pracy rzucam światło na problemy związane z interakcjami międzyludzkimi na poziomie mikro. Celem jest stworzenie archetypów migranta, lub obcokrajowca żyjącego w różnych miejscach na świecie. Wydaje się, że jest to problem na małą skalę, lecz wiemy, iż wszelkie takie problemy są de facto powiązane z poziomem makro. Weźmy za przykład lekarza zatrudnionego przez państwowy szpital, mającego codziennie do czynienia z pacjentami z różnych klas społecznych. Jeśli jego podejście będzie oparte na różnicach klasowych, pacjenci wychodzący z gabinetu będą mieli o nim różne opinie spowodowane jego zachowaniem, którymi podzielią się z bliskimi i znajomymi. Takie zachowania są znikomym problemem, jeśli analizujemy je na poziomie mikro, lecz na poziomie makro, rzucają podejrzenie o rasistowskie nastawienie władz szpitalnych.

2.2 | Wzorce Społeczne

W społeczeństwie relacje między jednostkami tworzą sieć, formując zrównoważoną strukturę społeczną. Struktura społeczna społeczeństwa składa się z trzech głównych elementów, które pomagają nam zrozumieć społeczny wzorzec, według którego zorganizowane jest społeczeństwo. Te elementy to grupy społeczne, statusy i role społeczne oraz instytucje społeczne.⁷ Wyjaśniam je aby zrozumieć strukturę społeczeństwa w szczególności.

2.2.1 | Grupy społeczne

Wiemy, że społeczeństwo składa się z różnych grup społecznych, w których skład wchodzi jednostki mające ze sobą codzienny kontakt. Każdy człowiek jest częścią różnych grup społecznych, takich jak rodzina, znajomi, grono przyjaciół, współpracownicy itd. Jako jednostka, człowiek nie jest w stanie osiągnąć podobnych celów, jakie osiągnąć może współpracując z innymi.

⁷ Craig J Calhoun, Donald Light, Understanding Sociology, New York: Glencoe/ McGraw-Hill 2001, p. 92, passim.

human being is a part of several social groups, like family, relatives, friends, office colleagues, etc. As an individual, we cannot achieve that which we can get by a collective team effort. An appropriate example of this is a sports game, like football, where a single player, cannot score a goal until he gets the support of his whole team. This group support helps us to build a stable and healthy relationship with each other. The same football player, however, might not be right in his family relationship; this shows we are a different person when we are a part of any group, and we are even a different person in different groups, depending upon our roles and responsibilities.⁸ Now, here we can take this football team as our world, where we are living in the form of different societies and communities. To create a balanced society, we always try to focus on individuals, but for a balanced and peaceful world, all cultures and countries need to collaborate.

Social groups are very dynamic, which means new members can join the group and old members can leave. So, if I relate the world to the social group example, it means people can move and become a part of other cultures and countries. Their collaboration can be beneficial, and globalization is one of its models. This is why, when someone lives in a place for more than three months, they require a proper residence permit instead of a visit visa.

One of my artworks portrays this concept, in which I used my calligraphic skill to create an oval symbolical world combining the alphabets of two different languages. I used the Polish and Urdu alphabets, which also depict how I tried to create my place as a foreigner by keeping my identity and absorbing Polish society in a balanced way. I will discuss my artwork process in detail in chapter My Creative Journey and work.

It is also essential to know that, in our society, we are linked with each other in the forms of two basic groups: Primary and Secondary. As a human, we have some duties and rights towards these groups, and they help us to become what we are today.

⁸ Donald Warren Olmsted, *Social Groups, Roles and Leadership an Introduction to the Concepts*, East Lansing, Mich 1961, p. 2.

Odpowiednim przykładem są sporty drużynowe, jak piłka nożna, gdzie zawodnik nie wygra meczu bez pomocy innych członków zespołu.

Pomoc innych pomaga zbudować w grupie zdrowe związki między jej członkami. Ci sami zawodnicy tworzący drużynę piłki nożnej mogą nie mieć równie dobrych relacji z członkami swoich rodzin. Świadczy to o tym, iż człowiek jest inną osobą będąc częścią danej grupy, a inną osobą staje się również pełniąc inne role i obowiązki wewnątrz różnych grup.⁸

Zespół piłki nożnej może obrazować cały świat w którym żyjemy, a w obrębie którego funkcjonują różne społeczeństwa i społeczności. By stworzyć zrównoważone społeczeństwo, zawsze staramy się skupić na jednostkach, lecz by stworzyć harmonijny i bezkonfliktowy świat, wszystkie kultury i państwa muszą działać razem.

Grupy społeczne są niezwykle dynamiczne, tj. nowi członkowie mogą do nich dołączać, zaś obecni mogą je opuszczać. Przenosząc to na skalę światową, ludzie mogą zmieniać miejsce zamieszkania i stawać się członkami innych kultur oraz krajów. Ich wkład może mieć wartość dodaną, o czym doskonale świadczy globalizacja. Dlatego właśnie przebywając w danym miejscu dłużej niż 3 miesiące zamiast wizy turystycznej należy posiadać odpowiednie pozwolenie na pobyt.

Koncepcję tę przedstawia jedna z moich prac przedstawia; wykorzystałam w niej swoje umiejętności kaligraficzne w dwóch różnych językach w celu stworzenia symbolicznego świata w kształcie owalnym.

Użyłam alfabetu języka polskiego oraz urdu, które pokazują również moje działania w sferze znalezienia swojego miejsca jako obcokrajowca, przy zachowaniu własnej tożsamości i zrównoważonej asymilacji z polskim społeczeństwem. Proces tworzenia grafiki omówię szczegółowo w rozdziale poświęconym pracy twórczej.

Należy także wiedzieć, że w naszym społeczeństwie jesteśmy ze sobą połączeni w postaci dwóch podstawowych grup: Pierwotnej i Wtórnej. Jako człowiek mamy w ich ramach pewne obowiązki oraz prawa i pomagają one nam stać się ludźmi, którymi dzisiaj jesteśmy.

⁸ Donald Warren Olmsted, *Social Groups, Roles and Leadership an Introduction to the Concepts*, East Lansing, Mich 1961, p. 2.

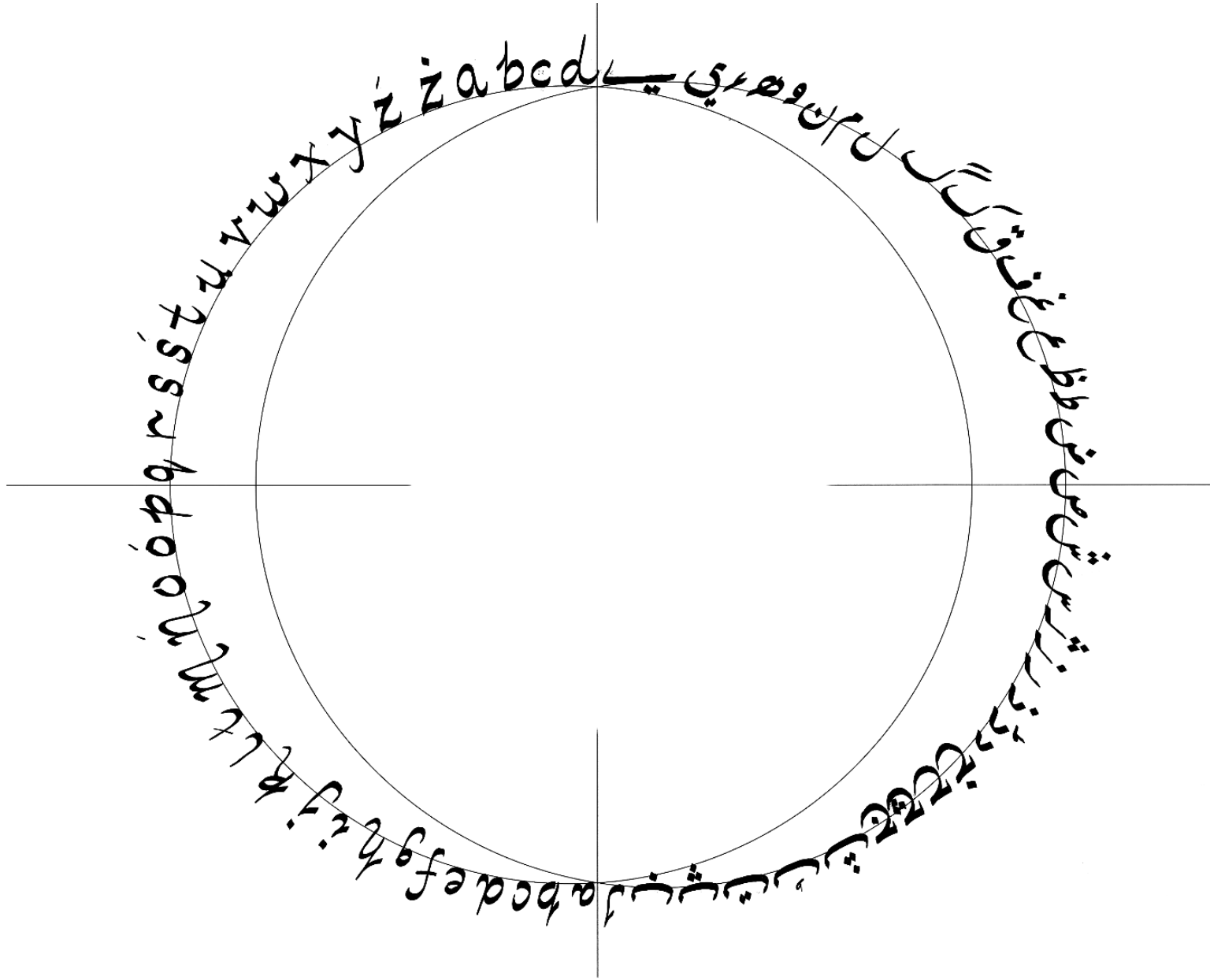

Figure 2.2.1 | Lithography | 29x42cm | "My oval world" | 2018

2.2.2 | Social Statuses:

Status refers to the socially defined position of an individual within a society, by depicting a specific role, and following some norms and behaviours. An individual can occupy multiple statuses at one time. We all can be beneficial for our society only if we are aware of how our social roles and statuses can affect people around us. Now, if I take myself as an example, I am a human being, a woman, who is a mother and, being a mother, I play my role to help and guide my children to become productive persons in society. I am also an artist by profession, and through my work, I always try to raise some social issues which are affecting my community or world. There are so many other roles which I am playing, and if in any of those roles I am unaware of my rights and duties, then I cannot produce a productive effect in society. We can understand this by the diagram below.

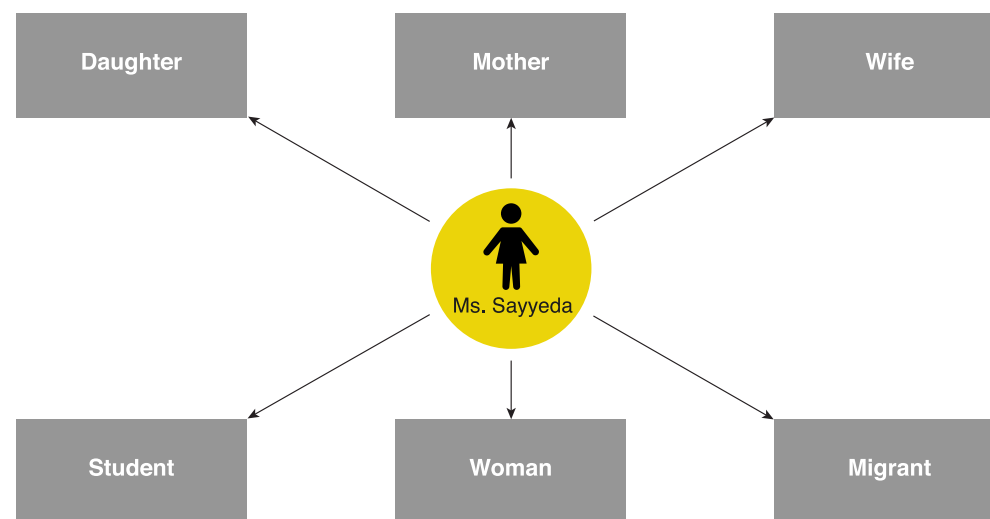

Figure 2.2.2 | “Individuals social status and roles”

2.2.2 | Role i Statusy Społeczne

Status odnosi się do społecznie zdefiniowanej pozycji jednostki w społeczeństwie, przedstawia określoną rolę oraz jest tożsamy z przestrzeganiem pewnych norm i zachowań. Dana osoba może mieć jednocześnie wiele statusów. Możemy być użyteczni dla naszego społeczeństwa jedynie wtedy, gdy jesteśmy świadomi tego, jak nasza rola i status społeczny mogą wpływać na ludzi wokół nas. Jeśli wezmę za przykład samą siebie, jestem człowiekiem, kobietą, która jest matką; będąc matką, odgrywam swoją rolę, pomagając i wychowując moje dzieci, aby stały się produktywnymi członkami społeczeństwa. Z zawodu jestem także artystką, a w swoich pracach zawsze staram się poruszyć kwestie społeczne mające wpływ na moją społeczność lub nawet cały świat. Jest wiele innych ról, które pełnię i jeśli w którejkolwiek z tych ról nie jestem świadoma swoich praw i obowiązków, nie będę mogła mieć pozytywnego wpływu na społeczeństwo. Możemy to zrozumieć za pomocą poniższego schematu.

2.2.3 | Roles:

When an individual occupies some special status, then they perform or play a role according to their status by following a set of norms. According to our position or status in life, we are obliged or expected to show specific behaviour which is acceptable by society. For example, in some societies, children respect their parents and the role or duty of parents is to guide them and fulfil their basic needs. When we perform our roles efficiently, according to the norms and values, we enable society to function smoothly.

Here, I do not want to discuss only our roles towards the relations we hold or make in this society based on our social needs. I intend to highlight our role as humans with each other, regardless of any boundaries, cultures or society, by making a solid bond of kindness based on the level of humanity. As human beings, we are distinct from other creatures because of our capabilities; compassion, courage, and values of life, forgiveness, and kindness. These unique capabilities help us to live in harmony and peace on this earth.

I would further like to elaborate this concept by giving an example of people living in a community. Such people may or may not interact with each other, but just because they live in a certain proximity, they relate with each other in many ways. They share similar needs and living requirements, and that is how they create a relationship among themselves. This lesser-known bond relationship creates an expectation that we will live and react in a certain way within a community as a human. If person A is living in a building, and person B is also living in the same building, they have no specific relation with each other. However, they share the same address, and the layout of their apartment might be the same, and both of them enjoy the same surroundings. They see each other often and exchange smiles with each other. This human gesture creates a positive bond between them and helps to build a peaceful environment.

2.2.3 | Role:

Jednostka mająca szczególny status społeczny pełni pewną rolę w zależności od jej statusu przestrzegając określonych norm. W zależności od naszej pozycji lub statusu życiowego jesteśmy zobowiązani lub oczekuje się od nas zachowania, które jest akceptowane przez społeczeństwo. Na przykład w niektórych społeczeństwach dzieci szanują swoich rodziców, zaś rolą i obowiązkiem rodziców jest wychowywanie dzieci i zapewnianie im możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb. Społeczeństwo funkcjonuje w sprawny sposób, gdy jego członkowie wypełniają swoje role sprawnie i zgodnie z obowiązującymi normami i wartościami.

W tym miejscu nie chcę mówić jedynie o naszych rolach które pełniemy oraz relacjach jakie nawiązujemy w społeczeństwie w oparciu o nasze potrzeby społeczne. Zamierzam podkreślić rolę każdego człowieka (niezależnie od pochodzenia, kultury czy grupy społecznej) jaką reprezentuje, w tworzeniu solidnych więzi międzyludzkich opartych na dobroci serca. Jako istoty ludzkie różnimy się od innych stworzeń ze względu na wyrażane przez nas uczucia takie jak współczucie, odwaga, szacunek dla życia, zdolność do przebaczenia i dobroć. Te wyjątkowe zdolności pomagają nam żyć w harmonii i pokoju na ziemi.

Rozwijając ten temat, chciałabym podać za przykład ludzi żyjących w społeczności. Mogą oni wchodzić ze sobą w interakcje, lecz sam fakt życia ze sobą w pewnej bliskości powoduje wiele rodzajów relacji między nimi.

Mają oni podobne wymagania i potrzeby życiowe, na których bazie tworzą między sobą koneksje. Ta mniej oczywista więź międzyludzka wymaga od człowieka określonych zachowań w ramach funkcjonowania w społeczności. Jeśli osoba A mieszka w danym budynku, a osoba B mieszka w tym samym budynku, obie te osoby nie mają ze sobą określonego związku. Dzielią jednak ten sam adres, mieszkają w tym samym otoczeniu, mogąc mieć nawet podobny układ mieszkania. Często się przy tym widują i uśmiechają się do siebie. Takie ludzkie gesty tworzą między nimi pozytywną więź i pomagają budować bezkonfliktowe środowisko.

2.2.4 | Social Institutions

Institutions play an essential role in building a society, and they are based upon ideas and purposes to meet the basic needs of a community. Every institution has some roles and relations to achieve the ideas or goals for which they are formed. They help to impose a structure on how an individual will behave in society and run it smoothly on a daily basis.⁹ For example, if the laws were to disappear from our community, then we would not be able to give a peaceful environment to an individual. For example, no-one would follow the traffic rules and accidents would happen; people would start looting each other's houses and no one would feel secure.

We can understand it from another example. Within a university, as an institution, we recognize the roles of professor, student, administration, and staff. A university is based on the idea that gaining knowledge is vital to becoming an inventive human being in society. A professor shares his skill and knowledge with the students, which helps them to become productive people in society. The administrators and staff play their role to provide the best atmosphere and fulfil the requirements of professors and students to accomplish their goals.

2.3 | Social Norms and Values:

We observe and hear about social norms and values from our childhood; first in families, then at school and later in other institutions of society. With the passage of time, they become our habits.¹⁰ Social norms and values are the social rules and set standards to govern the behaviours of society in every social institution, according to their requirements. Social norms and values underlie our preferences and show what we hold worthwhile in our life. For example, if a person

⁹ David B Brinkerhoff; Rose Weitz, *Essentials of Sociology*, Belmont, Calif: Wadsworth 2014, p. 81.

¹⁰ David B Brinkerhoff; Rose Weitz, *Essentials of Sociology*, Belmont, Calif: Wadsworth 2014, p. 40.

2.2.4 | Instytucje społeczne

Instytucje odgrywają istotną rolę w budowaniu społeczeństwa. Opierają się one na pewnych ideach i celach, dążąc do zaspokojenia podstawowych potrzeb danej społeczności. Każda instytucja kreuje pewne role i relacje, pomagające osiągnąć daną ideę lub cele, dla których zostały utworzone. Pomagają stworzyć wzorzec według którego jednostka będzie zachowywać się w społeczeństwie, i warunkujący jej codzienne działania.⁹ Jeśli w społeczności przestaną być przestrzegane określone prawa, społeczność ta nie będzie mogła zapewnić jednostce poczucia bezpieczeństwa. Ludzie przestaną przestrzegać prawa drogowego, wzrośnie liczba wypadków i przestępstw i nikt nie będzie czuł się bezpiecznie.

Zjawisko to możemy zrozumieć na przykładzie uczelni jako instytucji. W jej ramach możemy rozpoznać rolę wykładowcy, studenta, organu zarządzającego oraz personelu. Uczelnia bazuje na idei głoszącej, iż zdobywanie wiedzy jest kluczowe by stać się twórczą jednostką w społeczeństwie. Profesor dzieli się ze studentami swoją wiedzą i umiejętnościami, co pomaga im stać się produktywnymi członkami społeczeństwa. Organy zarządzające oraz personel mają za zadanie zapewnienie jak najlepszych warunków dla profesora oraz studentów.

2.3 | Normy i wartości Społeczne:

Już od dzieciństwa wpajane są nam normy i wartości społeczne, najpierw w domu rodzinnym, następnie w szkole, a później w innych instytucjach społecznych. Z biegiem czasu stają się one częścią naszego charakteru. Normy i wartości społeczne są zasadami mającymi na celu kształtowanie naszych zachowań w społeczeństwie oraz instytucjach społecznych, zależnie od obowiązujących wymagań¹⁰. Normy i wartości społeczne leżą u podstaw naszych

⁹ David B Brinkerhoff; Rose Weitz, *Essentials of Sociology*, Belmont, Calif: Wadsworth 2014, p. 81.

¹⁰ David B Brinkerhoff; Rose Weitz, *Essentials of Sociology*, Belmont, Calif: Wadsworth 2014, p. 40.

is a student in a school, college or university, as a student, it is a social norm set by society that he will listen to his teachers and professors, and will give respect to them.

Social values include hard work, freedom, equality, respect, honesty and religious practice, etc. For example, if someone is waiting for a train at the train station, when a train comes, he will not enter immediately; in fact, he will wait so passengers who are getting off are able to leave first. After them, he will enter in a train: if he does not wait for them and tries to enter first, then he will not get punished for that, but people will disapprove, because this behaviour is contrary to the social norm in any culture and society. Following the norm is a way to give respect to others and to show humanity.

I think social norms and values are an excellent way to promote human rights. Moreover, they help to change the behaviour of society and to increase the level of humanity. Being a highly social creature, social norms and values affect our perspective a lot about other individuals or any society. We cannot ignore the contribution of social norms, and their psychological effects on people by changing their behaviours to create a balanced society.

I believe, the same way when a migrant moves to any other corner of the world, where people have different culture, norms and values, he always tries to adapt to those.¹¹ By adopting those norms and values, he shows his intention to give respect to their society and to become a part of it. But, at the same time, he keeps his identity by following and upholding his cultural traditions and values. Open societies always welcome migrants and help them to adapt and own their culture.

¹¹ Maybe I sound very optimistic here, but I learnt this from my own experience as a migrant and a for eigner. Even being a human, it is our role and nature to connect with people socially if we are aware of how we can be productive to play our role in creating a peaceful and balanced world. It is also true that, on this promising path, we have to face many pessimistic approaches, and my PhD research addresses those.

wyborów życiowych i świadczą o tym, co uważamy w życiu za ważne.

Jeśli dany człowiek jest studentem lub uczniem w szkole czy na uczelni, ustalona norma społeczna wymaga od niego słuchania nauczycieli i wykładowców oraz okazywania im szacunku.

Do wartości społecznych zaliczają się ciężka praca, wolność, równość, szacunek, uczciwość, praktyka religijna itp. Na przykład, jeśli ktoś czeka na dworcu na pociąg, po jego przyjeździe nie wejdzie do niego od razu. Poczeka, aż z wagonu wysiądą pasażerowie i dopiero wtedy do niego wsiądzie. Jeśli spróbuje wsiąść jako pierwszy, nie zostanie na niego nałożona żadna kara. Spotka się jednak z dezaprobatą ze strony innych podróżujących, gdyż jego zachowanie jest sprzeczne z normą społeczną występującą w każdej kulturze i społeczeństwie. Przestrzeganie norm jest sposobem na okazywanie innym szacunku i człowieczeństwa.

Uważam, że normy i wartości społeczne są doskonałym sposobem na promowanie praw człowieka. Ponadto, pomagają one zmieniać zachowanie społeczeństwa oraz nadawać większą wagę człowieczeństwu. Jako, że ludzie są z natury zorientowani społecznie, normy i wartości w dużej mierze kształtują nasze postrzeganie innych osób oraz społeczności. Nie możemy ignorować wpływu norm społecznych oraz ich psychologicznego oddziaływania na ludzi w zakresie zmiany ich zachowania, w celu stworzenia zrównoważonego społeczeństwa.

Na tej samej zasadzie migrant decydujący się przenieść w inne miejsce na ziemi, zamieszkiwane przez ludzi reprezentujących inną kulturę, normy i wartości, zawsze stara się do nich dopasować¹¹. Przyjmując te same normy i wartości, pokazuje, że zamierza okazać szacunek ich społeczności oraz stać się jej częścią. Jednocześnie zachowuje on swoją tożsamość poprzez przestrzeganie swoich tradycyjnych tradycji i wartości. Otwarte społeczeństwa zawsze są życzliwie nastawione na migrantów i pomagają im przyjąć ich kulturę.

¹¹ Być może brzmi to bardzo optymistycznie, wynika to jednak z moich osobistych doświadczeń jako migranta i cudzoziemca. W naturze każdego człowieka leży nawiązywanie relacji z innymi i współtworzenie zrównoważonego i pokojowo nastawionego świata. Jednocześnie napotykamy wiele przeszkód, o których wspomina mój doktorat.

2.4 | Cultural Diversity:

Cultural diversity, known as cultural variety, perspectives and differences, exists in this world, based on language, religion, customs, beliefs and race, etc.¹² Furthermore, we should acknowledge that no culture is superior to another; they all have their uniqueness and individuality. When people move or migrate to another corner of the world, they not only try to absorb and adapt to the new culture, but in fact, they also carry their own identity and culture with them. Sometimes, they form small cultural communities, where they practice their social norms, values and customs. Today, in a globalized world, cultural diversity is not considered a deficit. The host society welcomes them wholeheartedly and gives them respect and space to keep their own identity. This cultural diversity is known as multiculturalism.

Culture has many different elements which help it to create that diversity among people. We can understand some of those elements from the diagram below (Figure 1.4).

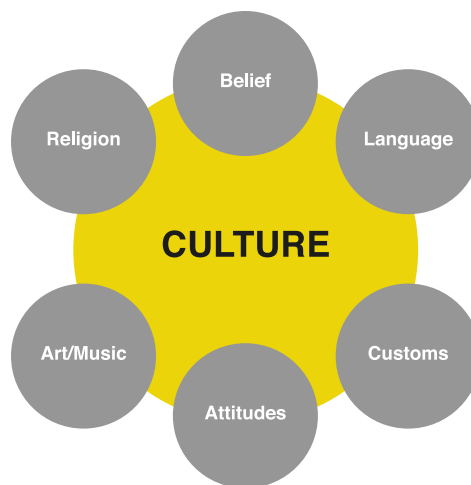

Figure 2.4 | “Elements of culture”

¹² Here, by ‘race’, I mean those born in or becoming a part of other cultures. Still, they are known by their races; for example, if an African person is living in America and his children are born there, they will not be called American; in fact, they will be known as African American.

2.4 | Różnorodność kulturowa:

Różnorodność kulturowa, czyli odmienne punkty widzenia i różnice pod względem języka, religii, zwyczajów, przekonań oraz rasy jest zjawiskiem występującym w naszym świecie¹². Ponadto należy zaznaczyć, że żadna kultura nie jest lepsza od innych.

Wszystkie kultury są wyjątkowe. Gdy ludzie migrują, nie tylko starają się zaadaptować i zaabsorbować nową kulturę; mają oni w sercu własną tożsamość kulturową. Niekiedy migranci tworzą swoje własne społeczności, gdzie kultywują własne normy, wartości i tradycje. W dzisiejszym zglobalizowanym świecie odmienność kulturowa nie jest postrzegana jako coś gorszego. Społeczność przyjmuje inne kultury z otwartymi ramionami, okazując im szacunek i pozwalając im na zachowanie własnej tożsamości. Rozumiemy to pod pojęciem multikulturowości.

Kultura składa się z wielu różnych elementów które powodują różnorodność między ludźmi. Niektóre z tych elementów zostały przedstawione na poniższym diagramie (Rys.1.4).

¹² Mówię o osobach urodzonych w innych kulturach, lub które stały się ich częścią. Mimo tego są one identyfikowane przez pryzmat ich rasy. Na przykład jeśli osoba pochodząca z Afryki, a mieszkająca w Ameryce będzie miała dzieci urodzone w Ameryce, nie będą one uważane za Amerykanów. Będą one określane jako Afro-Amerykanie.

2.5 | Territories and Boundaries

The world is divided into different territories, which are administered under particular states and defined by boundaries to keep balance and harmony among people. The term, the territory is considered necessary so that world can manage its affair in a peaceful and organized way. Moreover, every society needs its place to practice its beliefs with freedom according to its cultures and values. However, globalization has changed the meaning of borders, and now people are becoming global citizens. That does not mean now the world is borderless; in fact, rules and regulations are more flexible to welcome other nations for any push and pull moving factors. Technology has also helped to accelerate this diffusion process. Today, the world is considered as a global village, and the distances between all territories and countries are shrinking. This is the reason migrants and foreigners are living in different corners of the world according to their needs. At the same time, we should remember that globalization has created some side effects in our world. It has raised insecurities in people, made economic imbalances obvious, marginalized some cultures and languages, and created racism among people. I experienced it myself when I started living away from my home country. One of my artworks is a reflection of this idea, which would be good to share here.

As a performing artist, the idea of my performance always revolves around borders and boundaries. It does not mean I am against having boundaries around our territories. In fact, as an artist, I see the terms in a broader context; I feel the borders between people are multiplying and raising the differences among them as humans. My artistic work and performances are as if daring to demonstrate and demand a utopian world, where people live freely, without having any fear of inequality on the base of race and ethnicity.

In the performance No Boundaries, I entered with a suitcase, and in the

2.5 | Terytoria i granice

Świat podzielony jest na różne terytoria, które pod względem administracyjnym wchodzą w skład różnych państw i są wyznaczone przez granice dla zachowania równowagi i harmonii między ludźmi. Termin terytorium jest uważany za konieczny, aby świat mógł funkcjonować w sposób pokojowy i zorganizowany. Co więcej, każde społeczeństwo potrzebuje swojego miejsca do praktykowania własnych przekonań i wolności zgodnie z ich kulturą i wartościami.

Jednakże, globalizacja zmieniła znaczenie granic i obecnie ludzie stają się obywatelami świata. Nie oznacza to, że na świecie nie ma już granic; w rzeczywistości zasady i przepisy są bardziej elastyczne, tak aby państwa były bardziej otwarte na inne narody. Również technologia pomogła przyspieszyć ten proces dyfuzji. Dziś świat jest uważany za globalną wioskę, a odległości między terytoriami i krajami maleją. To powód, dla którego migranci i obcokrajowcy decydują się mieszkać w różnych miejscach na świecie, zgodnie z ich potrzebami. Jednocześnie należy pamiętać, że globalizacja niesie ze sobą pewne skutki uboczne. Wzbudziła w ludziach niepewność, brak równowagi ekonomicznej, zmarginalizowała niektóre kultury, języki i jest odpowiedzialna za rasizm wśród ludzi. Doświadczyłam tego osobiście mieszkając w innych krajach. Odzwierciedleniem tej idei jest jedna z moich prac, którą się tutaj dzielę.

Jako artysta, moja sztuka zawsze wykraczała poza sztywne granice. Nie oznacza to, że jestem przeciwna wyznaczaniu granic wokół naszych terytoriów. W rzeczywistości jako artysta traktuję te pojęcia w szerszym kontekście. Mam wrażenie, że granice między ludźmi mnożą się i zwiększają różnice między nimi. Moja sztuka, podobnie jak każda odważna demonstracja, jest utopią w której ludzie żyją swobodnie, bez strachu przed nierównościami rasowymi i etnicznymi.

W pracy No Boundaries („Bez granic”) weszłam do pomieszczenia z walizką, a na środku pokoju ujrzałam kwadratowy kształt, granicę, który wykonano z taśmy ostrzegawczej. Próbowałam przekroczyć tę granicę, lecz

Figure 2.5 | Performance | “No Boundaries” | 2019

centre of the room, I saw a square shape, a boundary, made of 'Stop' or 'Caution' tape. I tried to cross that boundary but the caution tape psychologically affected me and developed a fear in me, which stopped my all attempts at crossing it. Finally, I put my suitcase aside and tried to rip that caution sign. My determination to break those boundaries and find a way to move forward pushed my fear and pain behind. I managed to make a way to cross it, but I wanted to erase that squarish caution shape. I opened up my suitcase, which was filled with soil, and I spread it in a circle to hide the caution boundary; then, I wrote on it, "No boundaries" and left with my suitcase. I am sharing some pictures of this performance for reference.

The four corners of the square shape symbolized the four directions of north, east, south and west, whereas the universal circle shape symbolized movement. Soil, as a natural organic material, symbolizes the earth, and from a broader context, it signifies fertility, which depicts soil's sustainability and power of growth.

2.6 | Race and Ethnicity:

The word, 'race' depicts the classification of human ancestry, based on biological features like skin and hair colour, which are considered as visible differences.¹³ On the other hand, 'ethnicity', classifies broader differences in cultural expression and language. The essential use of the terms 'race' and 'ethnicity' is to study human classification and their needs to solve social issues. Unfortunately, this classification created discrimination among people and divided them into classes and groups in society.

This social discrimination creates racism and prejudice among people. I believe racial prejudice happens in any society because of racial pride, which

¹³ Alma M Garcia, Richard A Garcia, Race and Ethnicity, San Diego: Greenhaven Press 2001, p. 12.

taśma oddziaływała na moją psychikę i wywołała we mnie strach, który powstrzymał wszelkie próby jej przekroczenia. W końcu odłożyłam walizkę na bok i spróbowałam dojrzeć ten znak ostrzegawczy. Moja odwaga, by złamać te granice i znaleźć sposób, by iść naprzód, zwyciężyły nad strachem i bólem. Udało mi się znaleźć sposób, aby przekroczyć znak, lecz chciałam wymazać ten kwadratowy, ostrzegawczy kształt. Otworzyłam wypełnioną ziemią walizkę, po czym rozsypałam ją dokoła i ukryłam granicę pisząc na niej: „Brak granic”, po czym wyszłam z walizką w rękę. Poniżej przedstawionych jest kilka zdjęć z tego wydarzenia.

Cztery rogi kwadratu symbolizowały cztery główne kierunki: północy, wschód, południe i zachód. Natomiast uniwersalny kształt koła symbolizował ruch. Z kolei gleba jako naturalny materiał organiczny symbolizuje ziemię, a w szerszym kontekście oznacza żyzność, która obrazuje trwałość gleby i rozwój.

2.6 | Rasa i Etniczność:

Słowo rasa przedstawia klasyfikację pochodzenia człowieka na podstawie widocznych gołym okiem cech biologicznych, takich jak kolor skóry i włosów¹³. Z kolei etniczność klasyfikuje szersze różnice pod względem ekspresji kulturowej i języka. Podstawowym zastosowaniem rasy i pochodzenia etnicznego jest badanie klasyfikacji ludzi i ich potrzeb w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Niestety, taka klasyfikacja spowodowała dyskryminację i doprowadziła do podzielenia ludzi na klasy i grupy społeczne.

Społeczna dyskryminacja powoduje rasizm i uprzedzenia wśród ludzi. Uważam, że uprzedzenia rasowe mają miejsce w każdym społeczeństwie z powodu dumy z własnej rasy, która może być zakorzeniona w politycznej lub ekonomicznej sytuacji danego państwa. Wiemy, że takie uprzedzenia są z natury irracjonalne i cyniczne. Ludzie rozwijają takie stereotypowe i nieuczciwe

¹³ Alma M Garcia, Richard A Garcia, Race and Ethnicity, San Diego: Greenhaven Press 2001, p. 12.

might be rooted in the political or economic conditions of the state. We know this prejudiced behaviour is irrational and cynical by nature. People develop this stereotype through unfair thinking, without any proof or evidence, and create racism in society.¹⁴

The supremacists' attitude marginalized minority groups or races in different societies. It is also common that a majority group tends to have more income, live in a better neighbourhood and be more likely to have prestigious jobs and better education. This unequal distribution of necessities does not even create inferiority in a minority group; it is a big reason to develop an unbalanced attitude and feelings in society. Today this discrimination is analysed and understood by many of us, and this topic is not new for us. However, unluckily, still we could not find a solution for it.

2.6.1 | Inequality and Prejudiced Behaviour:

Inequality and prejudiced behaviour is a root cause of human conflict. Today inequality and prejudiced behaviour is not solely a problem of one society or country. In fact, in every corner of the world, we can see and feel discrimination based on gender, race, culture and religion. If we analyse human nature from the law of evolution, we find a man has destructiveness and aggression in his nature.¹⁵ His desires are beyond the limit, and he wants to see himself as a superior being to all others for his satisfaction. Nevertheless, at the same time, a human being also has kindness and forgiveness in his nature; it is just our ability to tame our nature and control emotions to keep balance and harmony around us.

I think a fundamental reason behind inequality and prejudice behaviour is our tendency to think in stereotypes. Stereotyping people leads to false assumptions about any group or person based on their preconceived ideas and

¹⁴ David B Brinkerhoff; Rose Weitz, *Essentials of Sociology*, Belmont, Calif: Wadsworth 2014, p. 193.

¹⁵ Erich Fromm, *The Anatomy of Human Destructiveness*, Holt, Rinehart and Winston. Inc: New York 1973, p. 2.

myślenie bez żadnych dowodów, kreując rasizm w społeczeństwie¹⁴.

Postawa suprematystów marginalizuje grupy mniejszościowe lub rasy w różnych społeczeństwach. Często zdarza się również, że przedstawiciele grupy większościowej mają lepsze wykształcenie i większe dochody, mieszkają w lepszych dzielnicach i wykonują bardziej prestiżowe prace. Ten nierówny podział potrzeb nie stwarza nawet poczucia niższości w grupie mniejszościowej; jest to ważny powód rozwijania niezrównoważonego nastawienia i emocji w społeczeństwie. Na tę chwilę dyskryminacja ta została już przeanalizowana i jest rozumiana przez wielu z nas, zaś temat ten nie jest dla nas nowy. Niestety jednak w dalszym ciągu nie możemy znaleźć rozwiązania.

2.6.1 | Nierówności i Uprzedzenia

Nierówność społeczna i zachowania oparte na uprzedzeniach są podstawową przyczyną konfliktów międzyludzkich. W dzisiejszych czasach nierówności i uprzedzenia są problemem nie tylko jednego społeczeństwa czy kraju. W rzeczywistości w każdym zakątku świata możemy zaobserwować i doświadczyć dyskryminacji ze względu na płeć, rasę, kulturę i religię. Jeśli przeanalizujemy naturę ludzką z punktu widzenia ewolucji, stwierdzimy, że człowiek ma w sobie destrukcyjne tendencje i agresję¹⁵. Jego pragnienia przekraczają granice i stawia on siebie ponad innymi.

Jednocześnie człowiek ma w swej naturze dobroć i przebaczenie. Tylko nasze predyspozycje do oswojania naszej natury i kontrolowania emocji pozwalają nam zachować równowagę i harmonię wokół nas.

Uważam, że główną przyczyną nierówności i uprzedzeń jest stereotypowe myślenie. Ludzie tworzą fałszywe przypuszczenia na temat pewnych grup lub osób w oparciu o z góry przyjęte pomysły, tworząc bariery i marginalizując te osoby. Takie zachowanie prowadzi do tworzenia nierówności i dyskryminacji w społeczeństwie. Uważam, że musimy przełamać te niewidzialne

¹⁴ David B Brinkerhoff; Rose Weitz, *Essentials of Sociology*, Belmont, Calif: Wadsworth 2014, p. 193.

¹⁵ Erich Fromm, *The Anatomy of Human Destructiveness*, Holt, Rinehart and Winston. Inc: New York 1973, p. 2.

creates a barrier to marginalize those people. This behaviour leads to inequality and discrimination in society. I believe we need to break these invisible barriers, which are creating boundaries around us. This inequality and prejudiced behaviour is not only in masses in communities, but we can also observe this in many countries' diplomatic relations and policies at the political level. Colonialism is the best example to understand this discrimination, as it shaped the prejudiced behaviour and inequality of economic situations between countries.

As a performing artist, I raised this issue through one of my performances, *Wings of Hope*. I tried to shed light on this issue of how these discriminatory boundaries stop us from growing peacefully. I entered the room with my suitcase, which was fully covered with yellow and black caution hazard tape, and suddenly I saw a world map on the wall, which was focusing on boundaries and borders. When I tried to touch those boundaries, it gave me an unhappy feeling. I wanted to erase them with my hands, but it was not possible. Then I looked at my suitcase and ripped all that hazard tape and found colourful butterflies inside. Then I pasted those colourful butterflies to hide those boundaries and then I left with my suitcase.

I have been living as a migrant in different parts of the world for 13 years, so the suitcase reflects my identity as a migrant. Second, the butterfly represents change, hope and powerful transformation of life.¹⁶ Below, I share some pictures from the performance.

¹⁶ Garth C. Clifford, *Butterfly Symbolism & Meaning*, <https://www.worldbirds.org/butterfly-symbolism/> [access: 5th December, 2020, 8:45pm]

bariery wokół nas. Te nierówności i zachowania pełne uprzedzeń są obecne nie tylko na skalę masową w społecznościach, lecz możemy je zaobserwować także w stosunkach dyplomatycznych i polityce wielu krajów. Najlepszym przykładem na zrozumienie tego typu dyskryminacji jest kolonializm, który ukształtował on uprzedzenia i nierówne sytuacje gospodarcze między krajami.

Jako artysta-performer poruszam tę kwestię w jednej z moich prac *Wings of Hope* („Skrzydła Nadziei”) próbując rzucić światło na to, jak granice dyskryminacji powstrzymują nas przed pokojowym rozwojem. Weszłam do pokoju z walizką, całkowicie pokrytą żółtą, czarną taśmą ostrzegawczą i nagle zobaczyłem na ścianie mapę świata zawierającą granice między państwami. Próbując przekroczyć te granice poczułam się nieszczęśliwa. Chciałam własnoręcznie je zatrzeć, lecz nie było to możliwe. Następnie spojrzałam na swoją walizkę i znalazłem w środku kolorowe motyle z papieru. Następnie zakleiłam nimi granice i opuściłam pomieszczenie. Jako, że przez 13 ostatnich lat jako mieszkałam w różnych częściach świata, walizka stała się odzwierciedleniem mojej tożsamości migranta. Po drugie, motyl symbolizuje zmianę, nadzieję i potężną przemianę życiową¹⁶. Poniżej kilka zdjęć z happeningu.

¹⁶ Garth C. Clifford, *Butterfly Symbolism & Meaning*, <https://www.worldbirds.org/butterfly-symbolism/> [dostęp: 5 Grydnia, 2020, 20:45]

Figure 2.6.1 | Performance | “Wings of Hope” | 2020

3. *Humanity Based on Ethics and Moralities*

Just imagine: what would a society look like without ethics? Without any doubt, it would be full of inequalities, hatreds and selfishness, where everyone would think only about themselves. Ethics defines how we should behave to other people to keep peace and balance in the community. It helps us to set general rules and norms to guide us in our conduct in all life matters.¹⁷ For example, we have specific standards and values on how to behave with family members and help them in their time of need or, being professional, we should do our jobs with loyalty.

I am a mother of two children, and being a mother, I am teaching them values and principles of how to behave, respect and share things with others in certain different situations. No doubt ethical values are unspoken codes or puzzles for them, but it matters greatly. Being a parent, we must teach them how they have to be more human; these are not only list of dos and don'ts in life. In fact, ethics refers to a system of values and their justifications, which leads us to morality, by which we live our life as a civilized person in society.¹⁸

Ethics and morality are tied to each other very closely, and both refer to widely shared standards of right conduct. In other words, we can also say that they are two sides of one coin. The slight difference between them is from a communication perspective, in that 'ethics' is mainly used at an elevated or formal level, while 'morals' refers to more informal settings. Morals are our personal constructed values and principles, whereas ethics are provided to us by the social system. For example, the government made a law to use a face mask for everyone's protection, whether we like it or not, and now it is our ethical duty to follow it for everyone's health and avoid breaking the law. On the other hand, we know that

¹⁷ Robert C Solomon, *Ethics: A brief Introduction*, New York, McGraw-Hill Inc, 1984, p. 2.

¹⁸ Robert C Solomon, *Ethics: A brief Introduction*, New York, McGraw-Hill Inc, 1984, p. 3.

3. *Człowieczeństwo oparte na wartościach Etycznych i Moralnych*

Wystarczy wyobrazić sobie jak wyglądałoby społeczeństwo bez wartości etycznych. Bez wątpienia byłoby ono pełne nierówności, nienawiści i egocentryzmu. Etyka określa, jak powinniśmy odnosić się do innych ludzi, aby zachować spokój i równowagę w społeczności. Pomaga nam ustalać ogólne zasady i normy, które będą kierowały naszym postępowaniem we wszystkich sprawach życiowych.¹⁷ Podobnie jak przestrzegamy określonych standardów i wartości dotyczących postępowania z członkami rodziny i pomagania im w potrzebie, w pracy zawodowej powinniśmy wykonywać naszą pracę z poczuciem lojalności.

Mojej dwójce dzieci wpajam wartości i zasady dobrego zachowania i szacunku do innych. Bez wątpienia wartości etyczne są dla nich w pewien sposób zagadką, lecz mają one największe znaczenie. Każdy rodzic ma obowiązek uczenia dzieci człowieczeństwa. Nie chodzi tu jedynie o nakazy i zakazy. Etyka odnosi się do systemu wartości i reguł za nimi stojących, które przenoszą się na moralność i pozwalają nam na bycie cywilizowanymi członkami społeczeństwa.¹⁸

Etyka i moralność są ze sobą ściśle powiązane i odnoszą się do powszechnie uznanych standardów właściwego postępowania. Innymi słowy, możemy powiedzieć, że są to dwie strony tej samej monety. Niewielka różnica między nimi odnosi się do komunikacji, gdyż pojęcie etyki stosowane jest głównie w sytuacjach na poziomie formalnym, zaś moralność odnosi się do bardziej nieformalnych sytuacji. Moralność to nasze osobiste wartości i zasady, podczas gdy etyka jest nam zapewniana przez system społeczny. Przykładowo rząd ustanawia prawo, zgodnie z którym każdy jest zobowiązany do noszenia maski na twarz, niezależnie czy nam się to podoba, czy nie, zaś naszym etycznym

¹⁷ Robert C Solomon, *Ethics: A brief Introduction*, New York, McGraw-Hill Inc, 1984, p. 2.

¹⁸ Robert C Solomon, *Ethics: A brief Introduction*, New York, McGraw-Hill Inc, 1984, p. 3.

Figure 3 | “Characteristics of ethics”

wearing a face mask is a better way to protect us and others from carrying germs. Even if the government does not force us to follow it, but we think it is the best action to do for ourselves and others on our moral basis, we will keep using it. We inherit ethics and morals from our parents, families, culture and society.

Ethics are distinguished according to different cultures and customs. For example, kissing in a public place might be a familiar and acceptable gesture in some societies, but in some others, it may be considered an unethical norm and immoral way of expression. There is no hard and fast rule to follow ethics and morality except to avoid chaos and affecting others' lives.

obowiązkiem jest przestrzeganie tego prawa dla dobra pozostałych obywateli.

Z drugiej strony wiemy, że noszenie maski na twarzy chroni nas samych oraz innych przed roznoszeniem zarazków. Nawet jeśli rząd nie zmuszałby nas do ich noszenia, uważam, że i tak powinniśmy to robić z powodów moralnych. Wartości etyczne i moralne czerpiemy od członków naszych rodzin, z kultury oraz społeczeństwa. Wartości etyczne wyróżnia się zgodnie z różnymi kulturami i zwyczajami. Całowanie w miejscu publicznym może być gestem znanym i akceptowanym w niektórych społeczeństwach, ale w innych może być uważane za nieetyczny i niemoralny sposób wyrażania samego siebie.

I take morality as a full stop to minimize selfishness, from where an individual tries to consider others' feelings and needs. Here, we must remember that it is not only society or culture that guides us towards moral and ethical values; almost all religions show us a path to follow human values based on morality and ethics to keep peace and balance in the world.¹⁹ It depicts the universality of ethics and moral behaviour in the world.

3.1 | Ethics as a Valuable Attitude:

Ethics and morals are attitudes which we can sense biologically; they are inbuilt in us,²⁰ but it is up to us how we unfold them and utilize them to raise our human level. As an individual, it does not matter where we come from; we can have a slight difference in ethical values in some ways, but we all have that sense of right and wrong which is woven into our conscience.

As humans, it is our nature that we need reasons or logic to do or choose something. This is the reason why, when we teach values and norms or manners to children, they always ask us why we want them to behave this way. If we are not able to justify our guidance adequately with our logic, then it is hard for them to accept it and practice it in the right way.

I feel, today, we are all facing some universal challenges. At the top of the list, I think we have issues of peace and equality and the reason behind this is that we are not giving sufficient importance to the ethical and moral values of being a human to share this globe. Now here, one question comes to mind that, if morality is inbuilt in us, then how is it possible that we don't give it our attention? We must remember that ethics and morals are connected with society, community and culture. They all have an impact on each other and are influenced by different sources. I also feel, in this globalized world, we are bombarded with too many

¹⁹ Robert C Solomon, *Ethics: A brief Introduction*, New York, McGraw-Hill Inc, 1984, p. 8.

²⁰ Here I am using the word inbuilt because no one is born with bad behaviour or nature; we learn all this and develop it from our surroundings. If you ever play with an infant or toddler and, just as a joke, you pretend that he hurt you and you start showing sad faces or pretending to cry, you will notice that he will also begin to cry or will be upset; it is not because he is scared, but actually, he feels that he has hurt you. This realisation of hurting is because of morality with which he was born.

Nie ma sztywnej zasady przestrzegania etyki i moralności, chyba że powoduje to chaos i wpływa na życie innych. Moralność traktuję jako ostateczny środek w celu zminimalizowania egocentryzmu, gdzie jednostka stara się wziąć pod uwagę uczucia i potrzeby innych. W tym miejscu musimy pamiętać, że nie tylko społeczeństwo czy kultura kierowały nas ku wartościom moralnym i etycznym. Prawie wszystkie religie wskazują nam drogę do podążania za ludzkimi wartościami opartymi na moralności i etyce, aby zachować pokój i równowagę na świecie.¹⁹

3.1 | Etyka jako wartościowa postawa

Etyka i moralność to gesty, które możemy wyczuć w sposób biologiczny, gdyż są częścią nas samych.²⁰ To od nas jednak zależy w jaki sposób je rozwinie i wykorzystamy by podnieść naszą wartość jako człowieka. Jako jednostka nie ma znaczenia, skąd pochodzimy; możemy nieznacznie różnić się pod względem wartości etycznych, lecz wszyscy mamy zakorzenione w naszej świadomości poczucie dobra i zła.

Nasza natura polega na tym, że potrzebujemy powodów lub argumentów logicznych, aby coś zrobić lub na coś się zdecydować. I właśnie dlatego gdy uczymy dzieci wartości i norm, zawsze pytają nas, dlaczego chcemy, aby zachowywały się one w ten sposób. Jeśli nie byłibyśmy w stanie odpowiednio uzasadnić odpowiedzi na to pytanie, trudno byłoby im to zaakceptować.

Mam wrażenie, że obecnie wszyscy stajemy przed pewnymi wyzwaniem. Przede wszystkim mamy problemy z zachowaniem pokoju i równości na świecie, a powodem tego jest nie przywiązywanie wagi do wartości etycznych i moralnych. Jak to jednak możliwe, skoro moralność jest zakorzeniona w każdym z nas? Musimy pamiętać, że wartości etyczne i moralne są związane ze społeczeństwem, społecznością oraz kulturą. Wszystkie wywierają na

¹⁹ Robert C Solomon, *Ethics: A brief Introduction*, Nowy Jork, McGraw-Hill Inc, 1984, s. 8.

²⁰ Nikt nie jest z natury niedobrym człowiekiem; wszystkie cechy które reprezentujemy, czerpiemy z otoczenia; bawiąc się z dzieckiem i udając, że zrobiło ci ono krzywdę, zauważysz że zacnie ono płakać i stanie się niespokojne. Jest tak nie dlatego, że się boi, lecz ponieważ myśli, że Cię skrzywdziło. Ta świadomość pochodzi z wrodzonej moralności dziecka.

facilities, too much information (which comes in a moulded form) and the standard of life is upgraded because of technological advancement.²¹ Today, we are planning and experimenting to settle life on Mars, but the importance of one's life is not at all a priority from an ethical or moral standpoint.

It is also a fact that many of us value the practice of ethics and morals in the world. The reason is that we all know the pain of being a victim of unethical behaviour or gestures to some extent, or even at a profound level; we are aware that it can lead to exploitation or injustice in society. This empathy gives us that moral basis, by following which we can lead a balanced life. Balance and harmony are essential elements to keep not only the world but, in fact, nature itself in order. Nature around us expects some moral and ethical respect for growing. For instance, plucking a flower from a bush or spitting on the road may not be very harmful acts for others but they damage the surroundings and nature around us. I believe it is not only our desire to be close to nature to enjoy it; in fact, nature has a strong ability to heal the human soul, so that is also our need to be close to it. In the previous chapter, I discussed my two performances, where I took help from nature to heal the pain which I was getting in the shape of the boundary. In my first performance, *No Boundaries*, I used soil, and in the second performance, *Wings of Hope* I used butterflies which filled the gap and gave me strength and satisfaction after hiding those boundaries behind them. I selected both props from nature as I wanted to give a message that nature plays a substantial role in healing our pain, and our connection and bond with it is very important.

As an artist and a human being, I always try to fulfil my ethical and moral values through my work. I highlight an issue and bring it forward to talk about, and raise questions about things that are happening or affecting humanity or individual humans in some way.

²¹ Having said that, I am not objectifying the advancement of technology. I am pointing out that those who are influential are not playing their role for the betterment of the whole community; they are doing it for their own benefits and setting their ethical and moral values aside.

siebie wpływ przy pomocy różnych źródeł. Mam również wrażenie, że w tym zglobalizowanym świecie mamy zbyt wiele udogodnień i jesteśmy bombardowani zbyt wieloma informacjami, a standard życia ulega rośnie dzięki postępowi technologicznemu.²¹ Dzisiaj planujemy osiedlenie się na Marsie, tymczasem ludzkie życie wcale nie jest priorytetem z etycznego lub moralnego punktu widzenia.

Faktem jest również, że wielu z nas ceni sobie zasady etyczne i moralne, gdyż wszyscy w mniejszym lub większym stopniu znamy ból wynikający z bycia ofiarą nieetycznych gestów lub zachowań. Zdajemy sobie sprawę, że może to prowadzić do wycisku lub niesprawiedliwości w społeczeństwie.

Uważam, że pragniemy być blisko natury nie tylko po to aby się nią cieszyć; w istocie natura ma silną zdolność uzdrawiania ludzkiej duszy, dlatego też potrzebujemy jej bliskości. W poprzednim rozdziale omówiłam dwie z moich prac, w których wykorzystywałam pomoc natury w uleczeniu bólu. W pierwszym przedstawieniu *No Boundaries* („Bez granic”) do zatarcia granic użyłam gleby, zaś w drugim *Wings of Hope* („Skrzydła Nadziei”) wykorzystywałam papierowe motyle. Oba rekwizyty wybrałam w taki sposób, by podkreślić przesłanie, że natura odgrywa istotną rolę w leczeniu naszego bólu, a nasza więź z nią jest niezwykle ważna.

Jako artysta, zawsze staram się wyrazić w swoich pracach etyczne i moralne wartości. Na tapet biorę bieżące problemy dotyczące kwestii człowieczeństwa.

²¹ Mimo tego, nie jestem przeciwna rozwojowi technologii. Zaznaczam jedynie, że osoby wpływowe nie mają na sercu poprawy warunków życia całej społeczności. Kierują nimi ich własne pobudki i nie zważają oni na wartości moralne i etyczne.

3.2 | Types and Elements of Social Ethics in our Society:

Every society and social structure is dynamic; change is essential for it to flourish further.²² Earlier I mentioned that ethics and morals are connected with society and culture. Especially in this globalised world, we see this connection as a powerful bond to develop countries' relationships. Different communities or countries build a relationship based on mutual benefits under ethics and moral norms, and they open their borders for trade, tourism and immigration for each other. The structure of the European Union is the best example of this. Ethics are divided into different types according to the structural divisions of the social system; personal ethics, social ethics, business ethics, religious ethics, and professional ethics in any social structure, wherever you are, are linked. Below is a diagram to understand types of ethics (Figure 2.3).

My PhD research is deeply linked with the personal and social ethical structure of society, which helps to create a balanced and peaceful environment. Even in professional ethics, I feel, as an artist, it is my moral and ethical responsibility to raise social issues that affect our peaceful, productive society. Artists not only represent their culture, but in fact, they try to bring about change and spread inspiration and motivation among people. They try to make a relationship with each of their viewers and spectators through their visuals. They do not do this for fame or money only; instead, they take it as their ethical and moral value as humans to become a voice for people. Their concern is mostly not only at local issues; in fact, they also try to bring forward global matters.

Sometimes, we need to bring our whole self to make difficult ethical decisions that we have to make without becoming inhuman, by keeping reasoning as a priority. Ethics have some essential elements which are vital for developing a balanced social structure based on humanity. Some basic ethical elements are

¹⁹ Bernard Barber, *Ethics: Constructing the social system*, New Jersey, Transaction Publisher, 1993, p. 15.

3.2 | Rodzaje i Elementy Etyki w Naszym Społeczeństwie:

Każde społeczeństwo i każda struktura społeczna jest dynamiczna; dla dalszego rozwoju niezbędna jest zmiana.²² Wcześniej wspomniałam, że kwestie etyki i moralności są związane ze społeczeństwem i kulturą. Zwłaszcza w dzisiejszym zglobalizowanym świecie postrzegamy to połączenie jako silniejszą więź w rozwijaniu stosunków między krajami. Różne społeczności lub kraje budują relacje oparte na wzajemnych korzyściach bazując na wartościach etycznych i normach moralnych. Otwierają swoje granice dla handlu, turystyki oraz imigracji.

Struktura Unii Europejskiej jest tego najlepszym przykładem. Etyka dzieli się na różne podkategorie w zależności od podziału strukturalnego systemu społecznego. W każdej strukturze społecznej występuje etyka osobista, etyka społeczna, etyka biznesowa, etyka religijna czy zawodowa. Na poniższym diagramie przedstawione zostały podkategorie etyki:

Czasami musimy zmuszać się do podejmowania trudnych decyzji etycznych, nie tracąc przy tym człowieczeństwa, jako priorytet traktując rozumowanie. W obrębie etyki znajduje się kilka zasadniczych elementów niezbędnych do rozwoju zrównoważonej struktury społecznej opartej na człowieczeństwie. Niektóre z podstawowych elementów etycznych to równość, szacunek, uczciwość, gościnność, sprawiedliwość i wolność oraz wiele innych. Spośród nich wszystkich, gościnność jest jednym z najważniejszych gestów etycznych; pragnę ją zgłębić, gdyż moje badania zakorzenione są właśnie w pojęciu gościnności.

¹⁹ Bernard Barber, *Ethics: Constructing the social system*, New Jersey, Transaction Publisher, 1993, s. 15.

equality, respect, honesty, hospitality, justice, and freedom, and there are many others. Of all of these, hospitality is one of the most essential ethical gestures, as my research is rooted in it, and I want to dig deeper to justify my research.

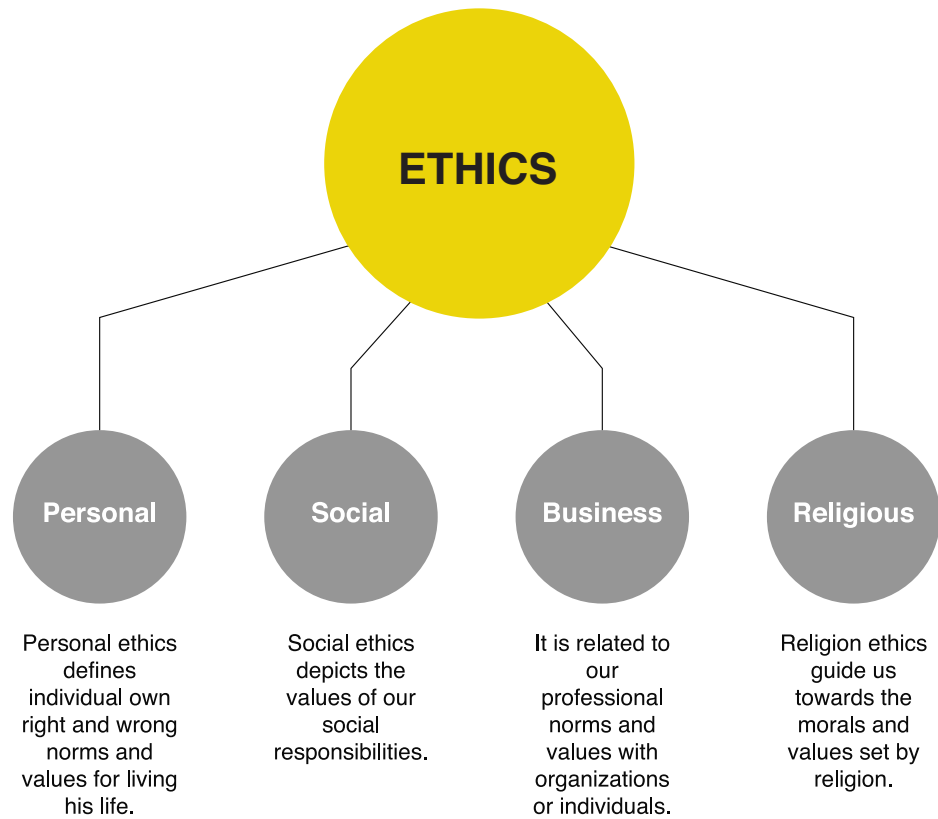

Figure 3.2a | “Types of ethics”

Figure 3.2b | “Elements of ethics”

3.3 | Hospitality as a Social Ethical Attitude:

Hospitality is a gesture by which people create feelings in others. Today, we think hospitality is just a welcoming gesture for business or marketing our products, or greeting our guest on special occasions, but it is not like this. It is a significant secret emotional weapon which everyone should keep and use in daily life, as it is about how to look out and care for others, instead of looking in and becoming a selfish person. This gesture is most famous in the hotel industry for entertaining their guests by providing the best food, environment, comfort and accommodation, which are basic necessities if we are a visitor or tourist in that place. For me, this ethical gesture is not only related to a business or for making known people comfortable at home; in fact, it is equally important for a total stranger. Here, I am using the word 'home' metaphorically, and for me, 'known people' represents statesmen and 'stranger' semiotically indicates a foreigner or unknown person in a new or foreign place.²³

In the previous chapter, I explained that it is human nature that people need to interact with each other. This is not only their instinct; in reality, it is also their need and a requirement to grow as a balanced, peaceful community and society. To expand our communities and societies, it is important to welcome new people with a grand gesture of hospitality. They can be part of the new generation who replace their previous generation or a foreigner who tries to blend in, in a new culture.

Many of you may be familiar with the fact that the pineapple (Ananas) has been used as a symbol of hospitality for many centuries. This fruit was first discovered in South America and later traded to Europe, Asia and Africa. In the beginning, it was hard to trade and import things from one continent to other. Because of the travelling hardships and exotic taste and crown-like appearance of the pineapple, it became a rare and luxurious way to entertain a guest and to

²³ The words statesman and foreigner are derived from Jacques Derrida's essay, *Foreigner Question*, where he used these terms from the hospitality point of view, but he is discussing it in relation to asylum or in the light of other political laws and behaviour. I am also using these terms by keeping hospitality in mind, but I am highlighting this gesture from the angle of humanity and how ordinary people should act. See: R. Ago, *Gusto for Things*, Chicago, Chicago University Press, 2013, cytowano w D. Biow, *On the Importance of Being an Individual in Renaissance Italy*, Filadelfia, University of Pennsylvania Press, 2015, s. 220.

3.3 | Gościnność jako społeczna postawa etyczna

Gościnność jest gestem, za pomocą którego ludzie wywołują uczucia u innych osób. Obecnie gościnność jest traktowana jedynie jako gest powitania w biznesie lub trik marketingowy czy sposób przywitania gości przy specjalnych okazjach, lecz wcale tak nie jest. Jest to istotna emocjonalna tajna broń, której każdy powinien używać w codziennym życiu, gdyż dotyczy ona troski i uwagi okazywanej innym ludziom. Gest ten jest najbardziej powszechny w branży hotelarskiej, zapewniając gościom podstawowe potrzeby w postaci najlepszego jedzenia, środowiska, komfortu i zakwaterowania. Dla mnie ten etyczny gest nie jest związany jedynie z biznesem czy zapewnieniem osobom znanym komfortu w domostwie; w rzeczywistości jest to równie ważne dla kogoś zupełnie nieznanego. Używam tutaj metaforycznie słowa „domostwo”, a „znane osoby” oznaczają mężów stanu, zaś „nieznajomy” oznacza obcokrajowca lub nieznaną osobę w nowym lub obcym miejscu.²³

W poprzednim rozdziale wyjaśniłam, że ludzka natura nakazuje nam wchodzenie ze sobą w interakcje. To nie tylko nasz instynkt; w rzeczywistości jest to również nasza potrzeba oraz wymóg konieczny do rozwoju zrównoważonego i pokojowo nastawionego społeczeństwa i społeczności.

W tym celu istotne jest, aby w geście wielkiej gościnności witać nowo przybyłe osoby, które mogą stać się częścią nowego pokolenia, które zastąpi pokolenie poprzednie, lub obcokrajowców, którzy próbują zasymilować się z nową kulturą.

Wielu z was pewnie wie, że ananas służył przez wiele stuleci za symbol gościnności. Owoc ten został po raz pierwszy odkryty w Ameryce Południowej, a następnie przywieziony do Europy, Azji i Afryki. Początkowo handel i transport towarów między kontynentami był utrudniony. Z tego powodu, a także ze względu na egzotyczny smak i wygląd przypominający koronę, ananas stał się rzadkim i luksusowym sposobem na przyjęcie gości i okazanie im gościnności. W XVIII i XIX wieku stał się symbolem projektowania wyrobów związanych

²³ Pojęcia statesmen (mąż stanu) oraz foreigner (obcokrajowiec) pochodzące z eseju Jacquesa Derridy *Foreigner Question* użyte zostały przez niego w kontekście gościnności, lecz omawia je on w świetle praw politycznych. Używam tych pojęć z myślą o gościnności, lecz podkreślam znaczenie tego gestu z punktu widzenia człowieczeństwa. Zobacz: R. Ago, *Gusto for Things*, Chicago, Chicago University Press, 2013, cytowano w D. Biow, *On the Importance of Being an Individual in Renaissance Italy*, Filadelfia, University of Pennsylvania Press, 2015, s. 220.

show hospitality. In the 18th and 19th centuries, it became a symbol for designing products related to the hospitality industry.²⁴ Today, the origin of this concept is not well known, but it is still a famous design icon on t-shirts, napkins or crockery, etc.

In former times, people used to serve pineapple only to a most honoured guest. But, as it was an expansive fruit and not everyone could afford it, people started making it an image for house decor to feel luxurious. For me, the psychology behind it might be to feel their house was presentable for the guest, and to assure the guest that the host was respecting him and giving him the best. I imagine the host house as a host country and guest as a foreigner or immigrant to that place. The most important thing is here that they both keep their identity in this hospitable process.

When I started working on my PhD research, I created a pineapple image, and it was one of my first prints to dig more profoundly into my creativity. It was also an interesting fact for me to know that the word Ananas sounds the same in both Polish and Urdu (my mother tongue). But in the written script, they are different from each other. I wrote it in my language in a calligraphic style and made the shape of a pineapple. Here, the script depicts my identity, which we never lose in any corner of the world, wherever we travel or live.

Our language and looks are decisive elements to represent our identity, and no one can change these. I will raise this issue in detail in my next chapter, which will be about language. This visual and oral communication, which I tried to show through my print, also depicts the relationship and connection between two different cultures. It is almost fourteen years since I left my home country and began living as a foreigner, and this is a reason I can relate to the feeling we have when we see or hear something similar to our roots or identity in a new or unknown place; it helps us to feel more comfortable there and to develop a bond with that new society and culture.

Chicago University Press, 2013, cited in D. Biow, *On the Importance of Being an Individual in Renaissance Italy*, Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 2015, p. 220.

²⁴ Josh Lew, *How the Pineapple Became a Worldwide Symbol of Hospitality*, <https://www.treehugger.com/how-pineapple-became-worldwide-symbol-hospitality-4863915>, [access: 23rd November 2020]

z hotelarstwem.²⁴ Dziś pochodzenie tej koncepcji nie jest powszechnie znane, lecz w dalszym ciągu ananas jest ikoną designu pojawiającą się na koszulkach, serwetkach, naczyniach itp.

Dawniej ananas podawano tylko najbardziej szanowanym gościom, a ponieważ był on owocem ekskluzywnym, stał się synonimem luksusowego wystroju. Według mnie może stać za tym poczucie, że domostwo pełni funkcję reprezentacyjną, a gospodarz zapewnia w ten sposób gości o szacunku i pragnieniu zaoferowania im tego, co posiada najlepsze. Goszczące domostwo jest dla mnie metaforą kraju przyjmującego obcokrajowca lub imigranta, będącego w tej metaforze gościem. Najważniejsze jest, by obie strony zachowały w tym scenariuszu własną tożsamość.

Jedną z pierwszych czynności podczas pracy nad moim doktoratem było stworzenie wizerunku ananasa, co miało głęboki wpływ na moją twórczość. Ciekawostką było dla mnie również to, że słowo Ananas brzmi tak samo w języku polskim oraz urdu (moim języku ojczystym), lecz różni się w formie pisemnej. Wykonałam kaligrafię przedstawiającą kształt ananasa, składającą się ze słowa ananas w moim języku ojczystym. Przedstawiłam w ten sposób moją tożsamość, której to tożsamości człowiek nie traci nigdy, dokądkolwiek podróżujemy i gdziekolwiek mieszkamy.

Decydującymi elementami reprezentującymi naszą tożsamość jest to jak wyglądamy i w jakim języku mówimy. Tego nikt zmienić nie może. Kwestię tę omówię szczegółowo w następnym rozdziale, dotyczącym kwestii języka. Wizualna oraz ustna komunikacja, którą starałam się przedstawić poprzez swoją grafikę przedstawia również związek między dwiema różnymi kulturami. Minęło prawie czternaście lat, odkąd opuściłam kraj ojczysty i zaczęłam żyć jako obcokrajowiec. Dobrze znam zatem uczucia, jakie towarzyszą nam, gdy widzimy lub słyszymy w nowym lub nieznanym nam miejscu coś, co przypomina nam o naszych korzeniach lub naszej tożsamości; w takich momentach czujemy się w tym miejscu bardziej komfortowo i rozwijamy więź z nowym społeczeństwem i kulturą.

²⁴ Josh Lew, *How the Pineapple Became a Worldwide Symbol of Hospitality*, <https://www.treehugger.com/how-pineapple-became-worldwide-symbol-hospitality-4863915>, [dostęp: 23 Listopada 2020]

In the same way, suppose you are in a strange place and walking on the road, if someone smiles at you while you are walking, or replies to your queries with a friendly gesture, his hospitable attitude will create a fair and positive feeling about the people and the surroundings, and this helps you to blend in easily within that society or community. His positive attitude will also encourage you to show respect and leave the same positive vibes there. This positive gesture of both people towards each other will help to create peace and harmony in the world. I felt the same when I got a chance to hear some similarities after moving to Poland. People's hospitable gestures were also why I created this pineapple image in my language, though it sounds the same in Polish. In another way, it shows my gratitude towards them and that society.

On the next page, you can see two images of my print, a pineapple shape using the word 'Ananas' in Urdu calligraphic style. The second picture shows details of the Urdu calligraphy.

Analogicznie, założmy że znajdujemy się w obcym miejscu i idziemy wzdłuż drogi; jeśli ktoś uśmiecha się do nas, lub odpowiada na nasze pytania w przyjazny sposób, jego gościnna postawa wywala w nas uczciwe i pozytywne odczucia dotyczące ludzi i otoczenia. A to z kolei pomaga nam wtopić się w dane społeczeństwo lub społeczność.

Pozytywne nastawienie tej przypadkowo spotkanej osoby zachęci nas również do okazywania szacunku innym i przekazywania pozytywnych emocji. Ten pozytywny gest obu osób wobec siebie pomoże stworzyć pokój i harmonię na świecie. Podobne emocje czułam po przeprowadzce do Polski gdy napotkałam pewne podobieństwa do zwyczajów panujących w moim kraju ojczystym. Gościnne gesty ludzi były kolejnym powodem, dla którego stworzyłam wizerunek ananasa w moim języku, choć po polsku słowo to brzmi tak samo. Jest to wyraz mojej wdzięczności wobec polskiego społeczeństwa. Wizerunek na którym widnieje słowo „Ananas” w stylu kaligrafii urdu jest zaprezentowany na następnej stronie. Drugie zdjęcie przedstawia szczegóły kaligrafii w języku urdu.

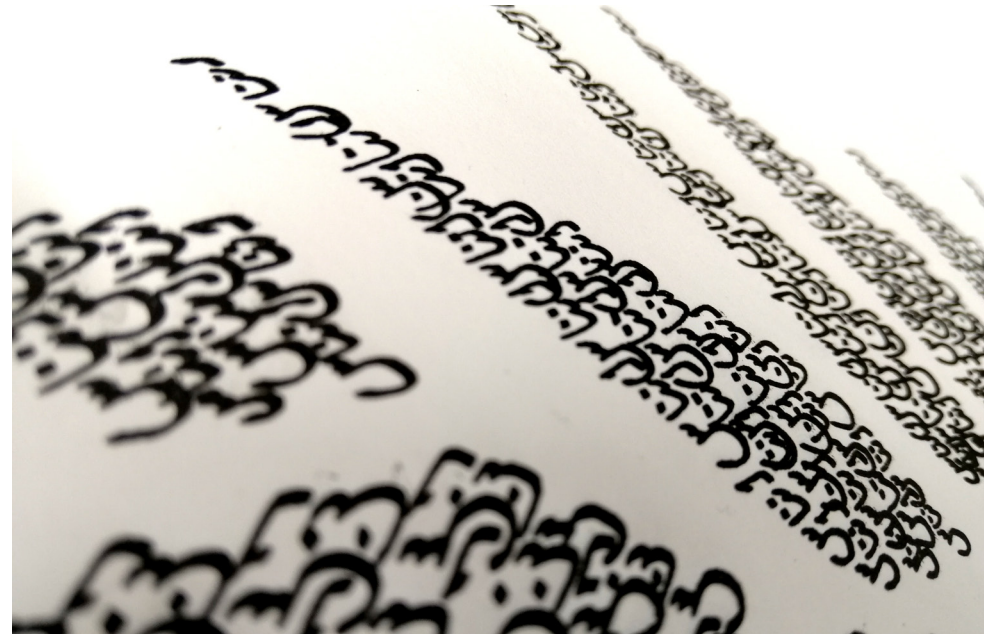
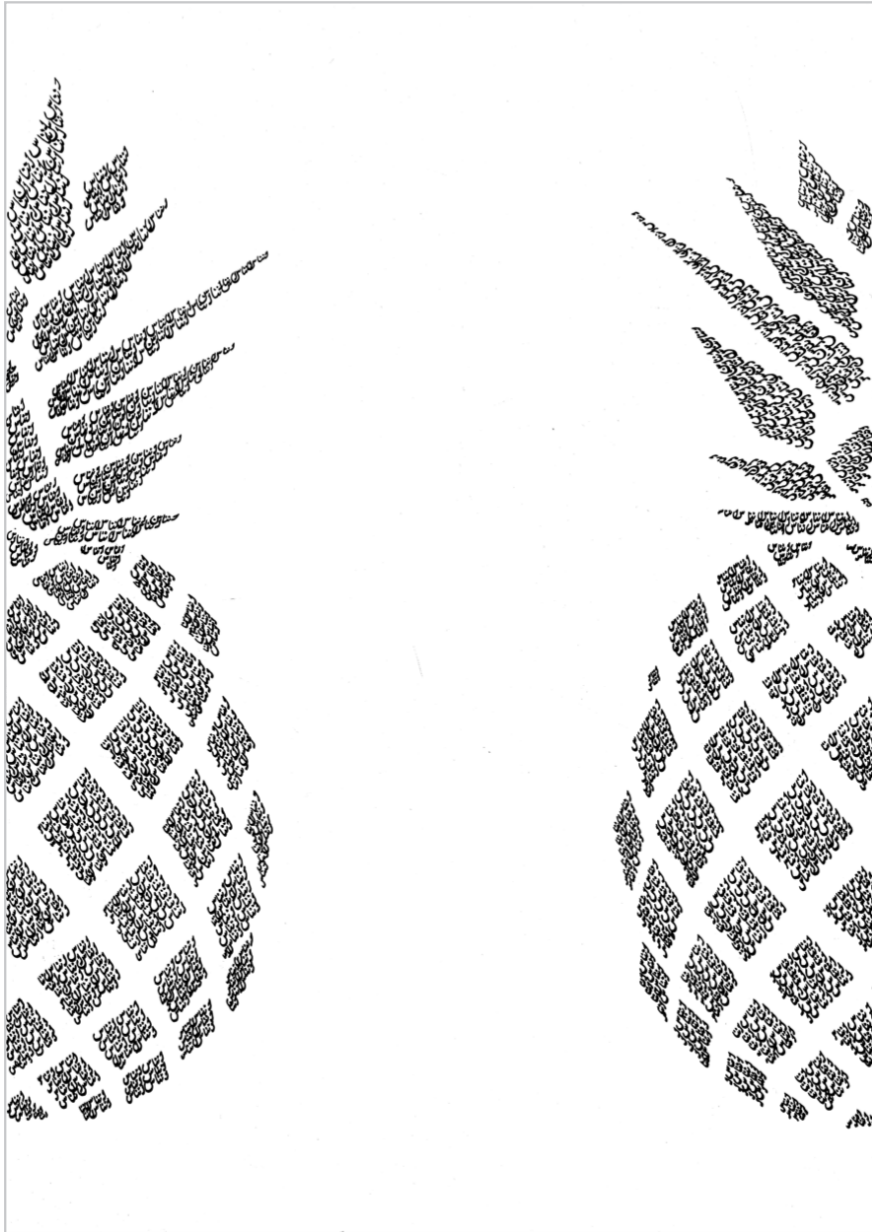

Figure 3.3 | Lithography | 29x42cm | "Ananas" | 2018

3.3.1 | Kinds of Hospitality

Jacques Derrida explained two main kinds of hospitality, conditional and unconditional, but he also highlighted universal hospitality. According to him, this expression and gesture is based on a conditional structure. The host always welcomes and makes space for others or guests if it is favourable for him, and he is assured that he can get some benefit from that guest or foreigner. Because of this structural hospitality, it is hard to achieve unconditional expression. At the same time, Derrida pointed out the universal hospitality idea, which is opted for by the Europe Union, where it is functioning quite well.²⁵ It is true that, being a human, we cannot make unconditional gestures and commitment with others.

3.3.1 | Rodzaje gościnności

Jacques Derrida rozróżnił dwa główne rodzaje gościnności - warunkową i bezwarunkową, ale podkreślił również gościnność powszechną. Według niego ta ekspresja i gest opiera się na strukturze warunkowej. Gospodarz zawsze wita i robi miejsce dla gości jeśli ma pewność, że może odnieść z tego tytułu jakąś korzyść. Ze względu na jej strukturę, w przypadku tego typu gościnność trudno jest osiągnąć wyraz jej bezwarunkowy. Jednocześnie Derrida zwrócił uwagę na ideę uniwersalnej gościnności, za którą opowiada się Unia Europejska, gdzie funkcjonuje ona całkiem dobrze²⁵. Prawdą jest, że będąc człowiekiem, nie możemy wykonywać bezwarunkowych gestów i angażować się w relacjez innymi.

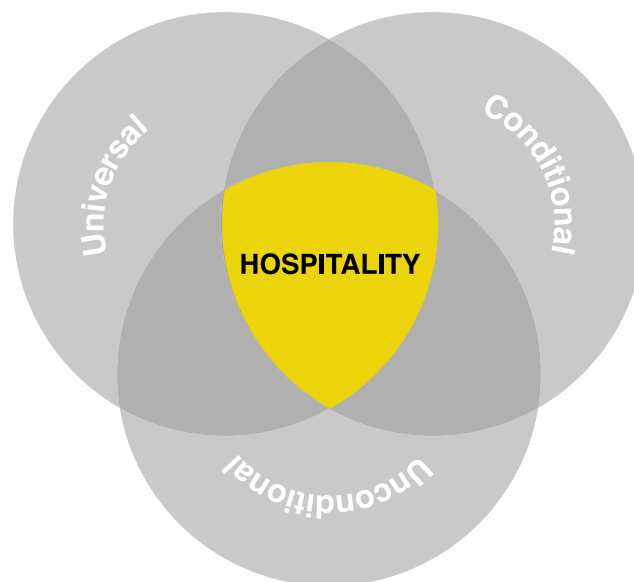

Figure 3.3.1 | “Kinds of hospitality”

²⁵ Jacques Derrida, Anne Dofourmantelle, “Step of Hospitality / No Hospitality,” in Cultural memory in the present of Hospitality, Stanford University Press, 2000.

²⁵ Jacques Derrida, Anne Dofourmantelle, “Step of Hospitality / No Hospitality,” in Cultural memory in the present of Hospitality, Stanford University Press, 2000.

It is true that, to some extent, we have to think about our safety, and we cannot open our doors for any stranger without knowing his intentions. In the same way, every country has its laws that suit them to protect their territory. I am not against borders as those are to maintain a balance among nations and people. My concern is those boundaries that create distance between humans and force us to judge them on some criteria. Because of this judging behaviour, we have folded our humane gestures somewhere deep down, so that now we mostly don't even realise their existence.

Here, a question arises: what are those boundaries which are creating hurdles to being more human? Some of those, I have already discussed in previous chapters, such as ethnicity, race, inequality and prejudiced behaviour. I also explained that we are unaware of these feelings when we born; we learn or adapt these gestures and expressions from our communities and societies. The fear of war and colonialism are also two significant factors in creating these boundaries among people worldwide.

I am from a South Asian country which was a colony under the British Raj from 1858 till 1947. If we look deeply into it, we can see that colonialism also started on conditional hospitality. Britishers came there for trade and made good terms with the Indo-Pak royals. They developed the British East India Company in different cities in the coastal areas. Once they acquired a strong position there, they occupied the territory in the 1857 war. I mentioned earlier that they came for trading, and when we do business or trade with some other group or community, it always has some conditions and these business ties develop on hospitable grounds. I feel this is the reason that people start folding this human expression from their national level. Colonialism left a significant impact and created economic imbalance, human rights violations, social changes, and damaged local languages. It also made people afraid of making new relations based on hospitality and created a gap between the western and eastern worlds.

Istotnie, do pewnego stopnia musimy myśleć o naszym bezpieczeństwie i nie możemy otworzyć drzwi przed nieznanym, nie znając jego intencji. W ten sam sposób każdy kraj ma własne prawa, które uważa za odpowiednie w celu ochrony swojego terytorium. Nie jestem przeciwna granicom, ponieważ mają one na celu zachowanie równowagi między ludźmi i narodami. Martwią mnie granice tworzące dystans między ludźmi i zmuszające nas do oceniania ich na podstawie pewnych kryteriów. Z powodu tego osądzającego nastawienia głęboko schowaliśmy nasze ludzkie gesty, tak że teraz w większości nawet nie zdajemy sobie sprawy z ich istnienia.

W tym miejscu pojawia się pytanie: czym są granice stojące na przeszkodzie w byciu bardziej ludzkim? Niektóre z nich, takie jak pochodzenie etniczne, rasa, nierówności i uprzedzenia omówiłam już w poprzednich rozdziałach. Wyjaśniłam również, że świadomość tych gestów nie jest rzeczą wrodzoną; uczymy się tych gestów i wyrażań od lub dostosowujemy je do naszych społeczności i społeczeństw. Strach przed wojną oraz kolonializm to także dwa istotne czynniki w tworzeniu tych granic między ludźmi na całym świecie.

Pochodzę z kraju południowoazjatyckiego, który jako kolonia był częścią Indii Brytyjskich od 1858 do 1947 roku. Jeśli przyjrzymy się kolonializmowi bliżej, zobaczymy, że on także miał początki w warunkowej gościnności. Brytyjczycy przybywali tam w celach handlowych i mieli dobre stosunki z członkami rodziny królewskiej Indo-Pak. Rozwinęli Brytyjską Kompanię Wschodnioindyjską w różnych miastach na obszarach przybrzeżnych. Po zdobyciu tam silnej pozycji, zajęli te tereny w wyniku wojny w 1857 roku.

Wspomniałam wcześniej, że Brytyjczycy przybyli tam w celach handlowych, a kiedy robimy interesy lub handlujemy z inną grupą lub społecznością, zawsze robimy to na pewnych warunkach. Relacje biznesowe są rozwijane na bazie gościnności. Mam wrażenie, że jest to powodem, dla którego ludzie zaczynają stosować tę ludzką ekspresję na poziomie narodowym. Kolonializm wywarł znaczący wpływ i spowodował nierówności gospodarcze, łamanie praw człowieka, zmiany społeczne i niszczenie języków lokalnych.

3.4 | No Acceptance In People for Each Other

When we start developing our opinions on some set rules, which we might adopt from our society or community without knowing the reason and circumstances behind them, this creates a no-acceptance attitude in us and makes us more judgemental towards others. When we do not accept that people from different corner of the world are different from us in looks and culture, their skin and hair are their in-build identities, then our non-acceptance creates racism, hatred and imbalance in the world. This attitude is against the ethics and moral values of being a human. Remember, the gesture and expression of acceptance is the kind of gift that always comes back.

One of my prints portrays this gesture and expression in a very symbolic way. I made a circular shape which shows movement and motion. This depicts that, when we perform some actions, they come back to us. This circle also reflects a world that is in continuous motion. I wrote the word Dayira in Urdu, and it is the same in Arabic, too. It means 'circle', and it shows movement in a circular form. But half of it is black, and half is white, which depicts the idea that all humans are the same in looks and behaviour, but this colour difference is to differentiate their identities. This symbol negates the concept of racism. Below, I share the details of my print.

From this explanation, it is clear that ethics and morals have an essential effect on our lives, and it is hard to imagine a peaceful, balanced utopian world without ethical and moral gestures and expressions.

Spowodował także, że ludzie bali się nawiązywania nowych relacji opartych na gościnności i stworzyli przepaść między światem zachodnim i wschodnim.

3.4 | Brak Akceptacji dla innych ludzi

Gdy zaczynamy rozwijać nasze opinie na temat pewnych ustalonych reguł, które moglibyśmy przejąć od naszego społeczeństwa lub społeczności, nie znając powodu i okoliczności ich powstania, stwarza to w nas postawę braku akceptacji i sprawia, że przyjmujemy bardziej osądzającą postawę wobec innych.

Gdy nie akceptujemy tego, że ludzie w innych miejscach na świecie różnią się od nas w kwestii wyglądu i reprezentowanej przez nich kultury, a kolor ich skóry i włosów jest częścią ich tożsamości, wówczas brak akceptacji z naszej strony powoduje rasizm, nienawiść i brak równowagi na świecie. Taka postawa jest sprzeczna z ludzkimi wartościami etycznymi i moralnymi. Należy pamiętać, że gesty i wyrazy akceptacji to podarunki, które zawsze wracają.

Jedna z moich grafik przedstawia ten gest i wyrażenie w bardzo symboliczny sposób. Wykonałam okrągły kształt symbolizujący ruch. Pokazuje on, że kiedy wykonujemy jakież czynności, wracają one później do nas. Okrąg ten odzwierciedla również świat będący w ciągłym ruchu. Napisałam słowo Dayira w języku urdu, które znaczy to samo w języku arabskim, czyli „koło”. Grafika ukazuje ruch w formie kolistej. Jest w połowie czarna i biała symbolizując ideę, że ludzie dzielą ze sobą wygląd i zachowania; za to różne kolory mają na celu ukazanie ich zróżnicowanej tożsamości, negując pojęcie rasizmu. Poniżej udostępniam szczegóły mojej grafiki.

Z tego wyjaśnienia jasno wynika, że etyka i moralność mają zasadniczy wpływ na nasze życie i trudno wyobrazić sobie pokojowo nastawiony, zrównoważony i utopijny świat bez etycznych i moralnych gestów i ekspresji.

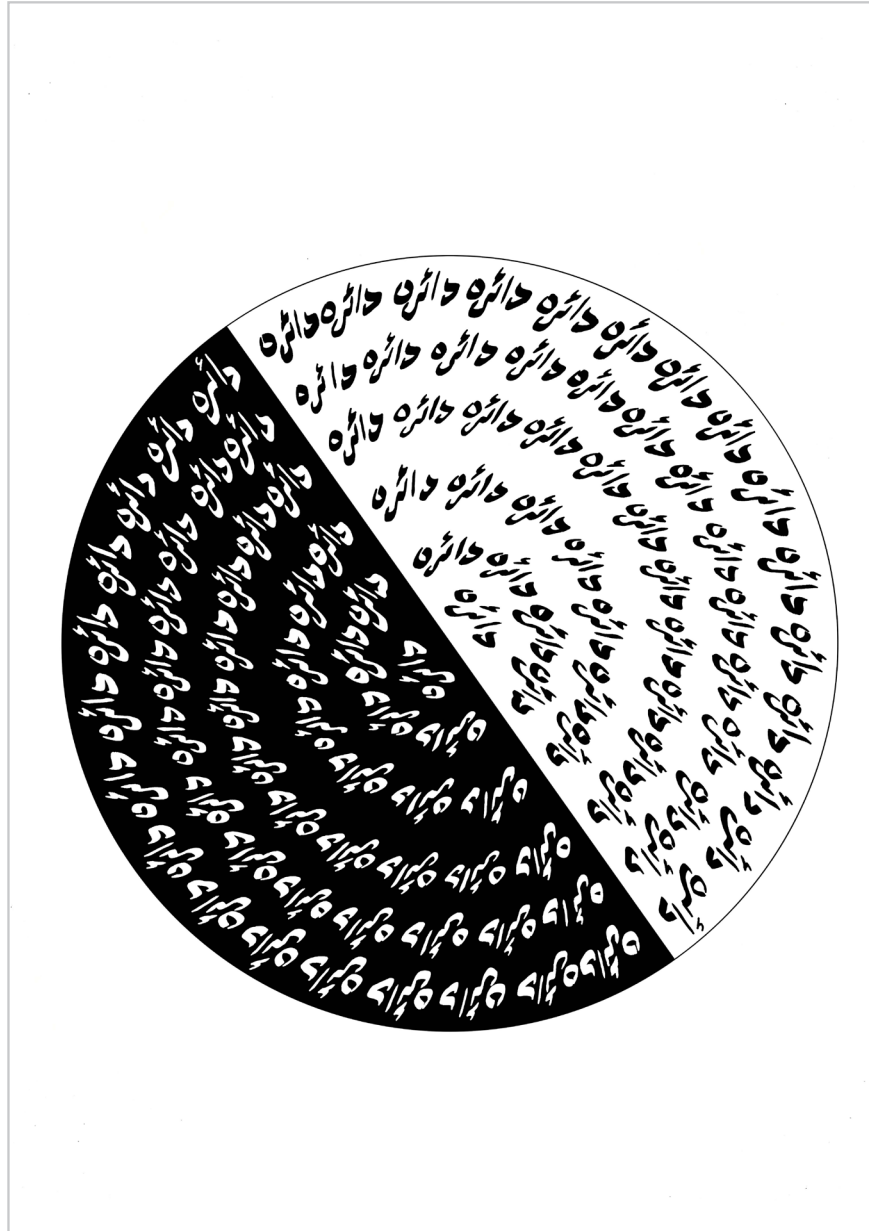

Figure 3.4 | Offset Print | 50x70cm | “Dayira” | 2019

4. *The Language of Archetypes*

Over the last few years, my journey and style as an artist have changed. I never realised the importance of language until I moved to Poland from Dubai. When I settled in Dubai from Pakistan, the cultural and language differences were not shocking. Dubai is a multicultural city where people routinely communicate in English and Urdu (my mother tongue). But Poland is a place where 97.8 % of people speak only Polish.²⁶ People who come from a very different culture get a psychological language shock when they try to immerse themselves in the new one. I also had to go through the same, but this is normal in a transitional period in any foreign country.

I think this psychological impact brought me closer again to my mother tongue. It was a time when I started to realise the importance of language in one's life. Unintentionally, this also changed my artistic thoughts and style, and I started using some words in my mother tongue for a visual description. I tried to develop an aesthetic sense visually through my calligraphic style, which could be attractive even for those who were not familiar with the language.

Language is a way to communicate and express ourselves through words, symbols, and signs. When babies are born, they learn their primary language only by exposure to it. They do not require any special training. At the same time, deaf children learn and develop sign language. We have many languages globally, and each language reflects the identity and culture of that community and society. Through language, we share our thoughts and ideas with our fellow human beings. Animals and birds also use sound to express themselves, but they do not have a formal language to express their emotions and thoughts. We have words, and when we join the words into a sentence, we can share our actual feelings and thoughts with others. If we use a single word, maybe it is not enough to express the idea

²⁶ <https://www.nationmaster.com/country-info/profiles/Poland/Language> [access: 08.12.2020]

4. *Język Archetypów*

W ciągu ostatnich kilku lat mój kierunek i styl artystyczny uległ zmianie. Nie zdawałam sobie sprawy, jak ważną rolę w naszym życiu odgrywa język, dopóki nie przeprowadziłam się z Dubaju do Polski. Gdy przybyłam do Dubaju z Pakistanu, różnice kulturowe i językowe nie były dla mnie szokujące. Dubaj jest wielokulturowym miastem, w którym ludzie regularnie komunikują się w języku angielskim i urdu (moim języku ojczystym). Lecz Polska jest miejscem, w którym 97,8% ludzi mówi wyłącznie po polsku²⁶ Osoby wywodzące się z zupełnie innej kultury przeżywają psychologiczny szok językowy. Ja także przez to przesłam, co jest rzeczą normalną w okresie przejściowym po przybyciu do obcego kraju.

Uważam, że ten wpływ psychologiczny ponownie zbliżył mnie do mojego języka ojczystego. Był to czas, kiedy zaczęłam zdawać sobie sprawę, jak ważny w życiu człowieka jest język, co nieoczekiwanie zmieniło moją percepcję oraz styl artystyczny. Do opisów wizualnych zaczęłam używać słów w języku ojczystym. Próbowałam rozwinąć zmysł estetyczny poprzez kaligrafię, tworząc prace atrakcyjne nawet dla osób niezaznajomionych z moim językiem.

Język to sposób komunikowania się i wyrażania siebie za pomocą słów, symboli i znaków. Dzieci uczą się języka ojczystego jedynie poprzez kontakt z nim. Nie wymagają do tego specjalnego szkolenia. Jednocześnie dzieci niesłyszące uczą się i rozwijają język migowy. Na całym świecie istnieje wiele języków, a każdy z nich odzwierciedla tożsamość i kulturę danej społeczności i społeczeństwa.

Poprzez język dzielimy się naszymi myślami i pomysłami z innymi ludźmi. Zwierzęta i ptaki również używają dźwięków do wyrażania siebie, lecz nie posiadają one formalnego języka do wyrażania swoich emocji i myśli. Jako ludzie mamy do dyspozycji słowa, a łącząc je w zdania, możemy podzielić się z innymi naszymi rzeczywistymi uczuciami i myślami.

Użycie tylko jednego słowa może nie wystarczy do wyrażenia idei za nim stojącej; powiedzenie „stop” dziecku chlapiącemu wodą nie wystarczy mu

²⁶ <https://www.nationmaster.com/country-info/profiles/Poland/Language> [dostęp: 08.12.2020]

behind it; if I say the word stop to a child who is throwing water, it will not be enough for him to understand what I want him to stop or why, and his little brain needs more explanation. Even if he is clear about what I am stopping, he needs to know why I am stopping it. So, if I say Please, stop throwing water on the floor, someone can slip, then my sentence gives him a brief description of what he needs to stop and why.

I learnt this importance of joining the words in a sentence when my three-year-old was unable to speak a proper sentence, and I took him to a speech therapist. She talked with both of us, and she told me that I need to say a full sentence to him, so his brain should register and memorize it to use it again by himself. I am mentioning this here because I use single words in my work instead of a proper sentence. The reason is that my work is not for children, and my purpose in using a single word is to give a broader scope for the audience to use their imagination. My full sentence may limit their thoughts, while a single word can help them to perceive the hidden message according to their perception. Another reason was to keep its aesthetic value. For better understanding, I can discuss one of my works here to relate to it.

I am sharing one of my works which depicts this idea, where I use a single word repeatedly. This work is prepared in plexiglass in 2 layers through a laser cutter. The first background layer is transparent, on which I engraved the word *faraq*, meaning 'difference', with a laser cutter. The yellow circles are used as the second layer, with different thickness, giving it a 3D look. The image shows clearly that the central circular shape is different from all the other yellow circles. The centre shape stands out among the yellow forms because of its distinct identity. This work raises the issue that having a different identity is normal, and it has its own beauty and abilities, which should be acceptable for us.

do zrozumienia czego od niego oczekujemy, a jego niedojrzały jeszcze mózg będzie potrzebował więcej wyjaśnień. Nawet jeśli dziecko wie jaką czynność mu przerywam, musi zrozumieć, dlaczego to robię. Jeśli więc powiem „Proszę, przestań wylewać wodę na podłogę, ktoś może się poślizgnąć”, dziecko dostaje krótkie wyjaśnienie dlaczego musi przestać.

Zrozumiałam jak ważne jest łączenie słów w zdania, gdy mój trzylatek nie był w stanie wypowiadać zdań prawidłowo i byłam zmuszona zabrać go do logopedy. Po konsultacji ze mną i moim dzieckiem powiedziano mi, że muszę mówić do niego pełnymi zdaniami, które jego mózg powinien rejestrować i pozwoli je używać samemu. Wspominam o tym, gdyż w mojej twórczości zamiast pełnych zdań używam pojedynczych słów.

Dzieje się tak, gdyż moja twórczość nie jest przeznaczona dla dzieci, a używając pojedynczego słowa umożliwiam odbiorcom szersze wykorzystania ich wyobraźni. Pełne zdanie może ograniczyć ich myśli, zaś jedno słowo może pomóc im dostrzec ukrytą wiadomość zgodnie z ich percepcją. Kolejnym powodem było zachowanie walorów estetycznych. Dla lepszego zrozumienia omówię tutaj jedną z moich prac przedstawiających tę ideę.

W pracy tej wielokrotnie używam pojedynczego słowa. Praca ta została przygotowana w 2 warstwach pleksi za pomocą wycinarki laserowej. Na pierwszej, przezroczystej warstwie tła za pomocą wycinarki laserowej wygrawerowałam słowo *faraq*, oznaczające „różnicę”. Drugą warstwę stanowią żółte okręgi o różnej grubości, nadające dziełu trójwymiarowy wygląd. Centralny okrągły kształt wyróżnia się spośród żółtych form ze względu na swoją odrębną tożsamość. Praca ta podnosi kwestię, iż posiadanie innej tożsamości jest rzeczą normalną i niesie ze sobą własne piękno oraz cechy, które powinny być dla nas akceptowalne.

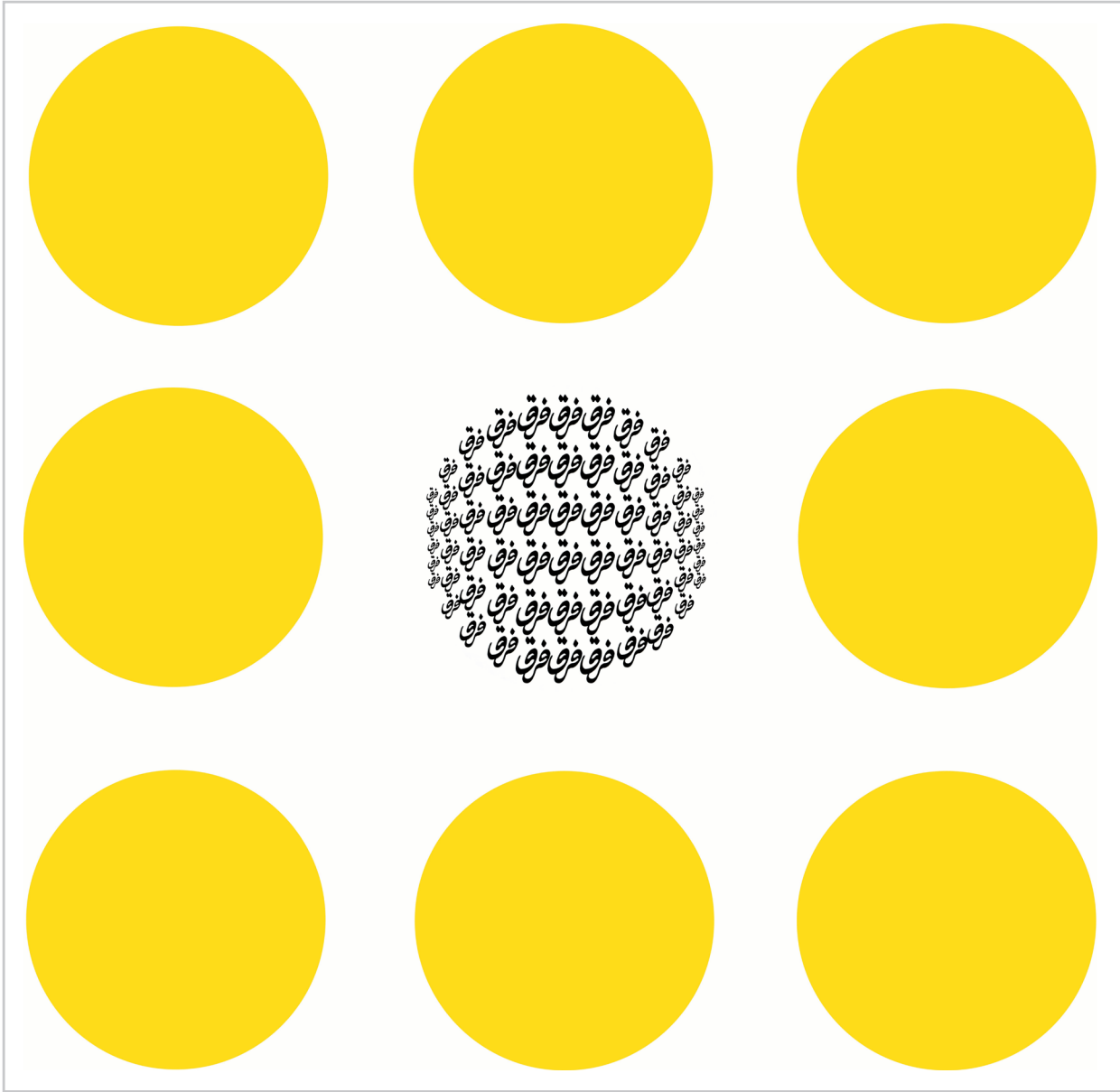

Figure 4 | Engraving on Acrylic | 60x60cm | "Be nothing like" | 2019

4.1 | Speculations about the Origin of Language

There is no specific historical information about the origin of language, but yes, there are many speculations based on distinct archaeological evidence. According to the Noam Chomsky theory, the human mind is designed to perceive living effortlessly as a basic structure. According to him, a child is the best example of understanding how quickly he learns language without special training.²⁷ Every religion claims that Adam, the first man on the earth, knew a language in the form of words or proper sentences, but there is no description or evidence of which language he used to speak.²⁸ This also justifies Chomsky's theory that, biologically, children can speak a language without any training. If we take the example of children, we can see that the earliest form of communication is gestures and signs, which children develop before starting a formal speech in the form of words and sentence.

The gesture is a non-verbal way of communication, and children learn to communicate through it; it shows it is the first form of communication of human beings. In their first year, children create a strong bond with their mothers through this non-verbal and babbling conversation, which they both can understand easily and enjoy.²⁹ Almost all children, to say "yes" and "no", move their neck down or right-left universally. Regardless of this factor, "yes" is the word in English or "tak" in the Polish language, but it looks the same through gestures and expression.

Our gestures are the best way to express our emotions through facial expressions, body movement and body language. Our implicit behaviour adds more value to our words and communication. It also helps to decode the deep meaning in our conversation. We can say that many gestures, signs or symbols are easily understandable universally, no matter if a person is familiar with your language or not. They act as a visual aid for the listener and grab his attention more. Albert Mehrabian's communication theory also emphasise the importance

²⁷ Noam Chomsky, *Reflection on Language*, London, Temple Smith, 1976, p. 4.

²⁸ In the Quran (Muslim holy book), it is clear from the surah Al-Buqrah (Chapter) verse 30-33 where Allah (God) is talking with angels and telling them that Adam can speak the names of whatever he will ask him. Jews also believe that Adam used to communicate in the Hebrew language, but there is no evidence of it.

²⁹ R.A.Hinde, *Non-Verbal Communication*, Cambridge University Press, 1977, p. 272, 273.

4.1 | Spekulacje dotyczące Pochodzenia Języka

Nie istnieją konkretne dane historyczne co do pochodzenia języka jako formy komunikacji, lecz istnieje wiele spekulacji opartych na różnych dowodach archeologicznych. Zgodnie z teorią Noama Chomsky'ego, ludzki umysł jest domyślnie nastawiony na brak wysiłku. Jako przykład podaje on dzieci i łatwość z jaką potrafią one uczyć się języka bez szczególnego szkolenia.²⁷ Każda religia głosi, że Adam, pierwszy człowiek na ziemi, znał pewien język w formie słów lub konkretnych zdań, lecz nie istnieją żadne jego opisy.²⁸ To kolejny argument uzasadniający teorię Chomsky'ego, twierdzącą, że z biologicznego punktu widzenia dzieci potrafią posługiwać się językiem bez żadnego szkolenia. Zanim przejdą w budowanie formalnych wypowiedzi w postaci słów i zdań, dzieci początkowo rozwijają komunikację w formie gestów oraz znaków.

Gesty są niewerbalnym sposobem, za pośrednictwem którego dzieci uczą się komunikować. W pierwszym roku życia dziecko tworzy silną więź ze swoją matką poprzez niewerbalną i bełkotliwą rozmowę, w której oboje mogą w łatwy sposób partycypować.²⁹ W skali globalnej prawie wszystkie dzieci aby powiedzieć „tak” i „nie” poruszają szyją w dół lub na boki. Polskie słowo „tak” w języku angielskim brzmi „yes”, lecz w obu językach jest wyrażane poprzez taki sam gest i ekspresję.

Nasze gesty są najlepszym sposobem wyrażenia emocji poprzez mimikę twarzy, ruch i mowę ciała. Komunikacja niewerbalna nadaje naszym słowom większą wartość.

Pomaga również dotrzeć do głębszego znaczenia naszych rozmów. Można by rzec, że wiele gestów, znaków czy symboli jest powszechnie zrozumiałych, niezależnie od tego, czy nasz rozmówca zna język, którym się posługujemy. Działają one jako pomoc wizualna dla słuchacza i pomagają przyciągnąć jego uwagę. Znaczenie ukrytych działań podkreśla także teoria komunikacji Alberta Mehrabiana, zgodnie z którą istnieją trzy elementy dekodowania konwersacji: pierwsze 7% to nasze słowa, 38% ton głosu, a 55% mowa ciała i ekspresje.³⁰

²⁷ Noam Chomsky, *Reflection on Language*, Londyn, Temple Smith, 1976, s. 4.

²⁸ Z rozdziału sura Al-Buqrah (werset 30-33) Koranu (muzułmańskiej) jasno wynika, że Allah (Bóg) rozmawiał z Adamem. Żydzi uważają, że Adam porozumiewał się w języku hebrajskim, nie ma na to jednak dowodów.

²⁹ R.A.Hinde, *Non-Verbal Communication*, Cambridge University Press, 1977, s. 272, 273.

of implicit actions. According to his theory, we focus on three decoding elements during our conversation with each other: the first 7% is our words, 38% our voice tone, and 55% our body language and expressions.³⁰

Often, when we meet a stranger, we judge and evaluate him through his implicit behaviour and actions. Based on those, we can sometimes create a false impression about that person or community, which leads to misunderstanding and racism in society. Based on this explanation, I can say that language is structured through gestures, signs or symbols, words and sentences. I explain this division through the puzzle diagram below.

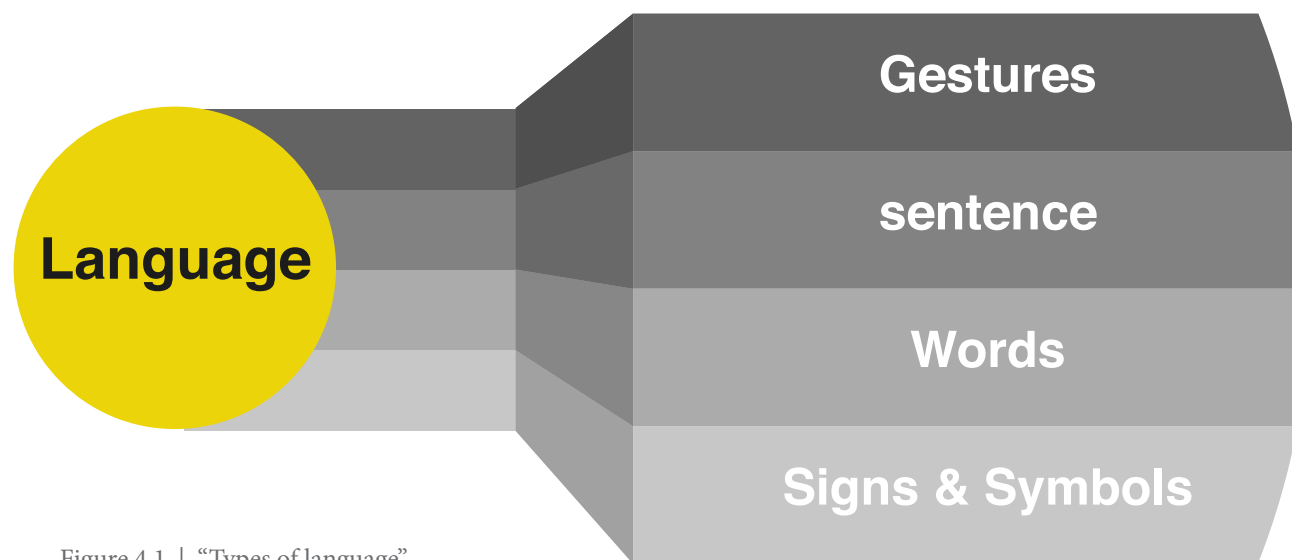

Figure 4.1 | “Types of language”

Często oceniamy nieznajomych przez pryzmat ich ukrytych zachowań. Na ich podstawie możemy nieraz wyrobić sobie fałszywą opinię na temat danej osoby lub społeczności, co prowadzi do występowania nieporozumień i rasizmu w społeczeństwie.

Podsumowując, struktura języka składa się z gestów, znaków lub symboli, słów oraz zdań. Podział ten wyjaśniam za pomocą poniższego schematu.

³⁰ Janet Barrow, Is Body Language Universal? <https://www.altalang.com/beyond-words/is-body-language-universal/> [access: 30.01.2021]

Simultaneously, many gestures, signs and symbols are identified as belonging to some specific culture or society and country. Sometimes some gestures and signs are the same, but they are perceived in a totally different meaning according to a particular culture or society. An excellent example to understand this is that shaking hands is considered a respectful and friendly gesture in many countries and cultures. But in the Gulf and Muslim cultures, it is an inappropriate way to greet a woman.

I am highlighting this language building process as, in my artwork, I focus on almost all these steps to create some archetypes, either through my visual images or my performances. For example, in my performances, I try to give a message through my gestures, and my props play the role of signs and symbols to support my artistic statement. And sometimes, I use small statements in words, both in my performance and my visual work, to show an idea behind it. At the same time, I also focus on some specific shapes which are universally recognizable, and which depict visual language, as I will explain later in this chapter.

4.2 | How Language Identifies Us and the Effects of Colonialism

We, as humans, care deeply about our identity and the way we present ourselves to others. People identify us through our looks and our language, and even our accent tells where we belong. If we meet an Asian or African person speaking English in an American accent, we will identify him as coming from Asia or Africa, but maybe he lived in America because of his linguistic similarities. Through language, one can determine our gender, social status, and both cultural and national identity. Often, immigrants, migrants or refugees, because of language differences, try to reconstruct their identity and regain their sense of self through

Jednocześnie wiele gestów, znaków i symboli jest identyfikowanych z określoną kulturą, społeczeństwem lub narodem. Niekiedy te same gesty i znaki są inaczej postrzegane przez daną kulturę, czy społeczeństwo. Doskonałym przykładem jest uścisk dłoni, w wielu krajach i kulturach uważany za gest szacunku i przyjaźni. Jednak w kulturze krajów Zatoki Perskiej i muzułmańskich pozdrowienie w taki sposób kobiety jest uważane za niewłaściwe.

Opisuję w tym miejscu proces komunikacji, gdyż w moich grafikach oraz instalacjach artystycznych tworzę archetypy w oparciu o wszystkie jej aspekty. W instalacjach staram się przekazać wiadomość przy użyciu gestów, wspierając moją artystyczną ekspresję poprzez rekwizyty pełniące rolę znaków i symboli. Czasami używam subtelnego wyrażenia słownego aby pokazać ideę kryjącą się za moimi instalacjami oraz pracami wizualnymi. Jednocześnie skupiam się także na kilku konkretnych kształtach, powszechnie rozpoznawalnych i przedstawiających język wizualny, co wyjaśnię w dalszej części tego rozdziału.

4.2 | Jak identyfikujemy się poprzez Język oraz Skutki Kolonializmu

Jako ludzie dbamy o naszą tożsamość i to, w jaki sposób przedstawiamy samych siebie innym. O tym gdzie należymy świadczy nasz wygląd, język, a nawet akcent z jakim mówimy. Jeśli spotkamy osobę z Azji lub Afryki mówiącą po angielsku z amerykańskim akcentem, założymy, że pochodzi ona z Azji lub Afryki i być może mieszkała w Ameryce. Za pomocą języka można określić płeć, status społeczny oraz tożsamość kulturową i narodową. Z powodu różnic językowych imigranci, migranci lub uchodźcy często próbują na nowo stworzyć swoją tożsamość i odzyskać poczucie własnej wartości jako dwujęzycznego członka społeczeństwa. Zazwyczaj im się to udaje, jednak zatracają przy tym swoją pierwotną tożsamość. Czasami również dzieci imigrantów i migrantów czują się odseparowane od języka ojczystego. Mają problemy z przyswojeniem nowej mowy, a na późniejszym etapie życia zdają sobie sprawę, że nie są w stanie nawiązać

their bilingual position in society. They usually succeed in this, but in this journey, they become distant from their original identity.

Sometimes the children of immigrants and migrants also feel themselves cut off from their mother tongue. They struggle to absorb the new language and, later in their lives, they realize that they cannot connect with their families the way they should. I experienced it myself with my children, as they were born in a different culture, and they did not learn their mother's tongue. When they visited their home country, they realized that they could not connect to their grandparents because of this language gap. In family gatherings, it was hard for them to understand the jokes and communicate freely with others.

I was also bilingual, but my circumstances were different from my children. I was born and raised in my own country, Pakistan with all family relations around. Pakistan was a part of Indo Pak before 1947, and it was under British Colonialism. Once it gained independence, the whole country's official structure was based on the English language. This was the reason that English was part of our regular studies from the age of four. Later, my all school and college subjects were in English, and Urdu, my mother tongue, was taught just as a standard language class. There is no doubt that this bilingual language ability gave me a benefit when I moved from my country to other places, but it is also a fact that colonialism badly affected colonies' languages and damaged their cultural roots. They exploited the colonized people, their culture and their countries' resources for their political purposes.³¹

Language helps us to share our thoughts and soul and reflects our identity, but as a result of postcolonial effects, I feel my thoughts and identity are divided into two parts. When I think and speak, I choose words from both English and Urdu in my communication. And this is not only with me; in fact, all Pakistanis and Indians suffer from this communication issue. The pity is that postcolonial effects on language have also created status and class issues. Many

³¹ Jack Woddis, *An Introduction to neo-colonialism*, New York: International Publishers, 1980, p.15.

odpowiednich więzi z członkami swoich rodzin. Doświadczyłam tego osobiście, gdyż moje dzieci wychowywały się w innej kulturze i nie uczyły się mojego języka ojczystego.

Ja także byłam osobą dwujęzyczną, jednak moja sytuacja była inna niż moich dzieci. Urodziłam się i wychowałam w Pakistanie otoczona członkami rodziny. Przed 1947 rokiem Pakistan znajdował się pod wpływem brytyjskim. Po uzyskaniu niepodległości struktura administracyjna całego kraju została oparta na języku angielskim. Był to powód, dla którego już od czwartego roku życia uczyłam się tego języka regularnie. Na późniejszym etapie, wszystkie moje przedmioty w szkole i na studiach prowadzone były w języku angielskim, zaś urdu, mój język ojczysty, nauczany był jako dodatkowy język. Dwujęzyczność bez wątpienia przyniosła mi wiele korzyści po wyjeździe z kraju. Jednak faktem jest również, że kolonializm miał negatywny wpływ na rdzenne języki kolonii i ich korzenie kulturowe. Kolonializm wykorzystywał do celów politycznych skolonizowanych ludzi, ich kulturę i zasoby.³¹

Nasz język pomaga nam dzielić się z innymi naszymi przemyśleniami oraz uczuciami i odzwierciedla naszą tożsamość. Czuję jednak, że postkolonializm spowodował iż moje myśli i tożsamość podzielone są między język angielski oraz urdu. Myśląc i komunikując się z innymi używam słów w obu językach. Nie jestem w tej materii odosobniona; w rzeczywistości dotyczy to wszystkich Pakistańczyków i Hindusów. Wpływ postkolonializmu na język przyczynił się niestety także do powstania problemów związanych ze statusem i klasą społeczną.

Wiele osób wierzy, że mówienie po angielsku spowoduje, iż będą uważani za członków wyższych klas społecznych. Ten podział językowy miał niestety również przełożenie na standardy systemu edukacyjnego. Był także jedną z głównych przyczyn powstania systemu klasowego. W tym miejscu chciałabym podzielić się jednym z niedawnych osobistych doświadczeń. W sytuacji pandemicznej miałam okazję wykładać online na jednym z uniwersytetów w Pakistanie. Wymagano, aby co najmniej 90% wykładu

³¹ Jack Woddis, *An Introduction to neo-colonialism*, Nowy Jork: International Publishers, 1980, s.15

believe that, if they speak English, they will be considered among the high class of society. Unfortunately, this language division also created standards in the educational system. That is also one major cause of the creation of a class system in the community, with walls between different classes. As I mentioned here some language effects on education, I want to share one of my recent experiences. In this pandemic situation, I got an opportunity to teach in one of Pakistan's universities online. They required that the instruction mode should be at least 90 % in English. Here, the question arises: is this because of postcolonial effects on the local, native, and education structure? The answer is, "No". It is not only because of postcolonial effects on the local, native language; in fact, globalization is another added factor that is affecting it now.

After the second world war, America started to projecting its culture and business, and by the end of the 20th century with internet innovations, it stood out as a superpower.³² It was with the impact of globalization that English became a global language to communicate and grow internationally. In many countries, after primary school, everything changes to English to prepare the generation for their international growth, and in college and universities, this strategy is even more dominant. Another reason is that a lot of information is available easily in the English language to learn further. In the figure below, we can see the growth steps of English as a global language.

Recently, we have all seen how China is rising as a new superpower during the coronavirus pandemic situation. Even before that, they captured the world market within a few decades. Because of their strong world position and friendly business deals with Pakistan, many schools in Pakistan are now offering the Chinese language in their curriculum. The reason behind it is that those schools or colleges are preparing their students for the future global market for business; in the worldwide growth race, not many care about how much it affects their native language.

³² David Crystal, *English as a global language*, Cambridge, 2017, p. 10.

prowadzone było w języku angielskim.

I tutaj pojawia się pytanie: czy było to podyktowane wpływem postkolonializmu na strukturę lokalną, rdzenną i edukacyjną? Odpowiedź brzmi „nie”.

Nie tylko postkolonializm miał wpływ na lokalny język ojczysty; kolejnym czynnikiem jest globalizacja. Po drugiej wojnie światowej Ameryka zaczęła promować swoją kulturę i styl prowadzenia biznesu, a dzięki wpływowi internetu, pod koniec XX wieku stała się supermocarstwem.³² To właśnie na skutek globalizacji angielski stał się językiem komunikacji międzynarodowej. W wielu krajach po ukończeniu szkoły podstawowej uczniowie mają styczność głównie z tym językiem, co przygotowuje ich do rozwoju zawodowego w sferze międzynarodowej. Zjawisko to jest jeszcze bardziej widoczne na uczelniach i uniwersytetach. Kolejnym powodem do uczenia się angielskiego jest mnogość informacji dostępna właśnie w tym języku.

Na poniższym rysunku możemy zobaczyć etapy rozwoju języka angielskiego jako języka globalnego.

Niedawno byliśmy świadkami awansu Chin do rangi nowego supermocarstwa w czasie pandemii koronawirusa. Jeszcze wcześniej kraj ten w ciągu kilku dziesięcioleci zawojował światowy rynek. Ze względu na silną pozycję Państwa Środka na świecie oraz dobre relacje biznesowe z Pakistanem, wiele tamtejszych placówek oświatowych oferuje obecnie język chiński w swoich programach nauczania. Szkoły i uczelnie przygotowują swoich uczniów do wejścia na światowy rynek biznesowy; mało kto z nas zwraca uwagę jak wielki wpływ globalny wyścig o wzrost gospodarczy ma na nasz język ojczysty.

Zdajemy sobie sprawę, że kolonializm był wytworem imperializmu, poprzez który kraje chciały poszerzyć swoją władzę i objąć kontrolę nad innymi narodami. Nie inaczej było w przypadku Indii Brytyjskich. W 1947 roku Brytyjczycy wrócili do siebie, dając muzułmanom i hindusom niepodległość i dzieląc region na dwa główne części: Indie oraz Pakistan. Podczas swojego panowania Brytyjczycy stworzyli głęboki podział między muzułmanami i

³² David Crystal, *English as a global language*, Cambridge, 2017, s. 10.

ENGLISH

as a global language

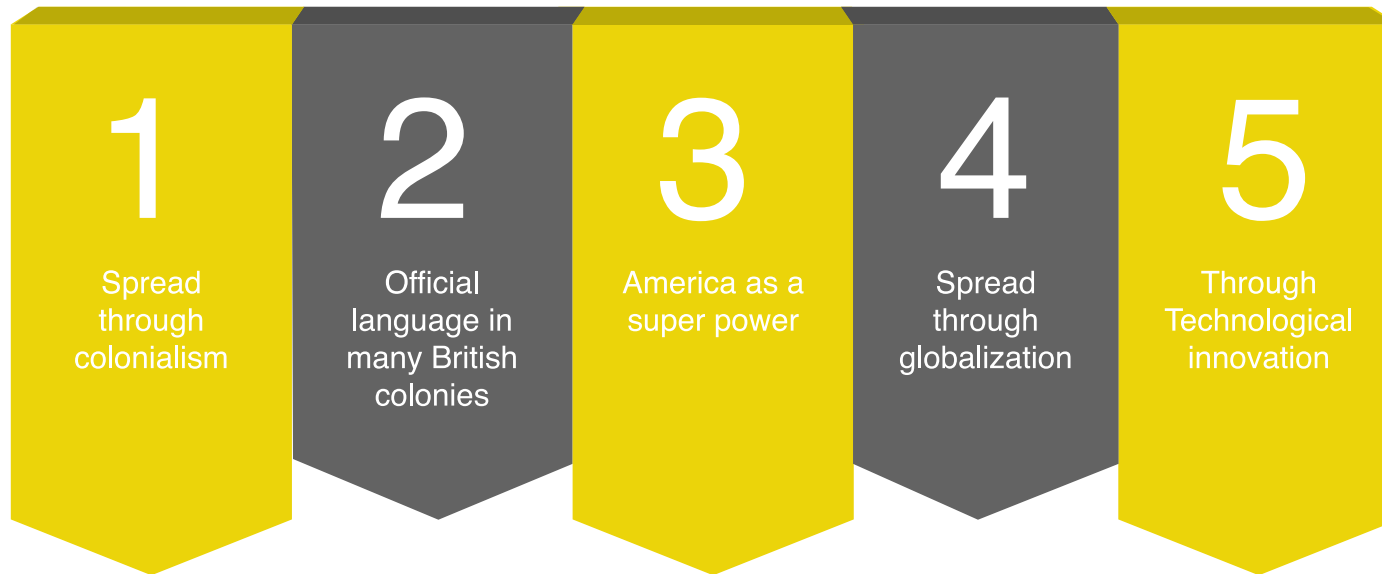

Figure 4.2a | “Growth of English as a global language”

We are aware that colonialism was a product of imperialism, through which countries wanted to extend their power and control the people of other nations. The same thought was behind the British Raj in Indo-Pak. The British left in 1947, giving independence to Muslims and Hindus by dividing the region into India and Pakistan as two major countries. Unfortunately, during the British raj (rule), they created a deep division between Muslims and Hindus based on language and religion. It is also a fact that both Muslims and Hindus had lived together in Indo-Pak for many centuries. They faced a lot of wars together to protect their land, whenever some outsider tried to attack them. They also fought together against the British in the 1857 war, which they lost. The issue of Kashmir is also a product of colonialism, which they created by unfair deals.³³ The reason behind it might have been to leave some problems between the two countries, so they would never think to unite again and stand in front of the colonists.

We believe that colonialism is over; in fact, now the world is facing another phase of it, in the form of neo-colonialism. Through neo-colonialism, developed and influential countries indirectly control underdeveloped countries from a distance by using their economic and political power. Their purpose is to engage those countries in internal and external problems, so that they do not grow faster and compete. The concept of the commonwealth system is also considered as a chain of neo-colonialism.

Developed and powerful countries try to take advantage of underdeveloped countries in the form of cheap labour, either through the import policy or attracting skilled personnel through immigration visas. This is increasing because of globalization, which is also a product of neo-colonialism, through which developed and powerful countries have more control over underdeveloped countries. They often also use their land to invade other countries, creating uncertain economic and political situations in vulnerable countries. Being a Pakistani, I am aware of how America used Pakistan's land against Afghanistan for

³³ Akhilesh Pillalamarri, The Origin of Hindu-Muslim Conflict in South Asia, <https://thediplomat.com/2019/03/the-origins-of-hindu-muslim-conflict-in-south-asia/>, [access: 08.01.2021]

hindusami, oparty na różnicach językowych i religijnych. Faktem jest również, że narody te żyły razem w zgodzie przez wiele stuleci. Razem walczyły w licznych wojnach i chroniły swoje ziemie przed atakami z zewnątrz, na przykład w przypadku przegranej przez nich wojnie z Brytyjczykami w 1857 roku. Pochodną kolonializmu jest również spór o Kaszmir, do którego doszło w wyniku nieuczciwych działań Brytyjczyków.³³

Celem mogło być stworzenie zatarć między Indiami i Pakistanem, aby już nigdy było mowy o ponownym zjednoczeniu i wspólnej walce z kolonistami.

Powszechnie uważa się, że system kolonialny upadł; w rzeczywistości świat stoi obecnie przed kolejną jego fazą w postaci neokolonializmu. Dzięki potędze gospodarczej i politycznej rozwinięte i wpływowe kraje w pośredni sposób zdalnie kontrolują kraje słabo rozwinięte; ich celem jest uwikłanie tych państw w problemy wewnętrzne i zewnętrzne, hamując ich rozwój i uniemożliwiając konkurencyjność. Za łańcuch neokolonializmu uważana jest również koncepcja Commonwealth („wspólnoty”).

Światowi giganci starają się wykorzystać kraje słabo rozwinięte poprzez tanią siłę roboczą, politykę importową, lub ściąganie do siebie wykwalifikowanego personelu poprzez wize imigracyjne. Sprzyja temu globalizacja, będąca kolejnym produktem neokolonializmu, dzięki której rozwinięte i silne gospodarczo kraje mają większą kontrolę nad krajami słabo rozwiniętymi. Często dokonują także inwazji innych państw, destabilizując sytuację gospodarczą i polityczną w krajach podatnych na zagrożenia. Jako Pakistańczyk dobrze wiem, że Stany Zjednoczone przez wiele lat wykorzystywały ziemie Pakistanu przeciwko Afganistanowi, jako wymówki używając terroryzmu. Ich wyzysk kosztował życie prawie 65 000 Pakistańczyków.³⁴

Koncepcję tę reprezentuje jedna z moich prac zatytułowana „Azadi” (Wolność). Opisany wyżej problem podkreślam w niej przy pomocy połączonych ze sobą dwóch żółtych kwadratów. Domagam się wolności przy użyciu pochodzącego z języka urdu słowa Azadi, jednocześnie symbolizując ją przez ptaki. Są one zamknięte w tym obszarze i szukają wolności poza jego granicami.

³³ Akhilesh Pillalamarri, The Origin of Hindu-Muslim Conflict in South Asia, <https://thediplomat.com/2019/03/the-origins-of-hindu-muslim-conflict-in-south-asia/>, [dostęp: 08.01.2021]

³⁴ <https://watson.brown.edu/costsofwar/costs/human/civilians/pakistan/>, [dostęp: 30.01.2021]

many years by exploiting the name of terrorism. In this whole exploitation process, Pakistan lost almost 65,000 people.³⁴

One of my artwork, "Azadi" (Freedom) represents this concept, where I am highlighting the issue through two yellow squares, which are joined to show their connection with each other. On one side, I claim freedom through the Urdu word, Azadi, and on the other side, I symbolize it through birds. They are confined in that area and looking for freedom beyond the boundary. Below is a visual image of my artwork, "Azadi". I prepared this in acrylic, using three layers: the text is embossed by laser cutter and the yellow piece is a second layer, covering the text as a boundary. The black birds are pasted on the yellow sheet as a third layer.

Poniżej przedstawiam rysunek mojej pracy. Wykonałam ją w trzech warstwach akrylu: tekst wytłaczany jest przy pomocy wycinarki laserowej, zaś drugą warstwą jest żółte obramowanie. Trzecią warstwę stanowią czarne ptaki naklejane na żółtym arkuszu.

---

³⁴ <https://watson.brown.edu/costsofwar/costs/human/civilians/pakistani>, [access: 30.01.2021]

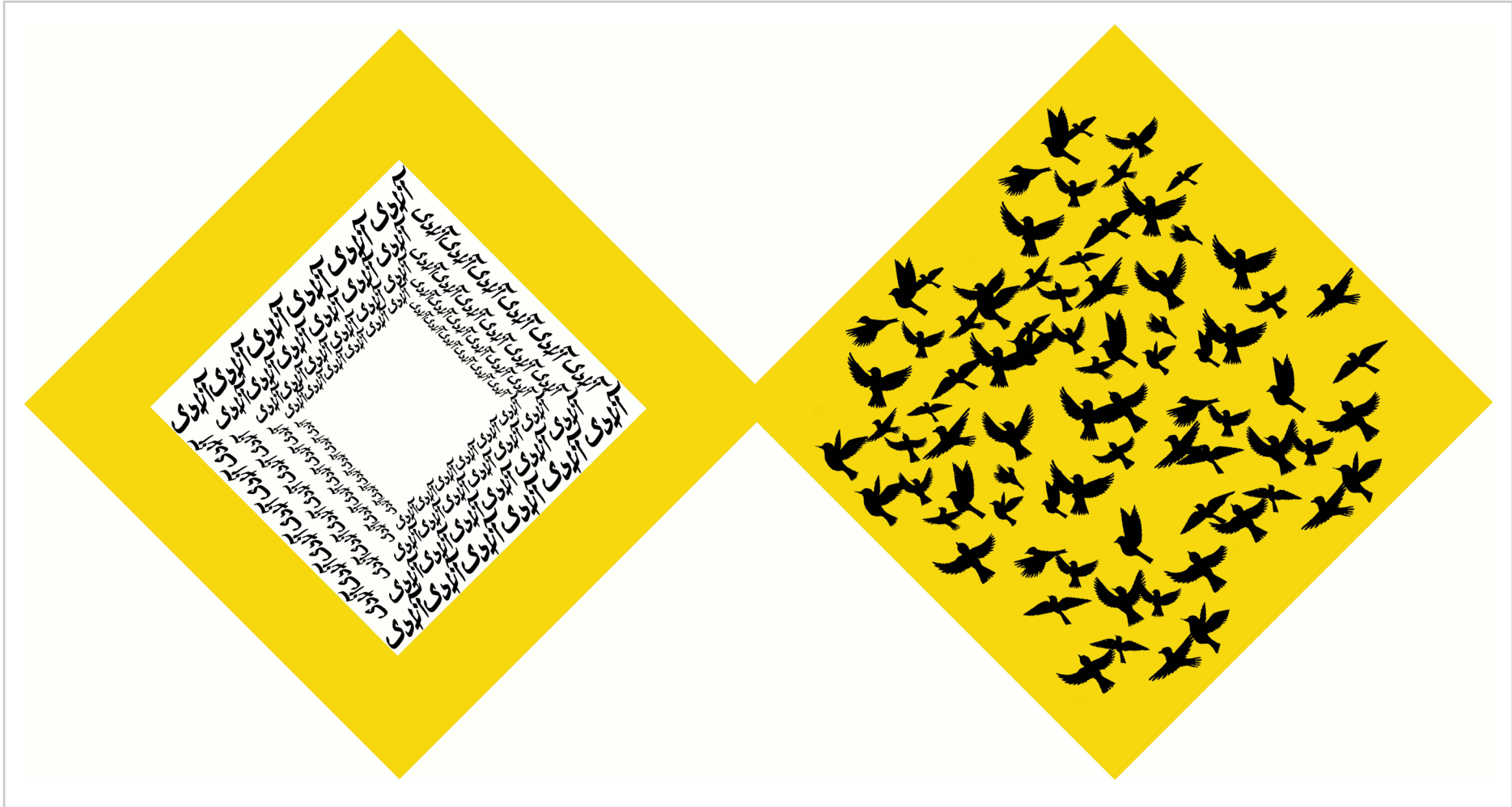

Figure 4.2b | Engraving on acrylic | 55x90cm | “Azadi” | 2020

4.3 | The Importance of Shapes and their Visual Impact

We are living in an age where digitally composed graphics continuously bombard our eyes. They are related to us somehow, and our life revolves around them. The words we hear with our ears stimulate the brain's message system and are considered short-term memory. Simultaneously, images or visual stimuli we receive through our eyes to the brain are considered long-term memory, which is etched for a long span; clinical research has proved that visual images leave a more substantial effect on our brain than the words we hear.³⁵ Maybe the prehistoric caveman was familiar with this fact, so they made many visual symbols on the walls for communication. Our ancestors used around 30 or 32 different signs, like circles, crosshatches, spirals or hand impressions, etc. Many of those are common in caves in different areas, indicating that they were using those for communication purposes.³⁶ It also suggests that they used to travel to other places over many, many kilometres. Let me share the symbols map to show you their similarities in different corners of the world.

These signs and symbols are very geometrical in shape. The exciting thing is that these geometric shapes are around us in nature, in the form of sun, moon, flowers or mountains etc. I think this is why, when small children join nurseries or kindergarten, we ask them to recognise the basic shapes around them to make their observation stronger, and these shapes are easy for them to find. Darwin's evolution theory that we adopt many things from our ancestors or they come to us through our genetics also supports the idea of strong acceptance and recognition of geometric shapes by our mind. Maybe this is why basic shapes like square, circle, and triangle are widespread in our daily lives; because they are easily recognisable and acceptable by our minds. All graphical instructions or warnings around us are based on these shapes, as they are catchy for our eyes and brains.

³⁵ Joel Pearson, Thomas Naselaris, Emily A Holmes, Stephen M Kosslyn, Mental Imagery: Functional Mechanisms and Clinical Applications, No 10, 2015.

³⁶ Frederic Zalac, Kris Fleerackers, Did Early Humans Communicate with Cave Signs?, [https://www.cbc.ca/news/technology/did-early-humans-communicate-with-cave-signs-1.3040723#:~:text=While%20cave%20paintings%20have%20long,humans%20before%20the%20written%20word,\[access: 04.03.2021\]](https://www.cbc.ca/news/technology/did-early-humans-communicate-with-cave-signs-1.3040723#:~:text=While%20cave%20paintings%20have%20long,humans%20before%20the%20written%20word,[access: 04.03.2021])

4.3 | Znaczenie kształtów i ich efekt wizualny

Żyjemy w czasach wszechobecnej grafiki komputerowej. Słowa, które słyszymy stymulują nasz mózg i są związane z pamięcią krótkotrwałą. Z kolei obrazy i bodźce wizualne są związane z pamięcią długotrwałą; badania kliniczne dowiodły, że obrazy wizualne wywierają większy wpływ na nasz mózg niż słowa, które słyszymy.³⁵ Być może wiedział o tym człowiek prehistoryczny i dlatego umieszczał na ścianach symbole wizualne. Nasi przodkowie używali około 30 lub 32 różnych znaków, takich jak koła, nacięcia krzyżowe, spirale lub odciski dłoni itp. Wiele z nich jest powszechnych w jaskiniach na różnych obszarach, co wskazuje, że były one używane do komunikacji.³⁶

Świadczy to również o tym, że odbywali oni wielokilometrowe podróże. Pozwolę sobie podzielić się mapą symboli aby pokazać ich podobieństwa w różnych zakątkach świata.

Te znaki i symbole mają niezwykle geometryczny kształt. Najbardziej fascynujące jest to, że kształty te występują wokół nas w naturze, w postaci słońca, księżyca, kwiatu lub góry itp. Myślę, że właśnie dlatego małe dzieci w żłobkach czy przedszkolach skłania się do rozpoznawania prostych kształtów wokół nich, wzmacniając w ten sposób ich zmysł obserwacji. Metodę przyswajania i rozpoznawania geometrycznych kształtów przez nasz mózg wspiera również teoria ewolucji Darwina, głosząca, że przejmujemy od naszych przodków wiele cech genetycznych.

Być może właśnie dlatego w naszym codziennym życiu powszechne są podstawowe kształty, takie jak kwadrat, koło i trójkąt. Są one łatwo rozpoznawalne i akceptowane przez ludzki mózg. Na tych kształtach oparte są wizualne instrukcje czy ostrzeżenia.

Gdy zaczynałam nadawać wizualną formę moim symbolom i archetypom, miałam na uwadze znaczenie podstawowych kształtów. Jest to widoczne w mojej twórczości, którą przedstawiłam wcześniej. Na

³⁵ Joel Pearson, Thomas Naselaris, Emily A Holmes, Stephen M Kosslyn, Mental Imagery: Functional Mechanisms and Clinical Applications, Nr 10, 2015.

³⁶ Frederic Zalac, Kris Fleerackers, Did Early Humans Communicate with Cave Signs?, [https://www.cbc.ca/news/technology/did-early-humans-communicate-with-cave-signs-1.3040723#:~:text=While%20cave%20paintings%20have%20long,humans%20before%20the%20written%20word,\[dostęp: 04.03.2021\]](https://www.cbc.ca/news/technology/did-early-humans-communicate-with-cave-signs-1.3040723#:~:text=While%20cave%20paintings%20have%20long,humans%20before%20the%20written%20word,[dostęp: 04.03.2021])

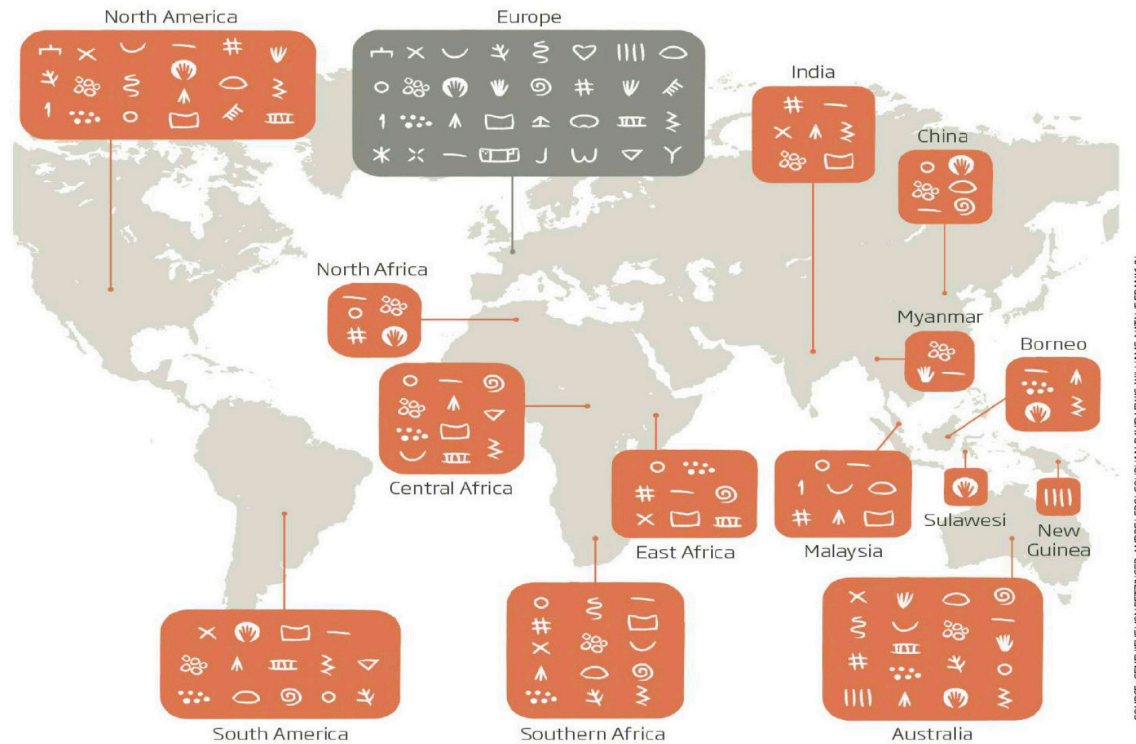

Figure 4.3a | “Similarities of symbols and signs in primitive era”

This is the reason that, when I started giving a visual form to my symbols and archetypes, I kept in mind the importance of basic shapes and used them accordingly. This can be noticed in my work which I shared earlier. Even in my performances, I focused on shapes. In some of my works, I also preferred to use more primary forms, like the hexagon, which depicts the unity and strength of beehives when they live together. That hexagonal beehive symbolises the organised society, where everyone knows their duties and lives and grows as a team.

Simultaneously, a hexagon is a stable geometric structure that can bear equal weight. Because of its evenness, we can repeat the shape to give it a regular or irregular form. These hexagon qualities represent balance and unity, which, being human, we need for our world. One of my hexagonal shaped works exemplifies this concept, which I am sharing below.

kształtach skupiam się także w moich instalacjach artystycznych. W niektórych z moich prac również stawiam na bardziej podstawowe formy, takie jak sześciokąt, przedstawiający jedność i siłę pszczół żyjących razem. Sześciokątny ul symbolizuje zorganizowane społeczeństwo, którego każdy członek zna swoje obowiązki i żyje oraz rozwija się jako część wielkiego zespołu.

Jednocześnie sześciokąt jest stabilną strukturą geometryczną. Ze względu na jego równowagę, kształt można powielić nadając mu regularną lub nieregularną formę. Sześciokąt reprezentuje równowagę i jedność, wartości do których dążymy jako ludzie. Koncepcję tę ilustruje jedna z moich prac w kształcie sześciokąta którą przedstawiam poniżej.

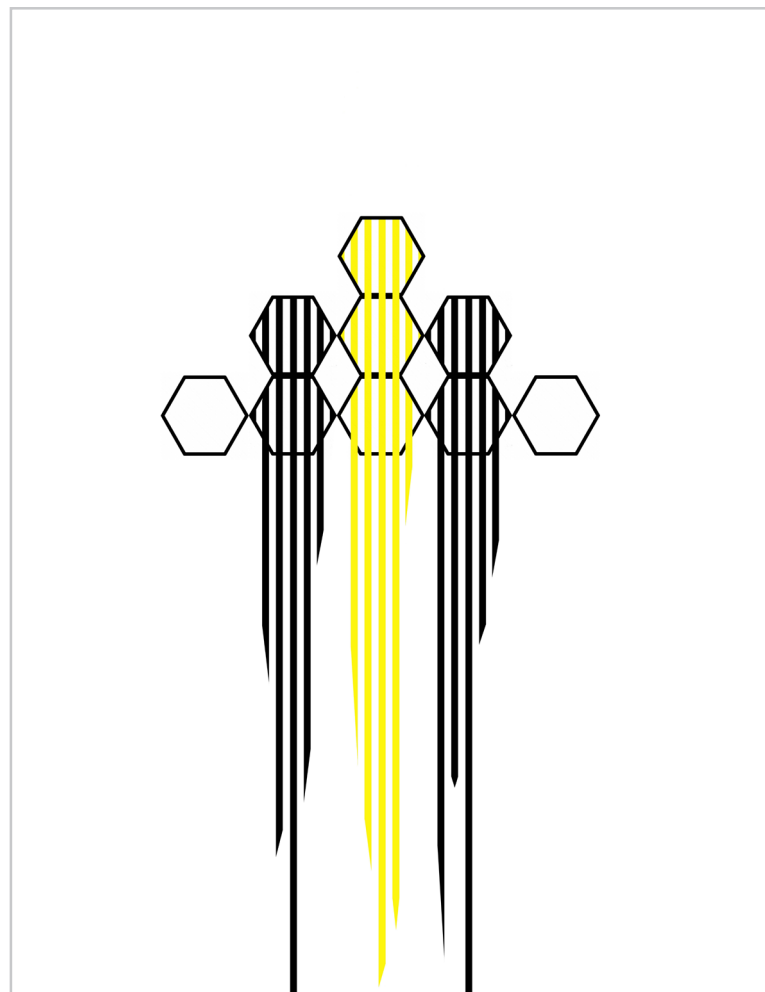

Figure 4.3b | Acrylic | 60x90cm | “Unity” | 2020

In this work, the straight yellow and black broken lines represent the concept that breaking our unity as a society makes us weaker and broken—the yellow and black colour is used as a caution and warning sign.

W tej pracy, proste żółte i czarne przerywane linie reprezentują koncepcję, według której utrata jedności przez społeczeństwo czyni ludzi słabszymi i złamanymi. Żółty i czarny kolor służą tu za znak ostrzegawczy.

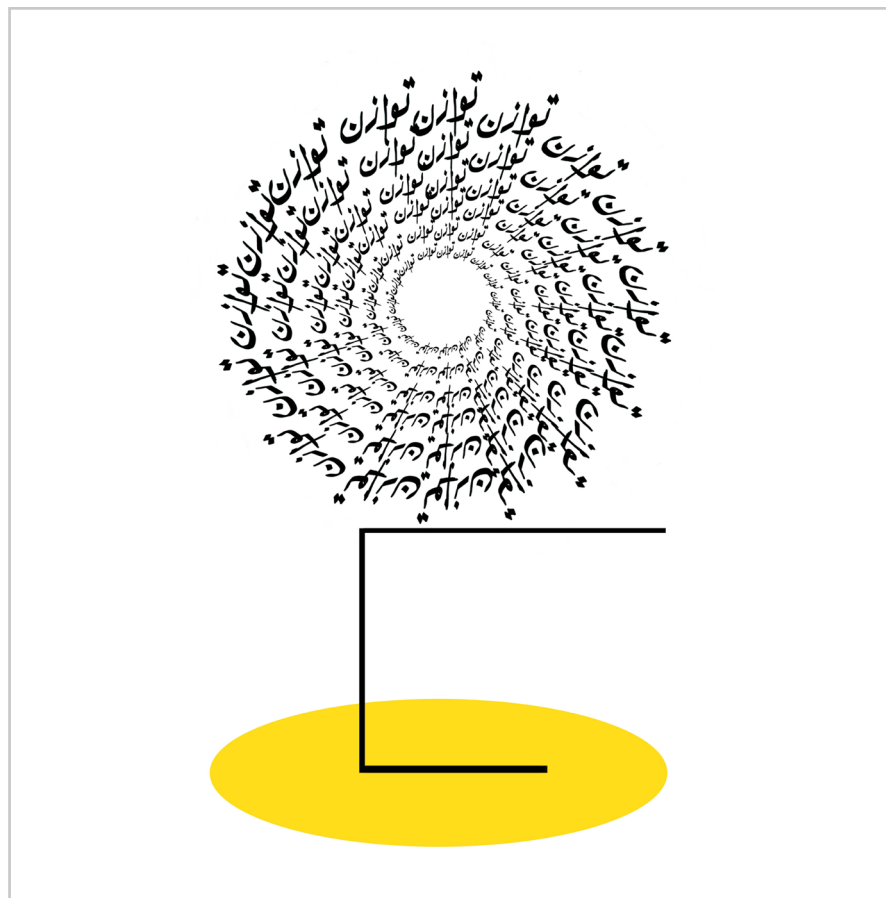

Figure 4.3c | Engraving on acrylic | 55x55cm | “It’s all about balance” | 2019

In some works, I create shape through text. People who can read can relate the text to the image, and people who are not familiar with the text can feel its visual impact and relate it with the image in that way. Some text is not readable, but its movement in a particular rhythm creates meaning for the viewer. Below you can see my work, “It’s all about balance”, depicting this idea.

W niektórych pracach kształty tworzę poprzez tekst. Osoby potrafiące czytać, mogą odnieść tekst do obrazu, zaś te, które nie są z tekstem zaznajomione, mogą poczuć jego wizualny wpływ i w ten sposób odnieść go do obrazu. Część tekstu jest nieczytelna, lecz jego ruch w określonym rytmie tworzy sens dla odbiorcy. Ideę tę przedstawia moja praca „Równowaga” („It’s all about balance”).

5. *My Creative Journey and Work*

I believe that all people around us are creative somehow, no matter that creativity has nothing to do with art. Using your abilities to develop ideas or opt for different ways to solve an issue that attracts people means creativity. It can be in any field of life, either scientific or artistic, or even in our daily chores. Creativity comes out when we go beyond the boundaries, and we do not compromise to create something different.

When I opted to think about my PhD research topic, I had nothing particular in my mind. I was confused, and my brain was befogged with so many ideas that it was hard for me to choose one. My purpose was not to do some project just for the sake of research. I wanted to raise my voice and create something that affects me emotionally, to dig deep down and find a solution.

As I mentioned earlier, I was living the life of a migrant who left her country almost fourteen years back. Luckily, I got a chance to travel and meet many people who had migrated or were living as immigrants. After meeting them, I realised that this moving step affects them somehow, regardless of their nationalities. Some are familiar with this fact and happily accepted the situation because of the many push and pull factors. But for some, it is a rock and roll journey on a bumpy road. It was easy for me to understand their emotions and pains, as I was also driving on the same path.

In today's graphical world, I realised that now people have social media to raise their voice or share their thoughts and emotions regarding any topic. When an issue happens, I also notice people have some signs or symbols to put as their social media app profile to become a part of a movement by registering their voice against it. This made me realise that there are so many issues happening

5. *Moja Podróż Twórcza*

Wierzę, że każdy człowiek jest kreatywny na swój sposób, gdyż kreatywność nie ma nic wspólnego ze sztuką. Wykorzystywanie swoich umiejętności do rozwijania pomysłów lub rozwiązywania problemów w nieszablonowy sposób jest także równoznaczna z kreatywnością. Może to mieć miejsce w dowolnej dziedzinie życia, naukowej lub artystycznej, a nawet w ramach naszych codziennych obowiązków. O kreatywności mówimy, gdy przekraczamy granice i nie idziemy na łatwiznę.

Gdy starałam się wybrać temat badawczy mojej pracy naukowej, nie przychodziło mi do głowy nic szczególnego. Byłam zdezorientowana, a w moim umyśle pojawiało się tak wiele pomysłów, że ciężko było mi zdecydować się na ten konkretny. Moim celem nie było samo stworzenie projektu jedynie w celach badawczych. Chciałam wyrazić swoje odczucia i przekonania.

Jak już wspomniałam, opuściłam swój kraj ojczysty prawie czternaście lat temu. Miałam szczęście podróżować i poznać wielu ludzi, którzy także wyemigrowali lub żyli jako imigranci. Po ich spotkaniu zdałam sobie sprawę, że decyzja o emigracji miała na nich pewien wpływ, niezależnie od ich narodowości. Niektórzy zaakceptowali tę sytuację ze względu na różne czynniki które ich w niej postawiły. Ale dla innych była to trudna droga. Łatwo było mi zrozumieć ich uczucia i troski, gdyż podobną drogę przebyłam osobiście.

Obecnie media społecznościowe dają nam możliwość wyrażania opinii i dzielenia się przemyśleniami i odczuciami na dowolny temat. Zauważyłam, że istnieją pewne znaki i symbole, które ludzie umieszczają na swoich profilach w mediach społecznościowych, pragnąc stać się częścią danego ruchu społecznego. Uświadomiło mi to, że migranci napotykają wiele problemów, a nie posiadają wspólnego symbolu ani archetypu, z którym mogliby się identyfikować. Właśnie wtedy zdecydowałam, jaki kierunek wybierze mój doktorat. Moje badania miałyby również charakter artystyczny, a jako artysta interesują mnie kwestie społeczne. Nadszedł zatem czas, abym ponownie podniosła głos, używając przy tym

to migrated people, and they have no common symbol or archetypes to register themselves. That was a time when I knew what I wanted to do through my PhD research. This research would be based on the artistic field and, as an artist, I always prefer to work on social issues. So, it was time for me again to raise my voice and open this social issue to talk with some archetypes.

Beyond doubt, this creative journey was not easy for me, especially when I had to begin. The hardest thing was to find the answer to how and from where to start. I realised that I came from a different environment in this puzzle situation, with a different culture, language, skin and hair colour. And this corner of the world is unfamiliar to me, and so I am for its people. But being a human, we all are very much the same. The scientist, Riccardo Sabatini explains our similarities being human very beautifully; that a human has three billion DNA base pairs. In some of us, only half a billion are different, which, compared to six billion elements of DNA, is significantly less. It explains that we, as humans, seem different from each other, but we share the same DNA at some level.³⁷ While living in a different cultural environment, I felt closeness when I heard similar words, either in their pronunciation or meaning. When I mingled with people, I realised they have the same emotions and attitudes towards relations and life. They are facing the same issues as many of us, which made me realise that we are one, though our looks have created strong divisions between us and raised racism.

These similarities gave me a clue that I can create a typical oval or circular shape with two different languages that depict our earth's structure. It also represents the concept of keeping this structure balanced; we all need to be united. Here I also emphasise the idea that it is normal and acceptable to have a different identity while living in a different culture. I already mentioned this work in the chapter, Social structure and society around us.

³⁷ Riccardo Sabatini, How to read the genome and build a human being, https://www.ted.com/talks/riccardo_sabatini_how_to_read_the_genome_and_build_a_human_being#t-769279, [access: 08.03.2021]

pewnych archetypów .

Ta twórcza podróż nie była dla mnie łatwa, zwłaszcza na początkowym etapie. Zdawałam sobie sprawę, że pochodzę z innego środowiska, reprezentuję inną kulturę, mówię w innym języku, mam inny kolor skóry i włosów. Zaś ta część świata jest dla mnie tak samo obca, jak obca jestem ja dla ludzi stąd pochodzących. Lecz przecież wszyscy ludzie dzielą wiele podobieństw. Naukowiec Riccardo Sabatini bardzo pięknie wyjaśnia, że człowiek ma trzy miliardy par zasad DNA, zaś u niektórych z nas różnych jest tylko pół miliarda elementów. Wyjaśnia to, że jako ludzie różnimy się od siebie, lecz w pewnym stopniu dzielimy to samo DNA.³⁷

Mieszkając na innym obszarze kulturowym czułam bliskość z ludźmi, słysząc słowa podobne w wymowie, lub w znaczeniu. Nawijając kontakt z ludźmi, zdałam sobie sprawę, że mają oni takie same uczucia i podejście do życia oraz innych. Mają takie same problemy jak wielu z nas, co uświadomiło mi, że jako ludzie jesteśmy jednością, choć różnice w naszym wyglądzie spowodowały między nami silne podziały i wywołały rasizm.

Podobieństwa te podsunęły mi pomysł stworzenia typowego owalnego lub okrągłego kształtu przy użyciu dwóch różnych języków, przedstawiających strukturę naszej planety oraz koncepcję utrzymania tej struktury w równowadze; wszyscy musimy być zjednoczeni. Podkreślam tutaj również ideę, że żyjąc w danej kulturze posiadanie innej tożsamości jest rzeczą normalną i akceptowalną. Pracę tę omówiłam już w rozdziale Struktura Społeczna i Społeczeństwo wokół Nas.

³⁷ Riccardo Sabatini, How to read the genome and build a human being, https://www.ted.com/talks/riccardo_sabatini_how_to_read_the_genome_and_build_a_human_being#t-769279, [dostęp: 08.03.2021]

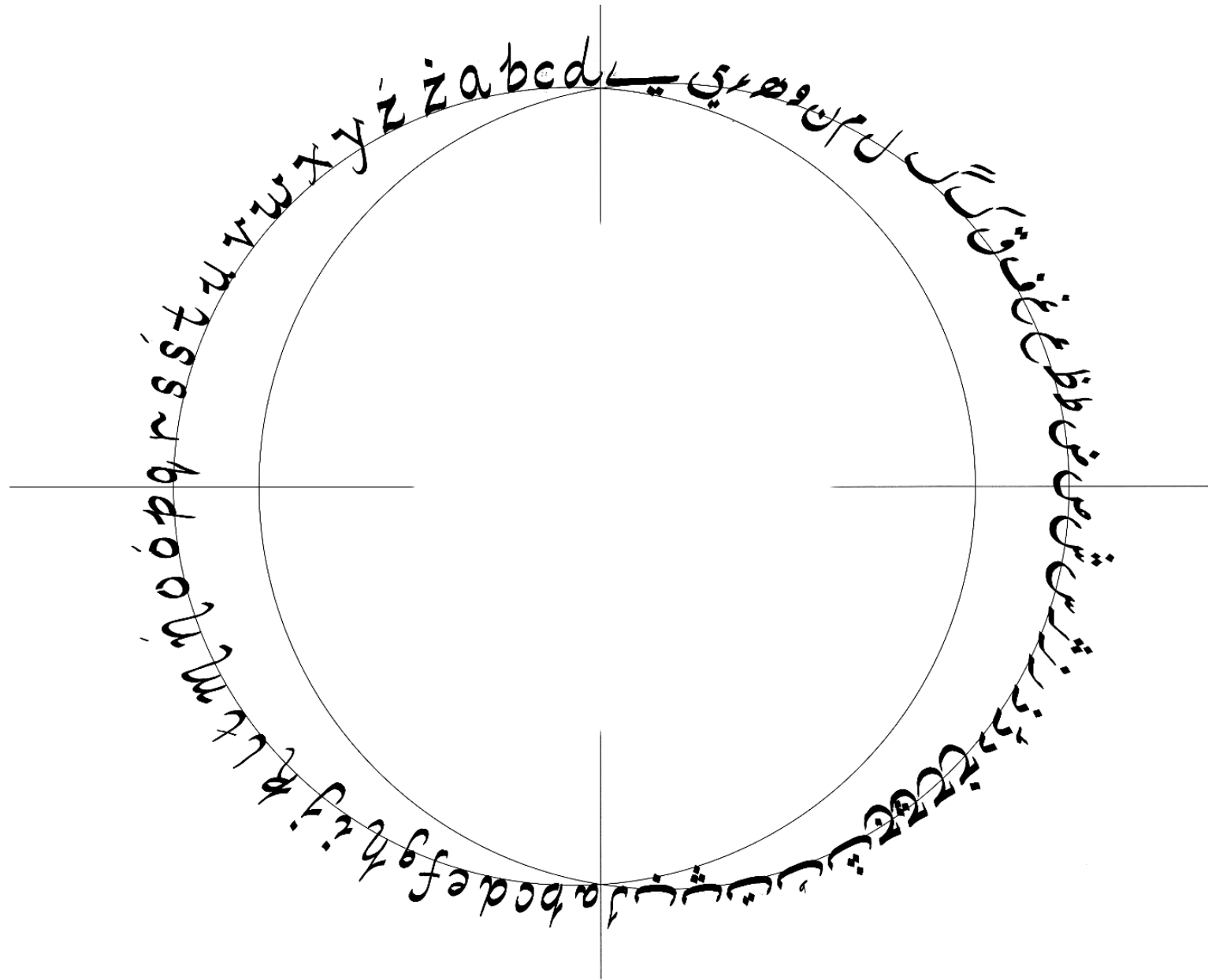

Figure 5a | Lithography | 29x42cm | "My oval world" | 2018

It was also a challenging time for me, as I was new to the lithography and offset technique. Definitely, in the beginning, I ruined a few stones, but I knew that we learn more from our mistakes. So, very soon, I was able to handle my work alone in the studio. During this experimental time, I also created another piece, „Ananas”, visually different from my overall work style in this project. This work symbolises the concept of hospitality, which is lacking in today’s globalised world. With time, this symbol has lost its essence visually and conceptually from society. But this work is very close to my heart, and it holds the idea of my research into hospitality very profoundly. I already discussed this piece in detail in the subsection, Hospitality as a Social Ethical Gesture.

Here I want to share my working pattern. I created my visual text in my images through calligraphy on different scales. Then, in some lithographic pieces, I directly transferred them onto litho stone as a powdered copy with acetone. In this way, I was able to keep my calligraphic style and the effect of the calligraphic pen in my print. Sometimes I used to create my images digitally after scanning my calligraphy text. The digital technique helped me use my calligraphic text in any shape, and I was able to get it in a significantly smaller size, which was not readable by the naked eye.

During all this, I created a friendly relation with the stone and lithography machine in the studio. As an artist, I believe that it is essential for enhancing our creativity that an artist should be friendly and enjoy his material. The artist has a powerful bond with his studio and material, and he should be comfortable with it. On the next page, I am sharing some glimpses into working in the studio.

Był to dla mnie także czas wyzwań, gdyż zdobywałam pierwsze szlify w litografii i technice offsetowej. Na początku zmarnowałam kilka kamieni, lecz w końcu człowiek uczy się na błędach. Tak więc bardzo szybko mogłam sama tworzyć prace w studio.

Podczas moich eksperymentów stworzyłam również inny utwór, „Ananas”, wizualnie różniący się od mojego ogólnego stylu zaprezentowanego w ramach niniejszego projektu. Praca ta symbolizuje pojęcie gościnności, które traci na znaczeniu w dzisiejszym zglobalizowanym świecie. Z biegiem czasu symbol ten stracił swoją istotę, lecz praca ta jest mi bardzo bliska i zawiera dogłębną ideę moich badań nad gościnnością. Omówiłam ją już szczegółowo w podrozdziale Gościnność jako Etyczny Gest Społeczny.

Chciałabym podzielić się charakterystyką moich prac. W moich obrazach stworzyłam tekst wizualny za pomocą kaligrafii w różnych skalach. Następnie w niektórych litografiach, za pomocą acetonu przeniosłam je bezpośrednio na kamień w postaci sproszkowanej kopii.

W ten sposób w moim druku udało mi się zachować mój własny styl oraz efekt pióra kaligraficznego. W niektórych przypadkach tworzyłam obrazy cyfrowo po zeskanowaniu kaligrafowanego tekstu. Technika cyfrowa umożliwiła mi nadanie tekstowi dowolnego kształtu i znaczne zmniejszenie czcionki, tak by tekst nie był czytelny gołym okiem.

W międzyczasie zaprzyjaźniłam się z kamieniem i maszyną litograficzną w mojej pracowni. Uważam, że pozytywne nastawienie i radość z używania materiałów sprzyjają kreatywności artysty. Artysta ma silną więź ze swoją pracownią i materiałami i powinien czuć się tam komfortowo. Na następnej stronie przedstawiam zdjęcia mojego studia.

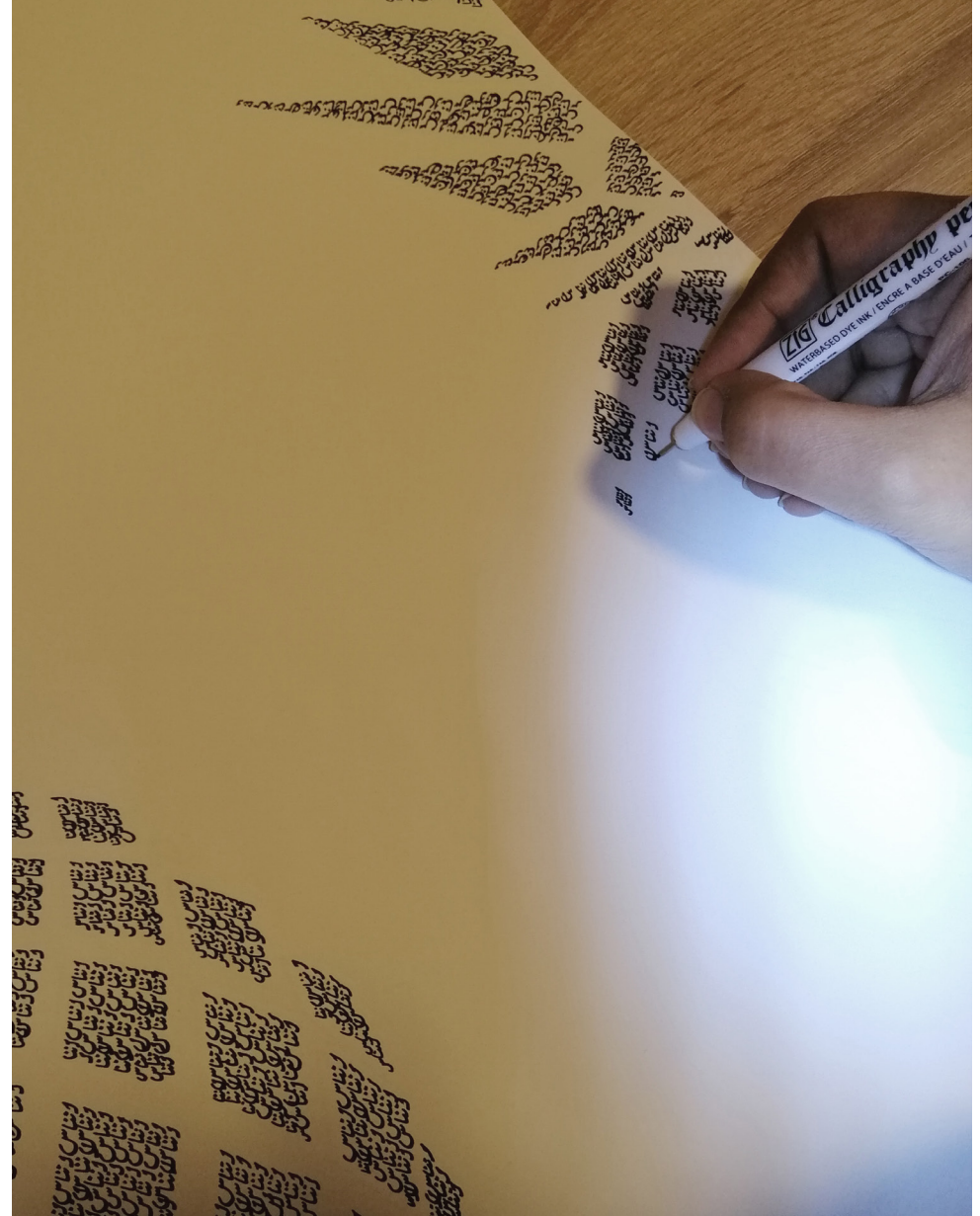

Figure 5b | Lithography | 29x42cm | "Ananas" | 2018

Figure 5c | Working in the Studio | 2018

From here, my work took another angle, when I started using my calligraphic text through the offset printing technique. It was a time when I treated them digitally and used them in different text sizes. At this stage, I was focusing more on basic geometric shapes and their meanings in our life.

My next art piece was more potent, not only visually but also conceptually. I used the word “Infinite stability”, meaning “language”, which depicts the importance of balance in any society’s structure or system. The shape, square, also symbolises this concept. In this piece, I used the word Infinite stability in a significantly smaller size, giving a glimpse of humans standing all together in their community. When they are united in the form of a square, they show a balanced and systematic structure. I deliberately used smaller text to give a broader context to my audience, so if someone is not familiar with the Urdu language, it should not restrict their imagination.

As a printmaker, I have a strong bond with paper and ink, but it is true that it also keeps motivating me to try my print on different materials. This is the reason that I printed this image on silk fabric and transparent PVC sheet, and later I transferred it as a 3D object on a block of wood by means of a laser cutter.

This gave a new momentum to my traditional printmaking style in the direction of contemporary printmaking. To understand the contemporary printmaking style, we must look deeper into the meaning of the word print, which means the impression of something. In other words, we can say imprint, which also depicts the impression of anything with pressure. So, this technical meaning of ‘print’ helps us to explore our printing capabilities beyond traditional printmaking boundaries. When we take an impression of the image from one surface to another, we can consider it in the broader contemporary printmaking context. This is also possible because of digital innovations in this era.

W tym miejscu moja twórczość zwróciła się w innym kierunku, gdy zaczęłam używać kaligrafii w technice druku offsetowego. W tym czasie obrabiałam je cyfrowo i tworzyłam teksty o różnych rozmiarach. Na tym etapie skupiałam się bardziej na podstawowych kształtach geometrycznych i ich znaczeniu w naszym życiu.

Moje następne dzieło miało większe znaczenie, nie tylko pod względem wizualnym, lecz również na poziomie koncepcyjnym. Użyłam słowa „Infinite stability” oznaczającego „język”, przedstawiające znaczenie równowagi w każdej strukturze lub systemie społecznym. Koncepcję tę symbolizuje kształt kwadratu. W tej pracy słowo Infinite stability ma znacznie mniejszym rozmiar, symbolizując stojących ramię w ramię ludzi.

Zjednoczeni w formie kwadratu pokazują zrównoważoną i usystematyzowaną strukturę społeczną. Celowo użyłam mniejszej czcionki, aby nie izolować osób nie znających języka urdu.

Będąc grafiką czuję silną więź z materiałami takimi jak papier i tusz, lecz drukuję również na innych materiałach. Właśnie dlatego ten wizerunek wydrukowałam na jedwabnej tkaninie i przezroczystym arkuszu PVC, a następnie przy pomocy wycinarki laserowej przenieśliam go w formie 3D na drewno.

Był to impuls dla skierowania mojego tradycyjnego stylu w kierunku grafiki współczesnej. Aby zrozumieć współczesny styl grafiki, musimy przyjrzeć się głębiej znaczeniu słowa druk (z niemieckiego „nacisk”). Innymi słowy, poprzez drukowanie, wywieramy na danej powierzchni nacisk.

Przenoszenie druku z jednej powierzchni na inną możemy rozważyć w szerszym kontekście współczesnej sztuki graficznej. Jest to możliwe również dzięki obecnym cyfrowym innowacjom.

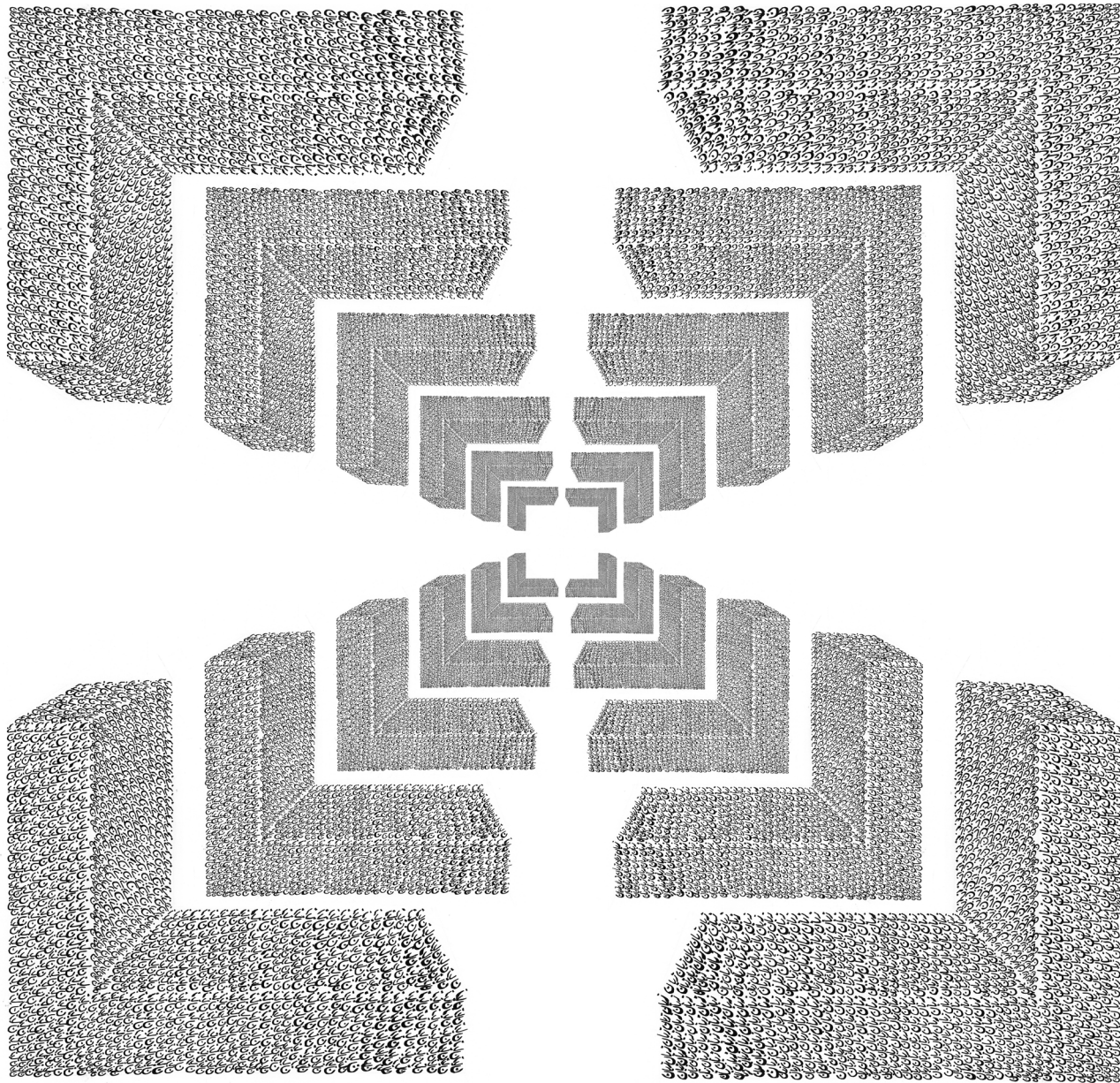

Figure 5d | Offset Print | 100x70cm | "Infinite stability" | 2019

Figure 5e | Offset Print on Silk | 120x70cm | “Infinite stability” | 2019

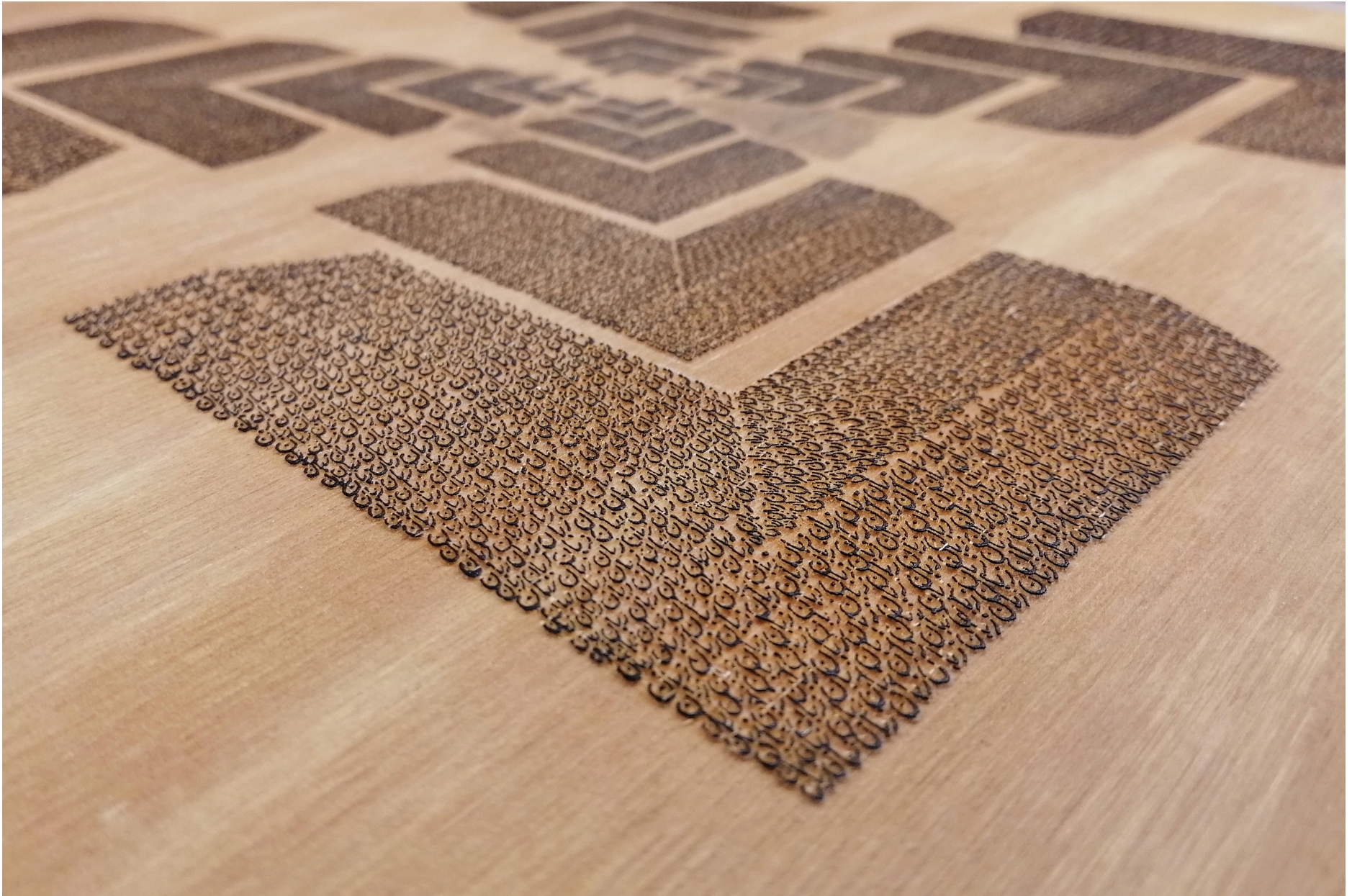

Figure 5f | Wood Block | 30x30cm | "Infinite stability" | 2019

I kept the idea of shapes with me in another image and created a square with Polish letters. Inside it, I created Urdu letters in a circular form. The beauty of this print is that the inside circular shape is not very evident at first glance, but if you look at it from a distance, you can see it as merging with the outer squarish shape while keeping its own identity. It is my smallest print in size, roughly A4. Here, I tried to reflect the idea that if one is accepted and merged into another culture, this will not affect each other's identity. In fact, in their shape, they can create another beautiful form and a healthy bond. For me, this circular shape represents migrants, as they are small in number, and the letters in a square shape reflect the host country or society. As I explained earlier, that square form symbolises the perfect and robust social system. In contrast, the circular shape is a universal symbol that indicates movement and time, which represents the lives of migrants. I also printed this image on a different type of paper and a transparent PVC sheet. I also tried to give a jet black colour to my wet black image in my PVC sheet print by covering it with carbon powder to enhance the beauty of my offset print. Below is the detail of my image, "Juxtapose".

Ideę kształtów wyraziłam w innej grafice, tworząc kwadrat składający się z polskich liter, wewnątrz którego umieściłam okrągłe litery języka urdu. Piękno tego nadruku polega na tym, że wewnętrzny okrągły kształt nie jest dobrze widoczny na pierwszy rzut oka. Jednak patrząc na niego z oddali zauważymy, że łączy się on z zewnętrznym kwadratowym kształtem, zachowując jednocześnie własną tożsamość. Jest to najmniejszy z moich nadruków, mniej więcej w rozmiarze A4.

Chciałam tutaj odzwierciedlić tezę, że akceptacja człowieka przez obcą kulturę nie wpływa na tożsamość obu stron. Istotnie, w ten sposób powstaje piękna i zdrowa więź. Ten okrągły kształt przedstawia dla mnie migrantów, niewielkich w liczbie, zaś litery ułożone w kształt kwadratu odzwierciedlają kraj lub społeczeństwo migrantów przyjmujące.

Jak wcześniej wyjaśniłam, kwadratowa forma symbolizuje doskonały i solidny system społeczny. Okrągły kształt jest natomiast uniwersalnym symbolem symbolizującym ruch oraz czas, który reprezentuje życie migrantów. Obraz ten wydrukowałam także na innym rodzaju papieru oraz przezroczystym arkuszu PVC. Aby uwydatnić piękno druku offsetowego mojego obrazu, pokryłam go proszkiem węglowym nadając mu intensywny czarny kolor. Poniżej szczegółowo przedstawiam moje dzieło Juxtapose („Zestawienie”).

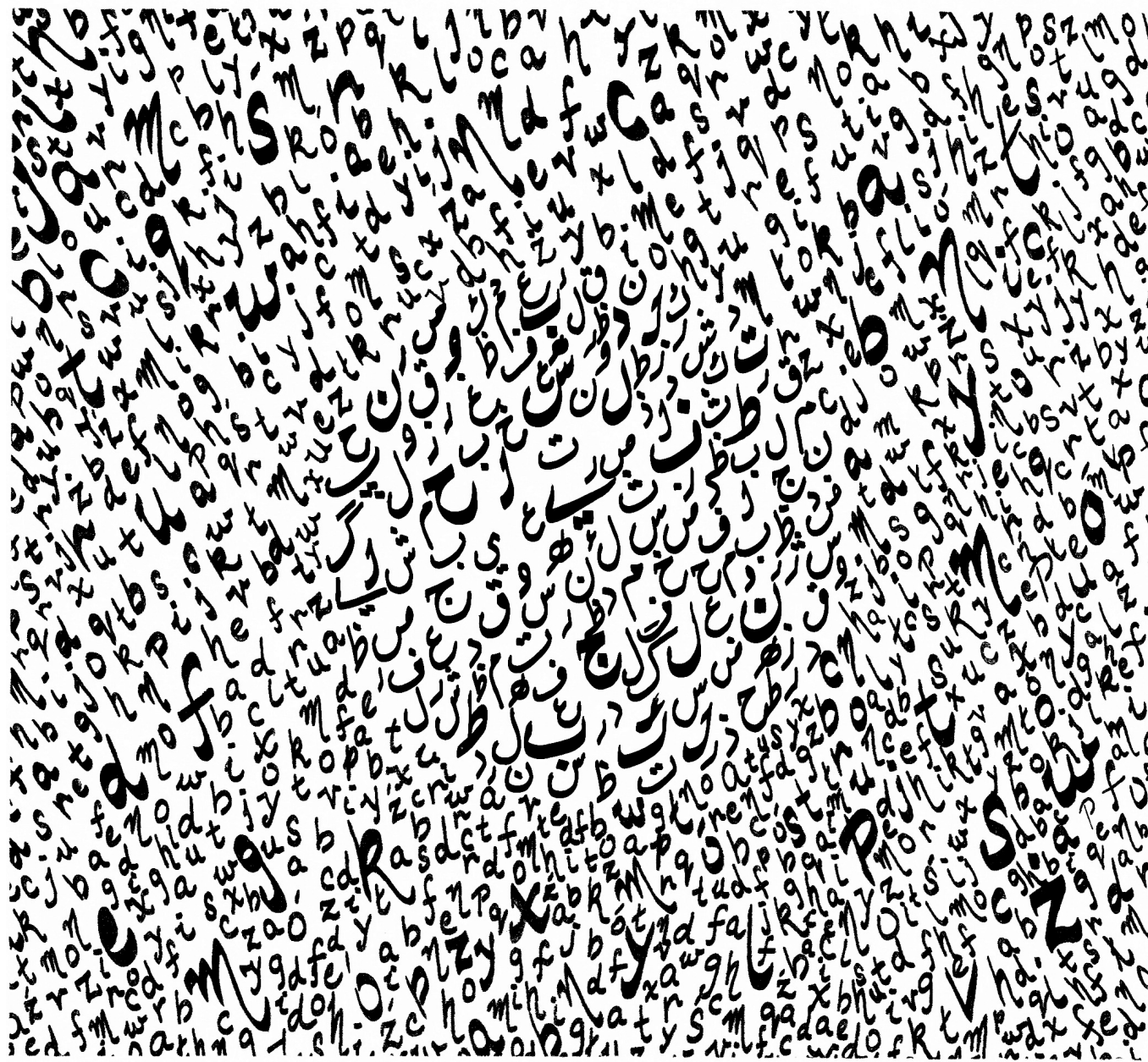

Figure 5g | Offset Print | 29x29cm | “Juxtapose” | 2019

After this, I tried to play with another basic shape, the triangle, and created another image named Musalas, which symbolises stability and unity when two points join together at one angle. Those two points also reflect the different races that, if they meet at one end in unity, can create a stable and peaceful world. It is also an offset print and treated with carbon powder after printing. Offset printing is a modern form of lithography, in which the printing technique is very much the same, but we use offset printing inks. The beauty of the offset technique is that we can create and treat our drawing digitally to give it a more commercial look.

The position of the triangle also has meanings. If it is pointing down, it changes its meaning, reflecting instability. I tried to show this concept of structural importance in another image, where I used a triangle towards both points. This image depicts today's world situation, where it seems we are moving together, but in reality, this system has no stability.

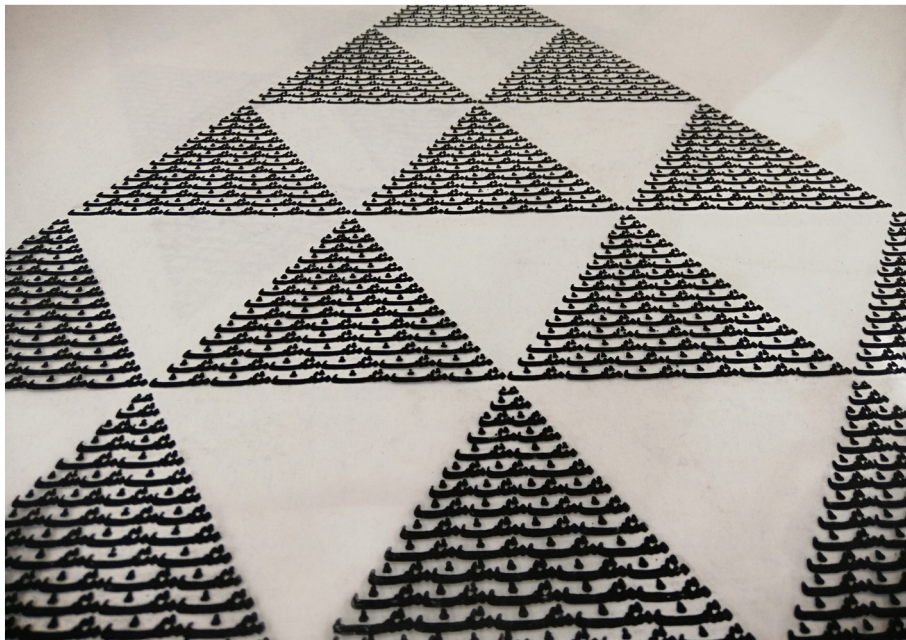

Figure 5h | Offset Print | 100x70cm | "Musalas" | 2019

W dalszej kolejności, bawiąc się innym z podstawowych kształtów - trójkątem, stworzyłam obraz o nazwie Musalas. Połączenie dwóch punktów pod tym samym kątem symbolizuje jedność i stabilność. Punkty te odzwierciedlają także różne rasy, które żyjąc w harmonii mogą stworzyć stabilny i pokojowo nastawiony świat. To dzieło również wykonałam w druku offsetowym, a po wydrukowaniu poddałam je obróbce proszkiem węglowym.

Druk offsetowy jest nowoczesną formą litograficzną o podobnej technice druku. W tym przypadku używa się jednak offsetowego tuszu. Piękno techniki offsetowej polega na tym, że rysunek możemy tworzyć i przetwarzać cyfrowo, nadając mu bardziej komercyjny wygląd.

Znaczenie ma również położenie trójkąta. Skierowany w dół zmienia swoje znaczenie, symbolizując brak stabilności. Starłam się ukazać tę koncepcję znaczenia strukturalnego na innym obrazie, gdzie trójkąty skierowane są w przeciwną stronę. Obraz ten przedstawia obecną sytuację na świecie, w której ludzie na pozór poruszają się w tym samym kierunku, lecz w rzeczywistości nasz system jest niestabilny.

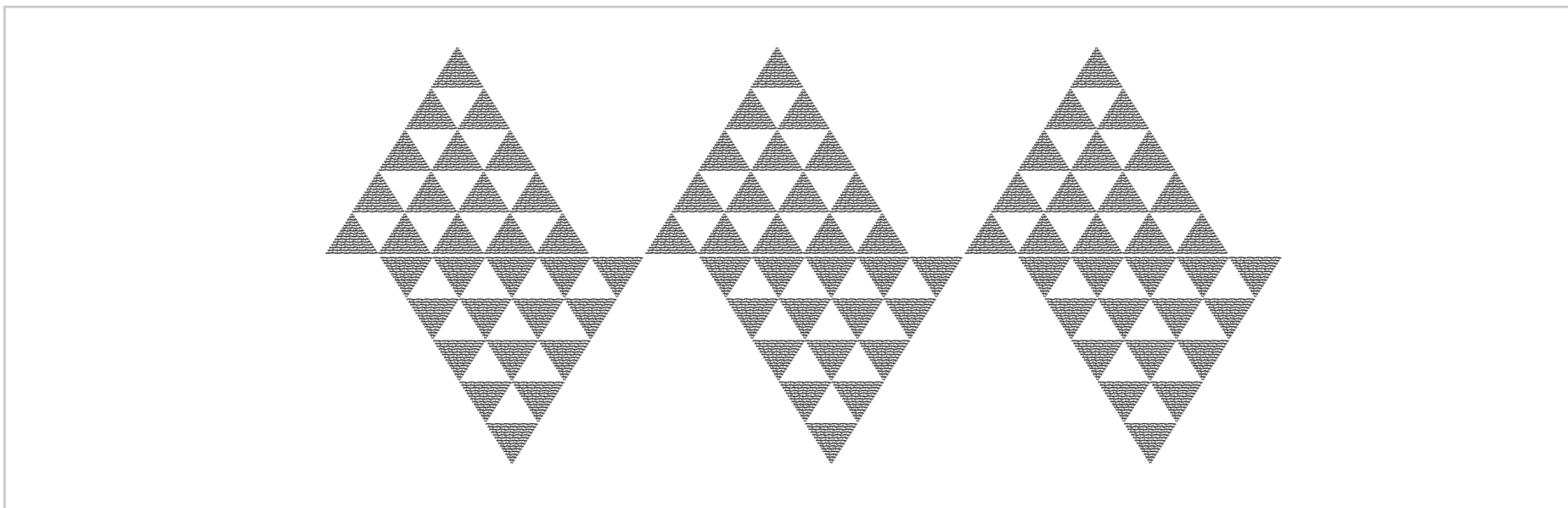

Figure 5i | Offset Print | 70x50cm | “To be or not to be” | 2019

This image has an exciting illusion: if we move our eyes in the direction of the triangles, we can see a basic diamond shape inside it. The diamond shape symbolises wisdom, clarity and earth. Here, the two triangle points represent a balance of human connections with roots for stability. Here, I am pointing out the world as our primary origin, being human. Its strength depends upon our unity on a humanitarian basis.

Obraz ten zawiera fascynujące złudzenie: kierując wzrok w stronę trójkątów ujrzymy podstawowy kształt rombu. Symbolizuje on mądrość, oświecenie oraz naszą planetę. Dwa wierzchołki trójkąta reprezentują równowagę ludzkich połączeń z korzeniami dla stabilności. Jest to metafora świata jako źródła człowieczeństwa. Jego siła zależy od naszej jedności.

At the same time, I also raise my voice against racism, which is a damaging root cause of humanity today, through one of my images, “Dayira”. This work also includes a circular shape, which reflects the movement of our life. All humans are the same, but there is a black and white division between us, which creates a wall. I discussed this work in the subsection, No Acceptance of People for Each Other. This work is also an offset print. For reference, I am sharing the picture again.

As I mentioned earlier, I am from a country that was part of the British colonial system. I feel the postcolonial effects made a great separation between an eastern and a western world. It is true that massive global migration started as a result of postcolonial effects. At the start of the 20th century, almost 75% of the earth’s surface was a colony under the British, French, Dutch, etc. Those colonies were controlled by the external forces who were ruling them and making laws. They also took over many resources of those colonies, which later created economic and political instability there.³⁸ So, as a postcolonial effect, this later created push and pull factors for people to move for a better life.

Jednocześnie w innej z moich prac, zatytułowanej Dayira, wyrażam sprzeciw wobec rasizmu, który jest ogromnym problemem naszych czasów. Również to dzieło ma okrągły kształt, który odzwierciedla ruch naszego życia. Wszyscy ludzie są tacy sami, lecz istnieje czarno-biały podział, tworzący między nami bariery. Również ta praca jest drukiem offsetowym. Prezentuję ją ponownie poniżej, natomiast omawiam ją szerzej w podrozdziale Brak akceptacji dla innych ludzi.

Jak już wspominałam, pochodzę z kraju, który był częścią brytyjskiego systemu kolonialnego. Uważam, że postkolonializm spowodował ogromne różnice między światem wschodnim i zachodnim. Jego skutki zapoczątkowały masową globalną migrację.

Na początku XX wieku prawie 75% powierzchni Ziemi stanowiły kolonie pod rządami Brytyjczyków, Francuzów, Holendrów i tym podobnych. Kolonie te były kontrolowane przez siły zewnętrzne, które narzucały im swoje prawa. Przejęły także mnóstwo zasobów należących do skolonizowanych państw, rzutując tym samym na brak ekonomicznej i politycznej stabilizacji³⁸ Postkolonializm wywołał czynniki zmuszające ludzi do migracji w poszukiwaniu lepszego życia.

³⁸ Dr.Hatem Bazian, Immigration Crisis: The Collapse of the Post-Colonial State, <https://www.youtube.com/watch?v=DUtPBKRH8Ek>, [access: 10.03.2021]

³⁸ Dr.Hatem Bazian, Immigration Crisis: The Collapse of the Post-Colonial State, <https://www.youtube.com/watch?v=DUtPBKRH8Ek>, [dostęp: 10.03.2021]

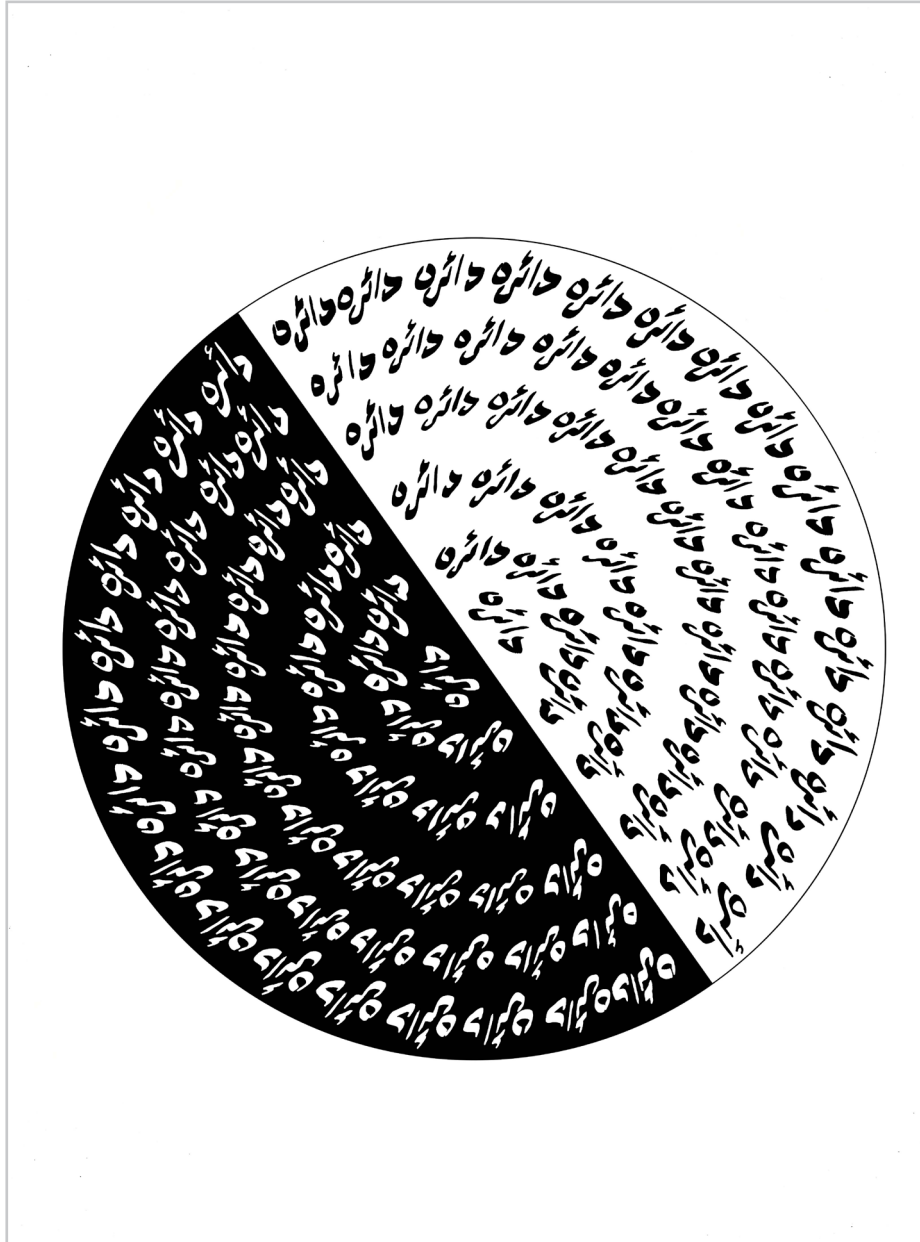

Figure 5j | Offset Print | 50x70cm | “Dayira” | 2019

However, I had an intention to fill that gap and erase a line that was etched hard among the people, so I created my print, Solstice, which enlightens the idea that to make this world more substantial and peaceful, we need to join with each other. Otherwise, our differences will create a distance between us which can ruin world stability.

I also created this image as an offset print, both on paper and transparent PVC sheets. During the printing, I faced some difficulties as the text was very tiny in some areas and didn't etch well. So I made this plate twice, but accidents are part of a printmaker's life. Below, you can see the image in detail.

Mój druk o nazwie Przesilenie („Solstice”) hołduje idei, że w celu stworzenia wartościowego i pokojowego świata, ludzie muszą stanowić jedność. W przeciwnym razie nasze różnice stworzą między nami dystans, który może zrujnować światową stabilizację.

Również tę pracę wykonałam w technice offsetowej, zarówno na papierze, jak i przezroczystych arkuszach PCV. Podczas druku napotkałam pewne trudności, ponieważ na niektórych obszarach tekst był bardzo mały i nie był dobrze wytrawiony. Potrzebowałam zatem dwóch podejść, ale w końcu wypadki są częścią życia grafika. Poniżej przedstawiam pracę w szczególności.

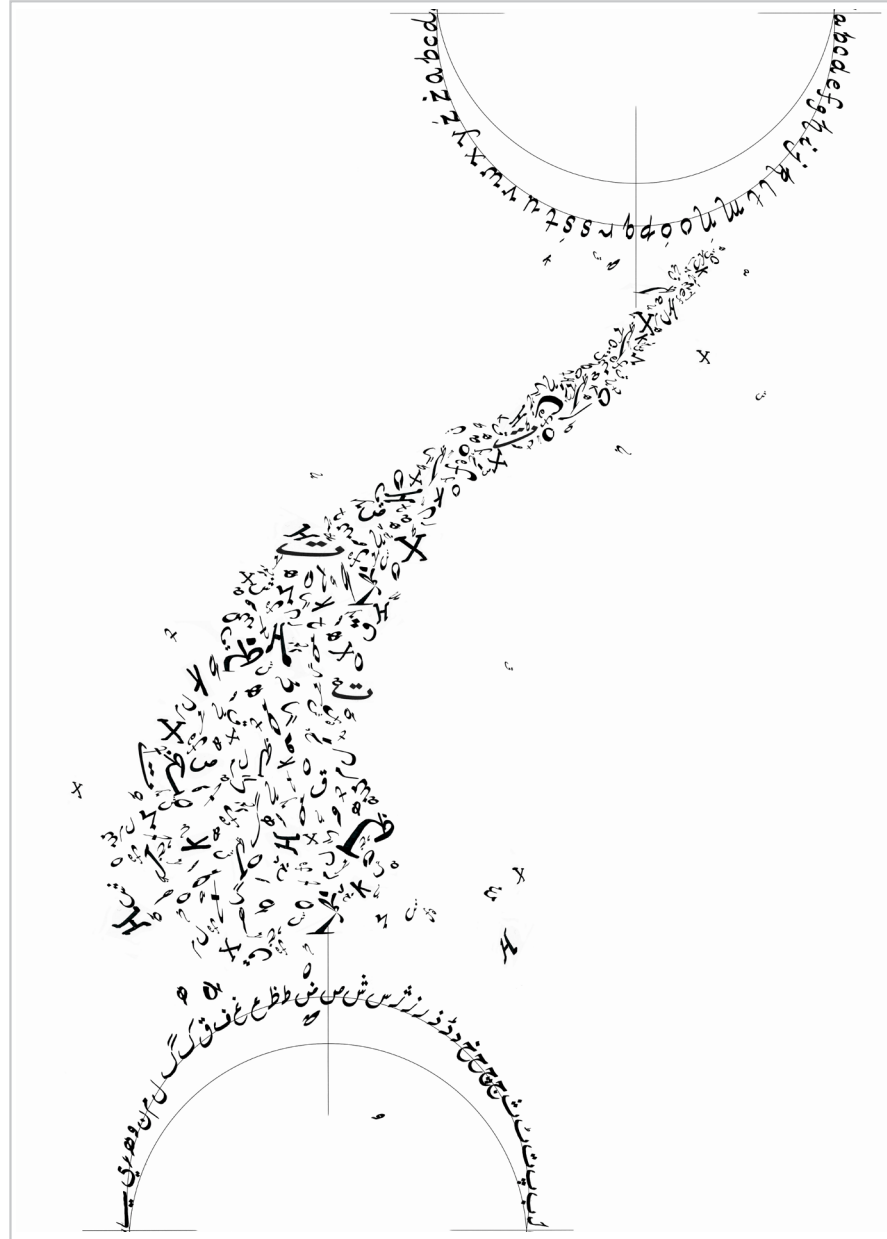

Figure 5k | Offset Print | 100x70cm | “Solstice” | 2019

Now, from here, my project took another different direction to create some archetypes. My art piece, “Infinite stability”, which I transferred to a woodblock through the laser cutter, gave me another direction to see my images in a more contemporary look than traditional. I kept the secret of basic shapes with me but added colour into my images. As a printmaker, I am used to seeing my proofs only in black and white, so it was always tough for me to jump into colours. I broke this traditional ritual and added yellow into my images with black as a caution sign.

In this new approach, I also slowly tried to limit my text in every art piece. Previously, I used transparent PVC sheets, which gave another meaning to my visuals, so I decided to choose an acrylic sheet as my medium in transparent, black and yellow. I stepped on this new path with my new image of “Be nothing like”, meaning different, which I discussed in the chapter Language of Archetypes. Here, I am just sharing a picture of my work for reference.

I made this artwork in the 3D form to depict that my archetypes can be used in a public space so people can interact with them.

W tym miejscu mój projekt obrał inny kierunek, jaki objęłam w celu stworzenia archetypów. Moje dzieło „Infinite stability”, które przeniosłam na drewno za pomocą wycinarki laserowej, jest jedną z moich bardziej nowoczesnych prac.

Bazą znów były podstawowe kształty, lecz tym razem sięgnęłam po inną kolorystykę. Jako grafik jestem przyzwyczajona do oglądania wydruków próbnych w samej czerni i bieli. Zerwałam z tradycją i do czerni dołączyłam kolor żółty.

W ramach tego nowego podejścia próbowałam także powoli ograniczać występowanie tekstu w moich dziełach. Wcześniej używałam przezroczystych arkuszy PVC, co nadawało moim pracom innym znaczenie. Za medium wybrałam zatem przezroczysty, czarno-żółty arkusz akrylowy. Nowy rozdział w mojej twórczości rozpoczęłam pracą zatytułowaną „Be nothing like” („być niczym”)

Stworzyłam tę grafikę w formie 3D, aby pokazać, że moje archetypy mogą być używane w przestrzeni publicznej, aby ludzie mogli z nimi wchodzić w interakcje.

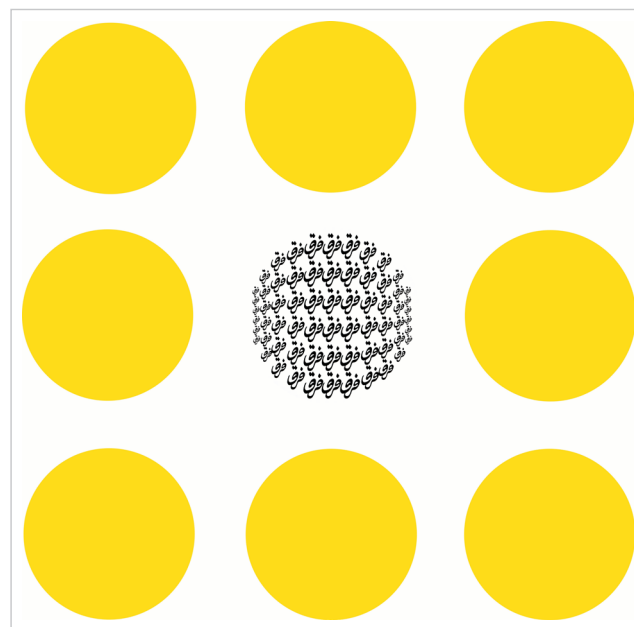

Figure 51 | Engraving on Acrylic | 60x60cm | “Be nothing like” | 2019

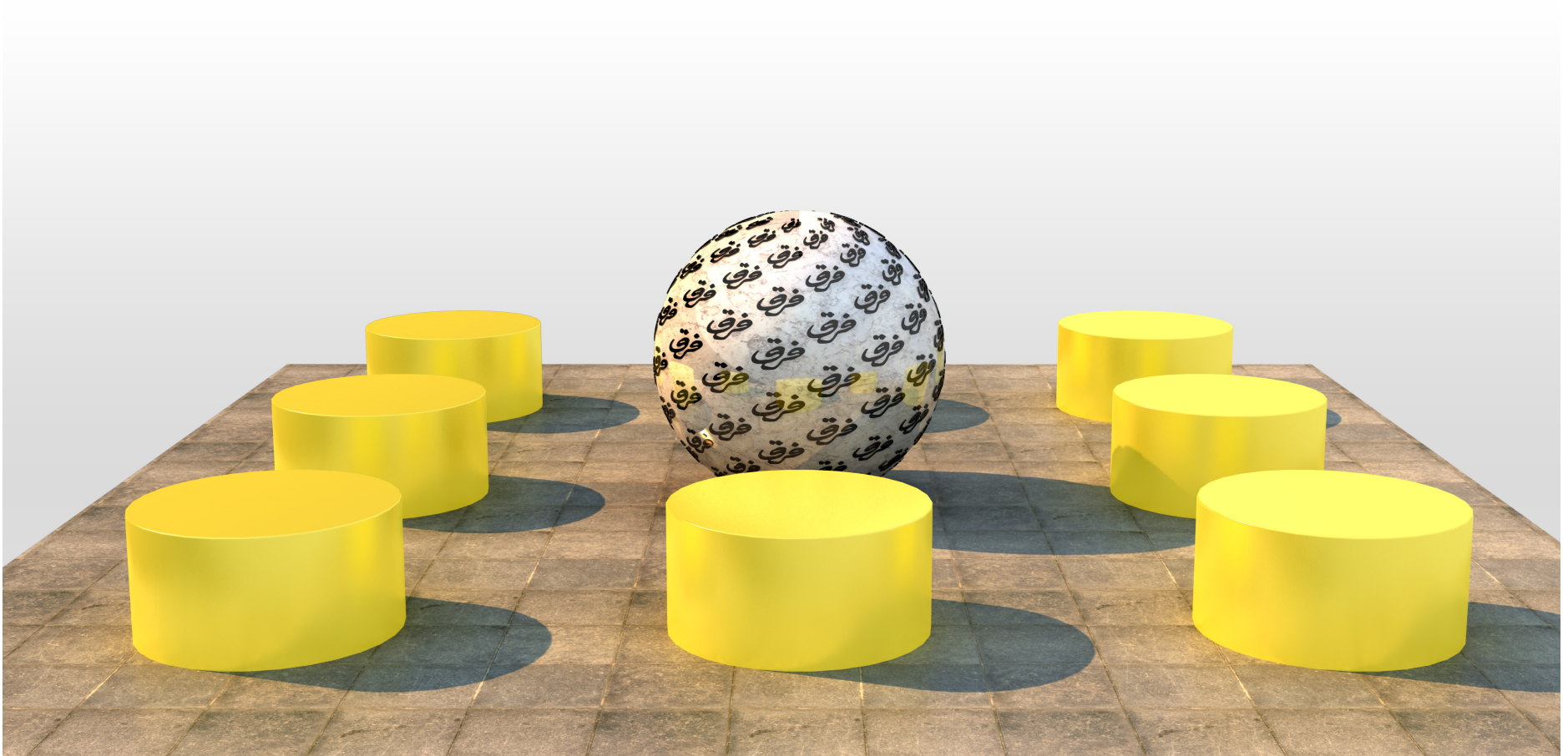

Figure 5m | 3D Render | “Be nothing like” | 2021

Throughout my research, I am focusing on the balanced world. That is the key to leaving a peaceful world for the next generations. It is possible only if we avoid all those issues (colonialism, racism, etc.), which erase humanity's commonality and create differences. We should not forget that this universe is based on a balanced structure. So, I made a few images to portray this idea. One of them, I already discussed earlier in the subsection, Importance of shapes and their visual impact. I am sharing all those images on the next page to give a clear vision.

The images are different from each other visually but focus on the same idea. I use the same circular shape in both images but once as a full circle and once as a semi-circle; as I mentioned earlier, the circle symbolises life and movement. The image on the right side depicts how the sun gives us light as a balanced natural system. Simultaneously, this yellow circle is a caution for us to build a balanced world; we need to look deep inside our soul to find that hidden light of humanity that is the basis of a stable world. The other image makes us realise the semi-circle movement, which holds our differences inside, is not a balanced movement to make this world a perfect space for all humans.

In another image, Confinement, I used a square shape intentionally on its points, and we all are familiar with this shape used usually to give a reminder or a message on the road for people in the form of a sign. This image is a caution sign, warning that we created boundaries between ourselves and human priorities based on our judgments. This image is made in layers with a laser cutter on acrylic sheets. The base is transparent, with a small circular etched part with the word border in Urdu script. The two pointed squares are used as a second layer of caution sign, and their edges meet each other on the black boundary line.

The acrylic material also creates a different level of transparency through the image if it is placed in the centre of the room; this is to give a broader visual impact to the audience, so their imagination can go beyond the borders.

Wierzę, że niektóre z moich archetypów mogą być pokazywane publiczności. W swoich badaniach skupiam się na idei pozostawienia kolejnym pokoleniom zrównoważonego i pokojowego świata. Będzie to możliwe jedynie wtedy, gdy położymy kres wspomnianym przeze mnie problemom (kolonializmowi, rasizmowi itp.), które tworzą bariery między ludźmi.

Nie możemy zapominać, że cały wszechświat opiera się na zrównoważonej strukturze. Motyw ten przedstawiam w kilku z moich prac. Jedną z nich omówiłem już wcześniej w podrozdziale Znaczenie kształtów i ich efekt wizualny. Wszystkie ukazane są na stronie następniej.

Obrazy różnią się od siebie pod względem wizualnym, lecz bazują na tym samym pomysle. Na obu z nich używam tego samego okrągłego kształtu, raz będącego kołem, a raz półkołem; jak już wspominałam, okrąg symbolizuje życie i ruch. Obraz po prawej stronie przedstawia słońce dające nam światło w ramach zaprogramowanego działania natury. Jednocześnie żółty okrąg nawołuje do budowania zrównoważonego świata, którego podstawą jest ukryte światło człowieczeństwa; aby je znaleźć, musimy zajrzeć w głąb naszej duszy. Drugi obraz przedstawia ruch półokręgu, który symbolizuje różnice między nami; nie jest on ruchem zrównoważonym, który mógłby uczynić nasz świat idealną płaszczyzną porozumienia między wszystkimi zamieszkującymi go ludźmi.

Na innym obrazie, Confinement („Granice”), celowo użyłam kształtu odwróconego kwadratu, gdyż występuje on powszechnie i zwykle jest używany jako znak ostrzegawczy lub informacyjny, dla osób poruszających się po drodze. W mojej pracy kwadrat jest znakiem ostrzegawczym, uświadamiającym nam, że w oparciu o nasze osądy stworzyliśmy granice między ludzkimi priorytetami a nami samymi. Obraz ten wykonany został w formie warstw na arkuszach akrylowych, przy użyciu wycinarki laserowej. Przezroczysta podstawa zawiera małą okrągłą wytrawioną część oraz słowo granica w języku Urdu. Dwa spiczaste kwadraty tworzą drugą warstwę znaku ostrzegawczego, a ich krawędzie spotykają się na czarnej linii granicznej. Gdy umieścimy obraz na środku pomieszczenia, akryl tworzy staje się bardziej przezroczysty; ma to na celu nadanie mocniejszego efektu wizualnego, skłaniając odbiorcę do wyjścia poza granice wyobraźni.

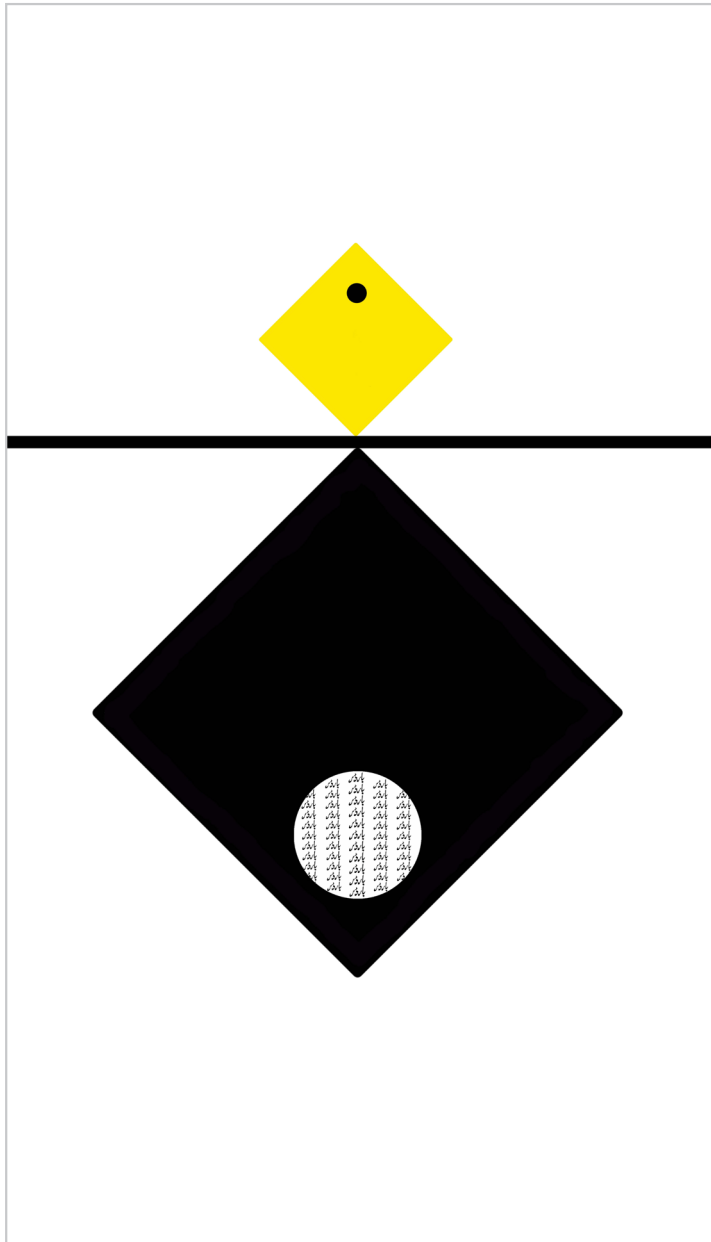

Figure 5n | Engraving on Acrylic | 55x90cm
 “Confinement” | 2020

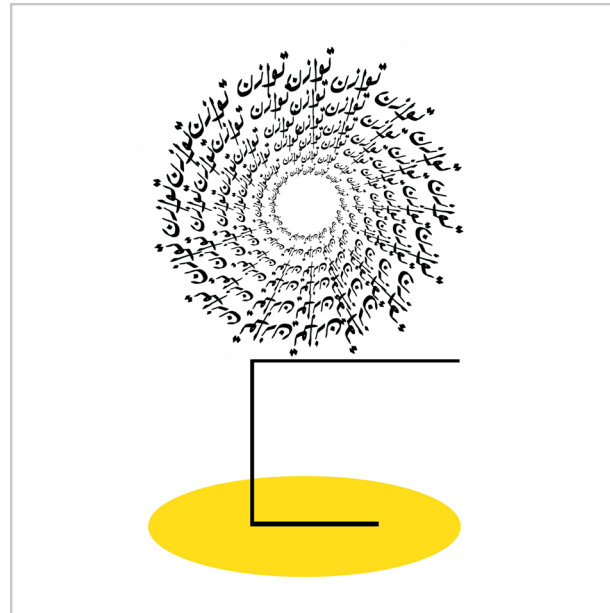

Figure 5o | Engraving on Acrylic | 55x55cm |
 “It’s all about balance” | 2019

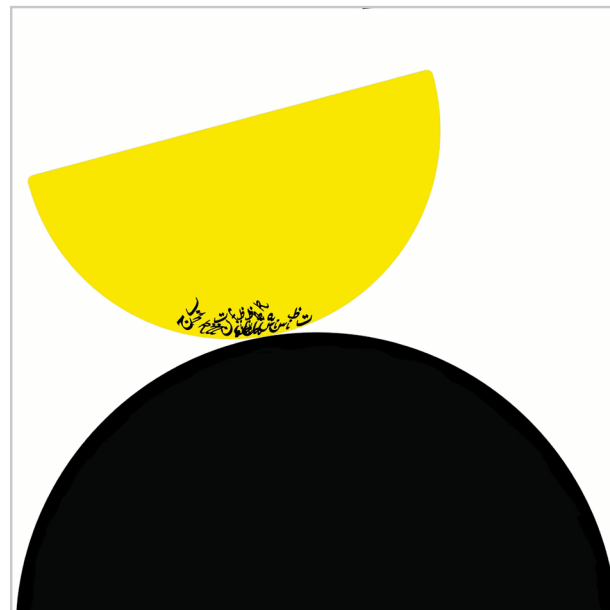

Figure 5p | Acrylic | 60x70cm
 “An absolute state of asymmetry” | 2020

This was a time when I realised that, to spread my message among people, I have to create a stronger bond with my audience so they can understand me well. So, alongside the visual work, I also started performances. The performance, “No Boundaries”, I already discussed in the subsection, Territories and Boundaries, and another one, “Wings of Hope,” is explained in the Race and Ethnicity subsection. I am sharing some pictures here for reference.

W owym czasie zdałam sobie sprawę, że aby moi odbiorcy lepiej rozumieli moje przesłanie, muszę stworzyć z nimi silniejszą więź. Oprócz prac wizualnych zaczęłam tworzyć również instalacje artystyczne. Przykładem jest praca „No Boundaries” („Bez granic”), o której mówiłem już w podrozdziale Terytoria i granice, a także „Wings of Hope” („Skrzydła nadziei”), opisana w podrozdziale Rasa i Etniczność. Poniżej przedstawiam kilka zdjęć moich instalacji.

Figure 5q | Performance | “Wings of Hope” | 2020

Figure 5r | Performance | “No Boundaries” | 2019

Simultaneously with all these performances, I was creating acrylic images, which leads me to my art piece, "Azadi". I explained it earlier in the subsection, How language identifies us and the effects of colonialism. Below is the picture for the reference.

From here, I moved to images where I did not use any calligraphy. I created the image of barbed wires in a circular form that represents life, and barbed wires oppose the idea of free movement. We all know that this wire is used often as a boundary against humanity. If you focus on this image, you feel that the central black circle is taking all your attention, and your eyes cannot focus on the wires. The centre black circle indicates the goal of getting our life back; we need to break these wires.

When I was creating Barbed wires, I realised that butterflies could cross these wires, going beyond the boundaries, and they symbolise hope and life, which led me to make another image with butterflies of different sizes.

So I created butterflies, moving between two triangles like intersecting and creating a narrow path, limiting their free movement and turning the shape into an hourglass, representing the eternal passage of time. I already mentioned earlier that a triangle symbolises uniting, bonding and manifestation. In my work, the hourglass upper and lower parts represent the two different parts of the world, and its continual cycle to complete, it is essential to turn it the other way.

Jednocześnie tworzyłam obrazy akrylowe, takie jak „Azadi”, które opisałam już w podrozdziale Jak identyfikujemy się poprzez Język oraz Skutki Kolonializmu. Poniżej zamieszczam zdjęcie mojej pracy.

Następnym krokiem było tworzenie obrazów bez użycia kaligrafii. Stworzyłam obraz drutów kolczastych o kolistej formie, reprezentującej życie; z kolei druty kolczaste są antytezą swobodnego przemieszczania się i symbolem zniewolenia. Wpatrując się w ten obraz można zauważyć, że całą naszą uwagę skupia centralny czarny okrąg i nie zwracamy uwagi na drut kolczasty. Środkowy czarny okrąg wskazuje cel - odzyskanie wolności; druty muszą zostać zerwane.

Tworząc „Barbed wires” („Druty kolczaste”) zdałam sobie sprawę, że przez druty są w stanie przelecieć motyle, symbolizujące nadzieję i życie. Postanowiłam stworzyć kolejną grafikę, zawierającą motyle o różnych rozmiarach.

Stworzyłam więc motyle, poruszające się pomiędzy dwoma trójkątami, jak przecinające się i tworzące wąską ścieżkę, ograniczającą ich swobodę ruchu i zmieniającą kształt w klepsydrę, reprezentującą wieczny upływ czasu. Wspomniałam już wcześniej, że trójkąt symbolizuje zjednoczenie, wiązanie i manifestację. W mojej pracy górna i dolna część klepsydry reprezentują dwie różne części świata, a jego nieustanny cykl, aby zakończyć, należy odwrócić go w drugą stronę.

Figure 5s | Acrylic | 50x70cm
 “Time to move” | 2020

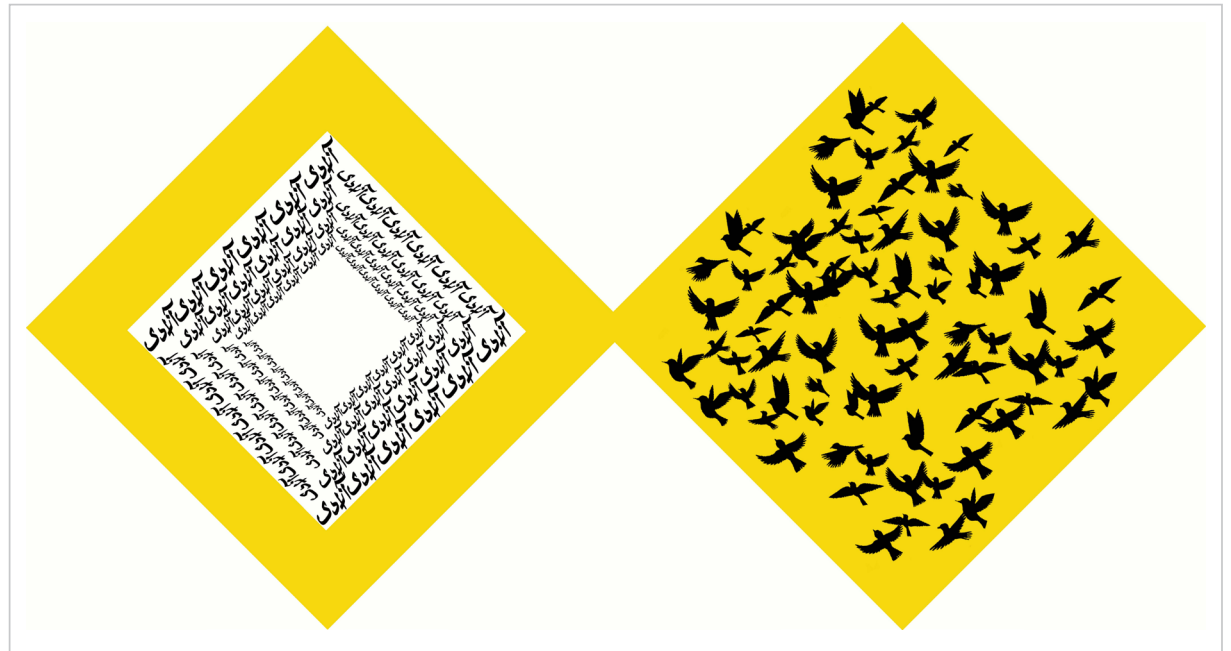

Figure 5t | Engraving on acrylic | 55x90cm
 “Azadi” | 2020

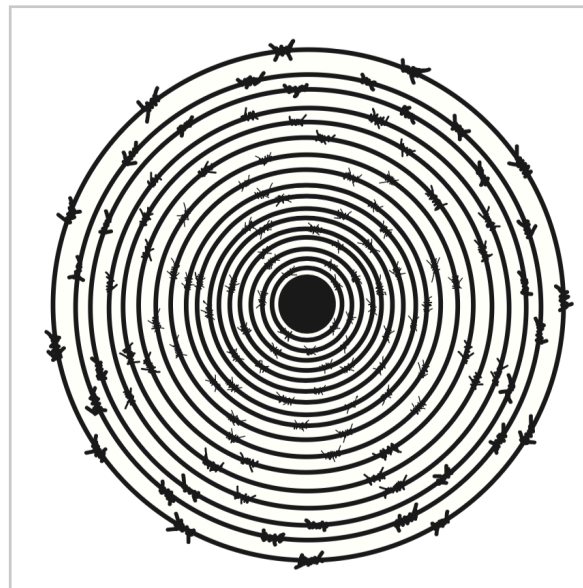

Figure 5u | Engraving on Acrylic | 50x50cm
 “Barbed wire” | 2020

After this, my next image is in the universally known colours of caution; yellow and black, but instead of stripes, they are in different circles. It depicts the world as a big black circle, in which societies and communities are divided into many small circles. There is a medium-sized circle on the top in white, giving an illusion of a cone, as when we see into it, we see butterflies representing human life trapped within these boundaries. This cone-zoomed shape pinpoints that it's time for us to look at the problems and erase those issues that create limitations.

Through my research, I indicated all those elements and factors affecting migrant people and the host and how our political and economic policies create differences among them. My archetypes are a visual symbolization to reach the people and become their voice. But it is not possible without human unity, and for me, beehives are the best symbol to represent this idea. This is the reason I created the archetype of Human Unity, which I shared and discussed earlier in the subsection, Importance of shapes and their Visual Impact. Below is the image for reference.

Następna z moich prac została wykonana przy użyciu powszechnie znanych kolorów ostrzegawczych - żółci oraz czerni; zamiast pasów, tworzą one formę licznych okręgów. Świat przedstawiony jest jako duże czarne koło, w którym społeczeństwa i społeczności podzielone są na wiele małych okręgów.

Średniej wielkości biały okrąg w górnej części tworzy iluzję stożka, w środku którego uwięzione zostały motyle, reprezentujące ludzkie życie w zamknięciu. Kształt ten symbolizuje nadejście czasu na przyjrzenie się i położenie kresu problemom powodującym nasze ograniczenia.

W swoich badaniach wskazałam różne elementy i czynniki mające wpływ na migrantów oraz ludność ich przyjmującą oraz to, w jaki sposób nasze procesy polityczne oraz polityka gospodarcza kreują między nami różnice. Moje archetypy są wizualną symbolizacją mającą dotrzeć do ludzi i pozwolić im wyrazić swoje emocje. Nie jest to jednak możliwe jeśli ludzkość nie stanie się jednością, a według mnie najlepszym symbolem reprezentującym tę ideę są pszczele ule. Z tego powodu stworzyłam archetyp Jedności Ludzkiej, który omówiłam wcześniej w podrozdziale Znaczenie kształtów i ich efekt wizualny. Poniżej przedstawiam tę pracę ponownie.

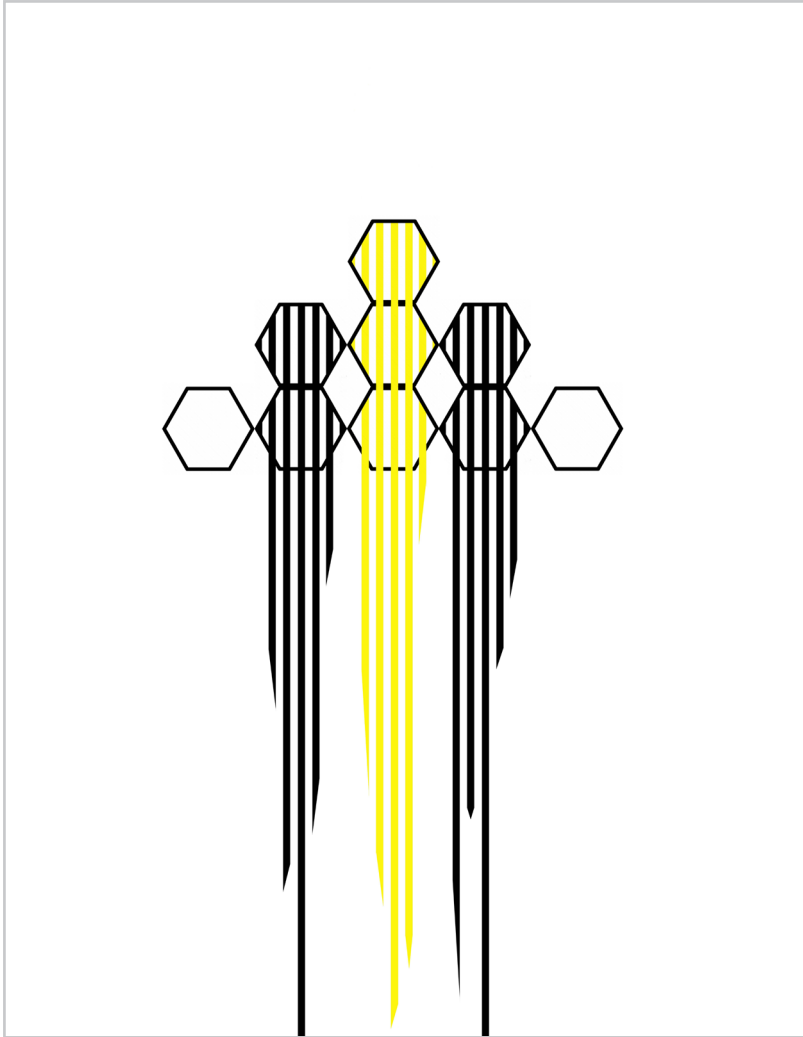

Figure 5v | Acrylic | 60x90cm | "Unity" | 2020

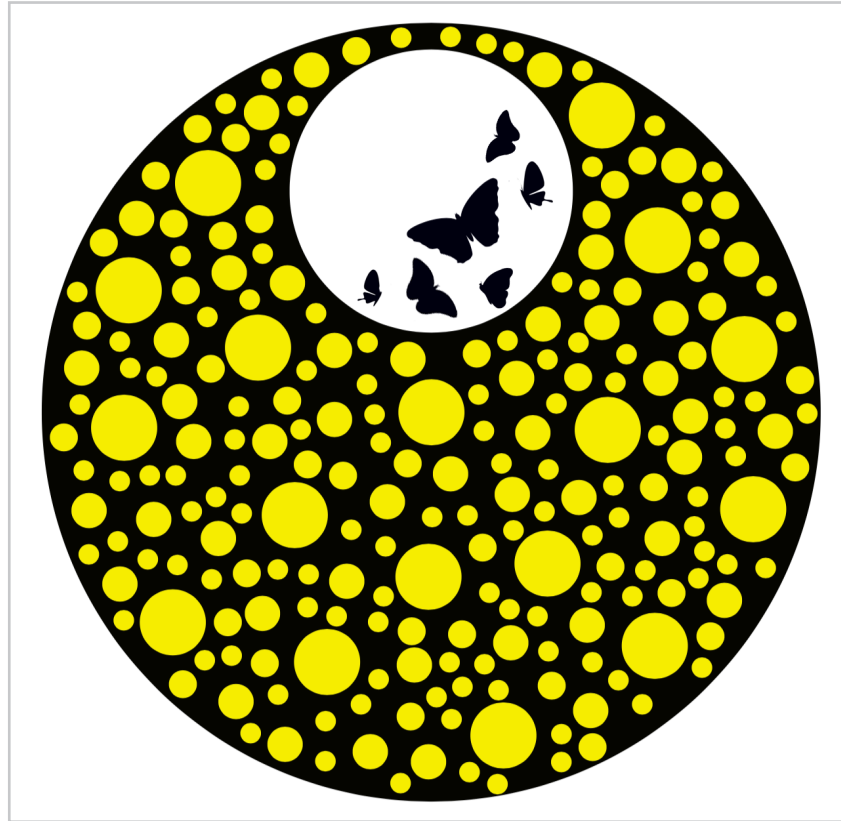

Figure 5w | Acrylic | 60x90cm | "Cone of caution" | 2021

My last symbol, or archetype, is a simple form that gives a 3D effect. Again, here I am using the same colours; it has a big yellow circle representing our world, showing some directions as a black line. It gives an illusion of black lines when we look at a distance, but from a closer view, it is a 3D rectangle indicating a space or platform for people. The big black arrow is joined from the centre with the circle, but its sides are not touching the base and give the illusion of an aeroplane. Its centre reflects a speedometer needle, representing that people are free to fly anywhere.

Ostatnim z symboli, czy archetypów jest prosta forma tworząca efekt 3D. Ponownie używam tych samych kolorów: duży żółty okrąg reprezentuje nasz świat i wskazuje kierunki w postaci czarnych linii. Jest to iluzja, gdyż patrząc z oddali wydaje nam się, że widzimy czarne linie, lecz gdy przyjrzymy się bliżej, zauważymy, że jest to trójwymiarowy prostokąt ukazujący przestrzeń dla życia ludzi.

Duża czarna strzała jest połączona od środka z okręgiem, lecz jej boki nie dotykają podstawy, tworząc złudzenie samolotu. Jego środek symbolizuje wskazówkę prędkościomierza, w duchu idei, że ludzie mogą swobodnie przemieszczać się w dowolne miejsca.

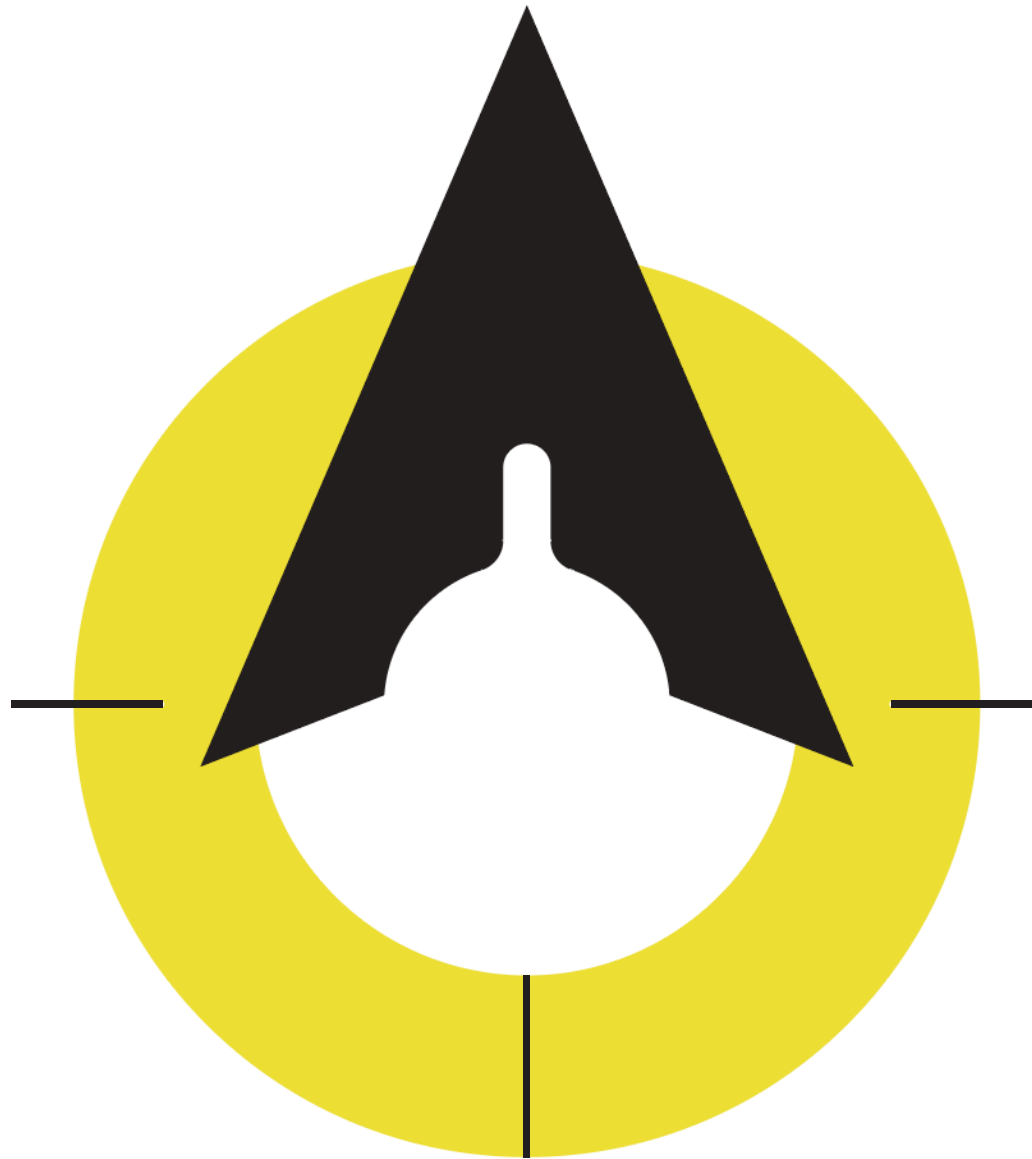

Figure 5x | Acrylic | 60x90cm | “Up in the sky” | 2021

I performed a few performances in the gallery and later recorded them in a different environment. Those performances include No Boundaries, Wings of hope, Jump the line and Inbuilt identities.

In my performance 'Jump the line', I wanted to create an installation in a public space where people can interact. I chose to recreate a hopscotch game as it is a very familiar street game worldwide. Such a game in a public place will be very inviting in itself, and at the same time, it will create tension as it's made of hazard tape, and people will be reluctant to cross the line. I also find a natural similarity between the graphical nature of the game and the style of work I am producing.

In the performance, Inbuilt identities, I am sitting in a meditative posture looking through the mirror and trying to find reflections of my inner identity on my physical appearance. I find myself in-complete, and my state of mind points me to draw a caution mask on my face. The mask depicts an invisible inbuilt identity of the migrants. That's how the masses look at them. My performance is a protest against all such judgmental behaviours.

Kilka z moich instalacji artystycznych powstało w galerii, a następnie zostało uwiecznionych w innym środowisku. Są to między innymi No Boundaries („Bez granic”), Wings of hope („Skrzydła nadziei”), które już wyjaśniłem.

W przypadku pracy Jump the line („Przeskakując linię”) chciałam stworzyć publiczną przestrzeń dla społecznych interakcji. Za centralny punkt wybrałam motyw gry w klasy, dobrze znanej na całym świecie. Taka gra w miejscu publicznym będzie bardzo przyciągająca, a jednocześnie tworzy napięcie, ponieważ zrobiona jest z taśmy ostrzegawczej, której ludzie nie będą chcieli przekroczyć. Znajduję również naturalne podobieństwo między graficznym charakterem gry a moim stylem artystycznym.

W instalacji Inbuilt Identities („Tożsamości wrodzone”) przyjmuję postawę medytacyjną, patrząc w lustro i próbując znaleźć odbicie własnej wewnętrznej tożsamości w moim wyglądzie fizycznym. Czuję, że jestem niekompletna, a mój umysł podpowiada mi narysowanie na twarzy ostrzegawczej maski. Maski ta przedstawia niewidzialną, wrodzoną tożsamość migrantów. W taki właśnie sposób postrzegają ich masy. Moja instalacja jest protestem przeciwko tego typu osądającym nastawieniom.

Figure 5Y | Performance | “Inbuilt Identities” | 2020

Figure 5z | Performance | “Jump the Line” | 2021

6. Conclusion

In my research project, *Unfamiliar Folds of Expression*, I tried to highlight all those issues we are facing as humans and those affecting our lives. My archetypes can play the role of bridges to fill a gap between different societies of the world. Here, a question arises: if my symbols and archetypes represent migrants from every society and community universally, then why am I using Urdu and Polish language in them? Being a human being, when we experience and observe specific problems through our lens or eyes, then obviously, we can understand the pain and issues better. As an artist, I feel this behaviour helps us to connect more with our work. It is the reason why, when I create something, it reflects me through my thoughts and language in my visual work, as my identity. But it doesn't mean this problem is only mine: anyone, a German, Mexican, Korean, or Chinese, can feel the same issue and relate it to themselves. I tried to make text a part of my visuals in such a way that, if someone is not familiar with the language, they can connect to its calligraphic beauty within that shape. Some other supportive elements are also helpful to understand and relate to the image. For example, in my work, *Azadi*, I use birds, which are bound in one particular form and border in my work, *Azadi*. It opens up the idea that they are looking for a space to fly beyond the boundaries. The word *Azadi* in an Urdu calligraphic style enhances the visual, and the viewer's sense of beauty can understand the image even without knowing the meaning of the text. This is the reason that I use text as a single word, not as a complete sentence, which could make the viewer confused.

My art is very abstract, and through its abstraction, it gives

6. Podsumowanie

W moim projekcie badawczym „*Unfamiliar Folds of Expression*” starałam się zwrócić uwagę na wszelkie problemy, z którymi borykamy się jako ludzie i które mają wpływ na nasze życie.

Stworzone przeze mnie archetypy mogą pełnić rolę pomostów między różnymi społeczeństwami zamieszkującymi naszą planetę. W tym miejscu pojawia się pytanie: jeśli moje symbole i archetypy są uniwersalną reprezentacją migrantów z każdego społeczeństwa i społeczności, dlaczego używam w nich języków urdu i polskiego?

Jako ludzie doświadczając i obserwując pewne problemy poprzez pewien pryzmat lub osobiście, możemy lepiej zrozumieć ból i utrapienia. Uważam, że takie podejście pomaga artystcie lepiej wyrazić się poprzez jego twórczość. Wizualna strona moja twórczości odzwierciedla moje myśli, mój język oraz moją tożsamość. Podobne odczucia może mieć osoba narodowości niemieckiej, meksykańskiej, koreańskiej, czy chińskiej. Staram się, by tekst w pracach był wkomponowany w taki sposób, aby osoba nie zaznajomiona z językiem tekstu również mogła docenić sztukę mojej kaligrafii. W dziele *Azadi* użyłam ptaków zamkniętych w konkretnej formie i przestrzeni. Sugeruje to, że szukają one możliwości wyjścia poza jej ramy. Kaligrafowane urdyjskie słowo *Azad* zwiększa wrażenia estetyczne pracy i sprawia, że odbiorca może docenić jej piękno nie będąc zaznajomionym ze znaczeniem tekstu. Z tego powodu używam tekstu w formie pojedynczego słowa, nie zaś pełnego zdania, co mogłoby wprowadzić odbiorcę w dezorientację.

Sztuka jest rzeczą wielce abstrakcyjną, a poprzez swoją abstrakcję daje odbiorcy szerszy kontekst. Częścią mojego abstrakcyjnego stylu jest również mój język. Za to moje archetypy są uniwersalne ze względu na problemy i emocje, które przedstawiają. Na późniejszym etapie, w swoich grafikach stawiałam na powszechnie przyjęte kolory ostrzegawcze (żółć i czerń), bez użycia tekstu. Nawet w moich instalacjach artystycznych by połączyć się z odbiorcą wystarczy mi

a broader context to the viewer. My language is also a part of my abstract style. However, my archetypes are universal, because of the problems and emotions which they depict. Later in my visuals, I preferred to work in the universally accepted colours of caution tape; yellow and black, without any text. Even in my performances, my body language, gestures, and props are enough to connect me to my viewer, and those are understood universally.

This project does not represent any particular community or society; in fact, it gives a voice to those who believe in humankind, based on kindness and compassion for each other. It is a time to reclaim our global identity, which is based on humanity and on moral and ethical values beyond borders. Being human, we must pass a peaceful and balanced world to coming generations, which is only possible when we unite together.

Through my research, I not only created a library of archetypes for migrants, but I also tried to look at all those factors and elements that create issues in the world's stability based on humanity. I explained the importance of society and its social structure, where we all have roles to play. We should not forget the importance of each individual in society for making it more productive, and if one person does not play his role honestly, we cannot bring about a change in the world.

When a child is born into a family, he doesn't choose them, nor do they choose him. He does not select his looks, colour, religion or culture and language; these are all gifted to us by nature. These differences are not designed to make him superior or inferior to anyone; in fact, they divide us into groups to live according to our own rules and values. These differences are our primary identities

powszechnie rozumiana mowa ciała, gesty i rekwizyty.

Niniejszy projekt nie reprezentuje żadnej konkretnej społeczności ani społeczeństwa. Zwraca on uwagę na wszystkich tych, którzy wierzą w człowieczeństwo oparte na dobroci i współczuciu.

Nadszedł czas, aby odzyskać naszą globalną tożsamość, która opiera się na człowieczeństwie oraz wartościach moralnych i etycznych pozwalających przekraczać granice. Jako ludzie naszym zadaniem jest przekazanie przyszłym pokoleniom zrównoważonego i pokojowo nastawionego świata. Jest to możliwe jedynie wtedy, gdy wszyscy będziemy zjednoczeni.

W trakcie moich badań nie tylko stworzyłam zbiór archetypów migrantów. Starłam się również przyjrzeć wszystkim czynnikom i elementom, które stoją na drodze stabilnego świata opartego na człowieczeństwie. Wyjaśniłam znaczenie społeczeństwa oraz jego struktury społecznej, w której każdy człowiek ma rolę do odegrania. Nie możemy zapominać, jak ważna w zwiększaniu produktywności społeczeństwa jest każda pojedyncza jednostka; jeśli choć jedna osoba nie będzie uczciwie wykonywała swoich zadań, nie uda nam się doprowadzić do zmian na świecie.

Nowo narodzone dziecko nie wybiera swojej rodziny, a rodzina nie wybiera jego. Nie mamy wpływu na nasz wygląd, kolor skóry, religię którą wyznajemy, kulturę którą reprezentujemy, ani język jakim mówimy; wszystko to jest nam przydzielane losowo. Różnice między ludźmi nie czynią nikogo lepszym ani gorszym. W rzeczywistości dzielą nas one na grupy, umożliwiając życie zgodnie z naszymi własnymi zasadami i wartościami. Różnice te są podstawowymi elementami naszej tożsamości, lecz nie powinny stać za tworzeniem murów i budowaniem rasizmu lub nienawiści do innych ludzi. W oparciu o podobieństwa do innych jesteśmy podzieleni na różne społeczeństwa lub kraje i stworzyliśmy granice by reprezentować nasze wartości i rządzić światem w pokojowy sposób.

Jak już wspomniałam, rzeczą ludzką jest nawiązywanie stosunków społecznych w celu zaspokojenia naszych potrzeb oraz samorozwoju w różnych dziedzinach życia. Z tego powodu możemy swobodnie poruszać się po świecie i

globally, but they should not become a reason to create a wall of racism or hatred among people. Based on our similarities, we are divided into different societies or countries, and we have created borders to represent us and to run a world in a peaceful manner.

And, as I already said, being human, it is our instinct to make social relations to fulfil our needs, and our social connections also help us grow and develop in different fields of life. For this reason, we are free as humans to move and live in any corner of the world by following some rules and regulations. Today, global migration is rising, which is a big reason to make the world more globalised.

Simultaneously, we are so much engaged in the superiority race that we marginalise people and treat them based on their basic identities and economic and political policies. Day by day, we are becoming unfamiliar with the gestures of humanity. This is becoming a reason for the world's instability.

My archetypes and symbols are unfolding these issues, which are weakening the balance globally. They are re-asserting that it is time to adopt a proper social structure in society, based on humanity's ethical and moral values, where we can play our roles in building a stabilized global world for all of us and for generations to come.

żyć w różnych miejscach, przestrzegając obowiązujących tam zasad i przepisów. Obecnie obserwujemy szczyt migracji na skalę światową, co jest ważnym czynnikiem w procesie globalizacji.

Jednocześnie wywyższamy się i marginalizujemy innych postrzegając ich na podstawie ich cech zewnętrznych, pochodzenia oraz warunków w jakich żyją. Z dnia na dzień zatracamy w nas człowieczeństwo, co przyczynia się do globalnej destabilizacji.

Stworzone przeze mnie archetypy i symbole traktują o problemach powodujących globalną destabilizację. Umacniają nas w przekonaniu, że nadszedł już czas by stworzyć solidną strukturę społeczną opartą na ludzkich wartościach etycznych i moralnych. W strukturze tej każdy z nas będzie miał do odegrania rolę w budowaniu stabilnego świata dla naszego wspólnego dobra, oraz dla dobra przyszłych pokoleń.

7. *Bibliography*

1. Bourriaud, Nicolas, *Relational Aesthetics*, France : Presses du réel 2010.
2. Brinkerhoff, David B, Rose Weitz, *Essentials of Sociology*, Belmont, Calif: Wadsworth 2014.
3. Barber, Bernard, *Ethics: Constructing the social system*, New Jersey, Transaction Publisher, 1993.
4. Biow, D, *On the Importance of Being an Individual in Renaissance Italy*, Philadelphia, University of Pennsylvania Press.
5. Barrow, Janet, *Is Body Language Universal?* <https://www.altalang.com/beyond-words/is-body-language-universal>.6. Bazian, Dr.Hatem, *Immigration Crisis: The Collapse of the Post-Colonial State*, <https://www.youtube.com/watch?v=DUtPBKRH8Ek>.
7. Cienski, Jan, *Why Poland doesn't want Refugees*, <https://www.politico.eu/article/politics-nationalism-and-religion-explain-why-poland-doesnt-want-refugees/>.
8. Calhoun, Craig J, Donald Light, *Understanding Sociology*, New York: Glencoe/ McGraw-Hill 2001.
9. Clifford, Garth C, *Butterfly Symbolism & Meaning*, <https://www.worldbirds.org/butterfly-symbolism>.
10. Chomsky, Noam, *Reflection on Language*, London, Temple Smith, 1976.
11. Crystal, David, *English as a global language*, Cambridge, 2017.
12. Corballis, Michael, *The Origins and Evolution of Language*. TEDxAuckland, 2018. [youtube.com/watch?v=nd5cklw6d6Q](https://www.youtube.com/watch?v=nd5cklw6d6Q)
13. Connell, Mark O, Raje Airey, Richard Craze, *The complete illustrated encyclopedia of symbols, signs & dream interpretation: identification and analysis of the visual vocabulary and secret language that shapes our thoughts and dreams and dictates our reactions to the world*, London: Lorenz, 2008.

7. *Bibliografia*

1. Bourriaud, Nicolas, *Estetyka relacyjna*, Francja: Presses du réel 2010.
2. Brinkerhoff, David B, Rose Weitz, *Podstawy socjologii*, Belmont, Kalifornia: Wadsworth 2014.
3. Barber, Bernard, *Etyka: konstruowanie systemu społecznego*, New Jersey, Transaction Publisher, 1993.
4. Biow, D, *O znaczeniu bycia jednostką w renesansowych Włoszech*, Filadelfia, University of Pennsylvania Press.
5. Barrow, Janet, *czy język ciała jest uniwersalny?* <https://www.altalang.com/beyond-words/is-body-language-universal>.
6. Bazian, Dr.Hatem, *Kryzys imigracyjny: upadek państwa postkolonialnego*, <https://www.youtube.com/watch?v=DUtPBKRH8Ek>.
7. Cieński, Jan, *Dlaczego Polska nie chce uchodźców*, <https://www.politico.eu/article/polityka-nacjonalizm-i-religia-wyjasnic-dlaczego-polska-nie-chce-uchodzcow/>.
8. Calhoun, Craig J, Donald Light, *Zrozumienie socjologii*, Nowy Jork: Glencoe/ McGraw-Hill 2001.
9. Clifford, Garth C, *Symbolika i znaczenie motyla*, <https://www.worldbirds.org/butterfly-symbolism>.
10. Chomsky, Noam, *Refleksja nad językiem*, Londyn, Temple Smith, 1976.
11. Crystal, David, *Angielski jako język globalny*, Cambridge, 2017.
12. Corballis, Michael, *Początki i ewolucja języka*. TEDxAuckland, 2018. [youtube.com/watch?v=nd5cklw6d6Q](https://www.youtube.com/watch?v=nd5cklw6d6Q)
13. Connell, Mark O, Raje Airey, Richard Craze, *Kompletna ilustrowana encyklopedia symboli, znaków i interpretacji snów: identyfikacja i analiza wizualnego słownictwa i sekretnego języka, który kształtuje nasze myśli i sny oraz dyktuje nasze reakcje na świat*, Londyn : Lorenz, 2008. Debra, Guy, *Society of the Spectacle*, Detroit: Black & Red 1977.

14. Debora, Guy, *Society of the Spectacle*, Detroit: Black & Red 1977.
15. Derrida, Jacques, Anne Dofourmantelle, "Step of Hospitality / No Hospitality," in *Cultural memory in the present of Hospitality*, Stanford University Press, 2000.
16. Darwin, Charles, *The Descent of Man*, New York: Prometheus Books, 1998.
17. Fromm, Erich, *The Anatomy of Human Destructiveness*, Holt, Rinehart and Winston, Inc: New York 1973.
18. Gibbons, Ann, Experts Question study Claiming to pinpoint Birthplaces of all Humans, <https://www.sciencemag.org/news/2019/10/experts-question-study-claiming-pinpoint-birthplace-all-humans#:~:text=A%20new%20genetic%20study%20suggests,pinpoint%20where%20our%20species%20arose>.
19. Garcia, Alma M, Richard A Garcia, *Race and Ethnicity*, San Diego: Greenhaven Press 2001, p. 12. David B Brinkerhoff; Rose Weitz, *Essentials of Sociology*, Belmont, Calif: Wadsworth 2014.
20. Hinde, R.A, *Non-Verbal Communication*, Cambridge University Press, 1977.
21. Lew, Josh, How the Pineapple Became a Worldwide Symbol of Hospitality, <https://www.treehugger.com/how-pineapple-became-worldwide-symbol-hospitality-4863915>.
22. Maclver, Robert M, *Society; its Structure and Changes*, New York: Farrar & Rinehart 1936.
23. Morsche, E, O. Neumaier, P. Simons, *Applied Ethics in a Troubled World*, Dordrecht Springer Netherlands, 1998.
24. Olmsted, Donald Warren, *Social Groups, Roles and Leadership an Introduction to the Concepts*, East Lansing, Mich 1961.
25. Pillalamarri, Akhilesh, *The Origin of Hindu-Muslim Conflict in South Asia*, <https://thediplomat.com/2019/03/the-origins-of-hindu-muslim-conflict-in-south-asia>.

14. Debora, Guy, *Towarzystwo spektaklu*, Detroit: Black & Red 1977.
15. Derrida, Jacques, Anne Dofourmantelle, "Krok gościnności / bez gościnności", w *pamięci kulturowej w teraźniejszości gościnności*, Stanford University Press, 2000.
16. Darwin, Charles, *Zejsście człowieka*, Nowy Jork: Prometheus Books, 1998.
17. Fromm, Erich, *Anatomia ludzkiej destrukcji*, Holt, Rinehart and Winston, Inc: Nowy Jork 1973.
18. Gibbons, Ann, Eksperti Badanie pytań Twierdzenie o dokładnym wskazaniu miejsc urodzenia wszystkich ludzi, <https://www.sciencemag.org/news/2019/10/experts-question-study-claiming-pinpoint-birthplace-all-humans#:~:text=A%20new%20genetic%20study%20suggests,pinpoint%20where%20our%20species%20arose>.
19. Garcia, Alma M, Richard A Garcia, *Rasa i pochodzenie etniczne*, San Diego: Greenhaven Press 2001.
20. Hinde, R.A, *Komunikacja niewerbalna*, Cambridge University Press, 1977.
21. Lew, Josh, jak ananas stał się światowym symbolem gościnności, <https://www.treehugger.com/how-pineapple-became-worldwide-symbol-hospitality-4863915>.
22. Maclver, Robert M, *Społeczeństwo; jego struktura i zmiany*, Nowy Jork: Farrar & Rinehart 1936.
23. Morsche, E, O. Neumaier, P. Simons, *Etyka stosowana w niespokojnym świecie*, Dordrecht Springer Netherlands, 1998.
24. Olmsted, Donald Warren, *Grupy społeczne, role i przywództwo – wprowadzenie do koncepcji*, East Lansing, Michigan 1961.
25. Pillalamarri, Akhilesh, *Geneza konfliktu hindusko-muzułmańskiego w Azji Południowej*, <https://thediplomat.com/2019/03/the-origins-of-hindu-muslim-conflict-in-south-asia>.

26. Pearson, Joel, Thomas Naselaris, Emily A Holmes, Stephen M Kosslyn, *Mental Imagery: Functional Mechanisms and Clinical Applications*, No 10, 2015.
27. Rosenberg, M Michael, *Macro/micro: a Brief Introduction to Sociology*, Scarborough, Ont: Prentice-Hall Allyn and Bacon Canada 1998.
28. Solomon, Robert C, *Ethics: A brief Introduction*, New York, McGraw-Hill Inc, 1984.
29. Sabatini, Riccardo, *How to read the genome and build a human being*, https://www.ted.com/talks/riccardo_sabatini_how_to_read_the_genome_and_build_a_human_being#t-769279.
30. Tannsjo, Torbjorn, *Understanding Ethics: An Introduction to Moral Theory*, Edinburgh University Press, 2013.
31. Woddis, Jack, *An Introduction to neo-colonialism*, New York: International Publishers, 1980.
32. Williams, Bernard, *Morality: An Introduction to Ethics*, Cambridge University Press, 2015.
33. Zalac, Frederic, Kris Fleerackers, *Did Early Humans Communicate with Cave Signs?*, <https://www.cbc.ca/news/technology/did-early-humans-communicate-with-cave-signs-1.3040723#:~:text=While%20cave%20paintings%20have%20long,humans%20before%20the%20written%20word>.

26. Pearson, Joel, Thomas Naselaris, Emily A Holmes, Stephen M Kosslyn, *Obrazowanie mentalne: mechanizmy funkcjonalne i zastosowania kliniczne*, No 10, 2015.
27. Rosenberg, M Michael, *Makro/mikro: krótkie wprowadzenie do socjologii*, Scarborough, Ont: Prentice-Hall Allyn and Bacon Canada 1998.
28. Solomon, Robert C, *Etyka: krótkie wprowadzenie*, Nowy Jork, McGraw-Hill Inc, 1984.
29. Sabatini, Riccardo, *Jak czytać genom i budować człowieka*, https://www.ted.com/talks/riccardo_sabatini_how_to_read_the_genome_and_build_a_human_being#t-769279.
30. Tannsjo, Torbjorn, *Zrozumienie etyki: wprowadzenie do teorii moralności*, Edinburgh University Press, 2013.
31. Woddis, Jack, *Wprowadzenie do neokolonializmu*, Nowy Jork: International Publishers, 1980.
32. Williams, Bernard, *Moralność: wprowadzenie do etyki*, Cambridge University Press, 2015.
33. Zalac, Frederic, Kris Fleerackers, *Czy wcześnie ludzie komunikowali się za pomocą znaków jaskiniowych?*, <https://www.cbc.ca/news/technology/did-early-humans-communicate-with-cave-signs-1.3040723#:~:text=While%20cave%20paintings%20have%20long,humans%20before%20the%20written%20word>.

8. *Illustration List:*

- p18. Diagram, Division of Social Structure, author, Niga Sayyed
- p21. Visual Image, My oval World, Credit Niga Sayyed
- p22. Diagram, Individuals Social Status and Roles, author Niga Sayyed
- p26. diagram, Elements of Culture, author Niga sayyed
- p28. Photos, No boundaries, Photo Credit, Galleria Sztuki Współczesnej MD_S, Wrocław, Poland.
- p32. Photo, Wings of hope, Photp Credit, Galleria Sztuki Współczesnej MD_S, Wrocław, Poland.
- p33. Photo, Wings of hope, Photp Credit, Galleria Sztuki Współczesnej MD_S, Wrocław, Poland.
- p35. diagram, characteristics of Ethics, Author Niga Sayyed
- p39. diagram a, Types of Ethics, author Niga Sayyed
- p39. diagram b, Elements of Ethics, Author Niga Sayyed
- p43. Image and photos, Ananas, Credit Niga Sayyed
- p44. diagram, Kinds of Hospitality, Author Niga Sayyed
- p47. Image Dayira, credit Niga Sayyed
- p50. Image Be nothing like, credit Niga Sayyed
- p52. Diagram Types of Language, author Niga Sayyed
- p56. Diagram Growth of English as Global Language, author Niga Sayyed
- p59. Image Azadi, credit Niga Sayyed
- p61. Image Similarities of symbols and signs in primitive era.
Source: “<https://www.openculture.com/2019/03/40000-year-old-symbols-found-in-caves-worldwide-may-represent-the-earliest-written-language.html>”
- p62. Image Unity, credit Niga Sayyed
- p63. Image It's all about balance, credit Niga sayyed
- p66. Image 5a My Oval World, credit Niga Sayyed

8. *Lista ilustracji:*

- p18. Diagram, Podział struktury społecznej, autor, Niga Sayyed
- p21. Obraz wizualny, Mój owalny świat, kredyt Niga Sayyed
- p22. Diagram, Indywidualny status społeczny i role, autor Niga Sayyed
- p26. schemat, Elementy kultury, autor Niga sayyed
- p28. Fot, Bez granic, Fot., Galeria Sztuki Współczesnej MD_S, Wrocław.
- p32. Fot. Skrzydła nadziei, Fot. kredyt, Galeria Sztuki Współczesnej MD_S, Wrocław.
- p33. Fot. Skrzydła nadziei, Fot. kredyt, Galeria Sztuki Współczesnej MD_S, Wrocław.
- p35. Diagram, charakterystyka Etyki, Autor Niga Sayyed
- p39. Diagram a, Rodzaje etyki, autor Niga Sayyed
- p39. diagram b, Elementy etyki, autor Niga Sayyed
- p43. Obraz i zdjęcia, Ananas, kredyt Niga Sayyed
- p44. Diagram, Rodzaje gościnności, autor Niga Sayyed
- p47. Image Dayira, kredyt Niga Sayyed
- p50. Image Nic podobnego, kredyt Niga Sayyed
- p52. Diagram, Rodzaje języków, autor Niga Sayyed
- p56. Diagram, Rozwój języka angielskiego jako języka globalnego, autor Niga Sayyed
- p59. Zdjęcie Azadi, kredyt Niga Sayyed
- p61. Obraz Podobieństwa symboli i znaków w epoce prymitywnej,
Źródło: “<https://www.openculture.com/2019/03/40000-year-old-symbols-found-in-caves-worldwide-may-represent-the-earliest-written-language.html>”
- p62. Jedność obrazu, kredyt Niga Sayyed
- p63. Image Chodzi o równowagę, kredyt Niga Sayyed
- p66. Zdjęcie 5a Mój owalny świat, kredyt Niga Sayyed
- p68. Zdjęcia, 5b Ananas, kredyt Niga Sayyed

- p68. Photos, 5b Ananas, Credit Niga Sayyed
- p69. Photo, 5c working in the studio, Credit Niga Sayyed
- p71. Image 5d Infinte Stability, credit Niga Sayyed
- p72. photo 5e Infinte Stability on silk, credit Niga Sayyed
- p73. photo 5f Infinte Stability on wood, credit Niga Sayyed
- p75. Image 5g Juxtapose, credit Niga Sayyed
- p76. photo 5h Musalas, credit Niga Sayyed
- p77. Image 5i To be or not to be, credit Niga Sayyed
- p79. Image 5j Dayira, credit Niga Sayyed
- p81. Image 5k Solstice, credit Niga Sayyed
- p82. Image 5l Be nothing like, credit Niga Sayyed
- p83. Image 5m Be nothing like 3D, credit Ally Abbas
- p85. Image 5n Confinement, credit Niga Sayyed
- p85. Image 5o It's all about balance, credit Niga Sayyed
- p85. Image 5p An absolute state of asymmetry, credit Niga Sayyed
- p87. Photo 5q, Wings of hope, Photo Credit, Galleria Sztuki Współczesnej MD_S, Wrocław, Poland.
- p87. Photo 5r No boundaries, Photo Credit, Galleria Sztuki Współczesnej MD_S, Wrocław, Poland.
- p89. Image 5s Time to move, credit Niga Sayyed
- p89. Image 5t Azadi, credit Niga Sayyed
- p89. Image 5u barbed Wires, credit Niga Sayyed
- p91. Image 5v Unity, credit Niga Sayyed
- p91. Image 5w Cone of Caution, credit Niga Sayyed
- p93. Image 5x Up in the sky, credit Niga Sayyed
- p95. Photo 5y Inbuilt Identities, credit Shahryar bin Mukhtar
- p95. Photo 5z Jump the line, credit Shahryar bin Mukhtar

- p69. zdjęcie, 5c pracujące w studio, kredyt Niga Sayyed
- p71. Obraz 5d Infinte Stability, kredyt Niga Sayyed
- p72. fot. 5e Nieskończona stabilność na jedwabiu, kredyt Niga Sayyed
- p73. fot. 5f Nieskończona stabilność na drewnie, kredyt Niga Sayyed
- p75. Zdjęcie 5g Zestawienie, kredyt Niga Sayyed
- p76. fot. 5h Musalas, kredyt Niga Sayyed
- p77. Zdjęcie 5i Być albo nie być, kredyt Niga Sayyed
- p79. Zdjęcie 5j Dayira, kredyt Niga Sayyed
- p81. Zdjęcie 5k Przesilenie, kredyt Niga Sayyed
- p82. zdjęcie 5l Nie bądź jak, kredyt Niga Sayyed
- p83. obraz 5m Nie bądź jak 3D, kredyt Ally Abbas
- p85. Zdjęcie 5n Pozbawienie wolności, kredyt Niga Sayyed
- p85. Zdjęcie 5o Wszystko sprowadza się do równowagi, kredyt Niga Sayyed
- p85. Zdjęcie 5p Absolutny stan asymetrii, kredyt Niga Sayyed
- p87. fot. 5q, Skrzydła nadziei, fot. Kredyt, Galeria Sztuki Współczesnej MD_S, Wrocław.
- p87. Fot. 5r Bez granic, Fot. Kredyt, Galeria Sztuki Współczesnej MD_S, Wrocław, Polska
- p89. Obraz 5s Czas na przewodzkę, kredyt Niga Sayyed
- p89. zdjęcie 5t Azadi, kredyt Niga Sayyed
- p89. obraz 5u druty kolczaste, kredyt Niga Sayyed
- p91. Obraz 5v Unity, kredyt Niga Sayyed
- p91. Zdjęcie 5w Stożek Ostrożności, kredyt Niga Sayyed
- p93. Zdjęcie 5x W niebie, kredyt Niga Sayyed
- p95. zdjęcie 5 lat Wbudowane tożsamości, kredyt Shahryar bin Mukhtar
- p95. fot. 5z Przeskocz linię, wyd. Shahryar bin Mukhtar

N I G A S A Y Y E D
www.nigasayyed.com | nigamail@gmail.com